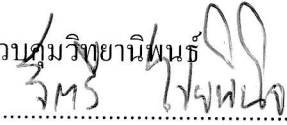

บทบาทประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำในการส่งเสริมนโยบาย
วัฒนธรรมท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

จักรพันธ์ พรหมฉลวย

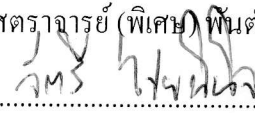
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเมืองการปกครอง
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิงหาคม 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

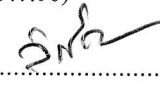
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ จักรพันธ์ พรหมฉาย ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

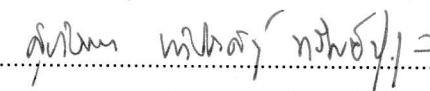
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร.จักรี ไชยพินิจ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ (พิเศษ) พันตำรวจเอก ดร.ปกรณ์ มณีปกรณ์)

..... กรรมการ
(ดร.จักรี ไชยพินิจ)

..... กรรมการ
(ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ต้นศิริคงคล)

..... กรรมการ
(ดร.สุภัสตรา เก้าประดิษฐ์ ทรัพย์ชูกุล)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร)

วันที่ 22 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2559.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและชี้แนะให้คำปรึกษาจากคณาจารย์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร.จักรี ไชยพินิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้คำปรึกษาแก้ไขขัดเกลาเนื้อหาด้วยความอดทน และพัฒนาวิธีการทำงานของผู้วิจัยให้มีระเบียบยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณ ดร.สุภัทตรา เก้าประคิษฐ์ ทรัพย์ชุกุล อาจารย์รัตนาวีวอน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด หนูอิม ที่คอยแนะนำในเรื่องการศึกษาและการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวัตี แสงสุริยงค์ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำการใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลในการอภิปรายผลการวิจัย ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ บุญเดิม พันรอบ ที่ให้คำแนะนำเรื่องการสร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและเพิ่มเติมเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ขอขอบพระคุณร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ดันศิริคงคัล ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดร.จุมพฏ บริราช ที่ช่วยขัดเกลาภาษาให้สมบูรณ์ครบถ้วน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณเจ้าอาวาสวัดหลวงบางพระวรวิหาร พระเทพชลธารมุนี เจ้าคณะจังหวัดชลบุรี ที่ท่านมีความเมตตาในการให้สัมภาษณ์ นายกเทศมนตรีตำบลบางพระ และคณะผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำชุมชนและปราชญ์ชาวบ้านทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้เข้าสัมภาษณ์และถ่ายทอดประสบการณ์และองค์ความรู้ในเรื่องการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงประชาชนทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถามจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ “ครู” สามัญประจำบ้าน ปู่และย่า ผู้ที่ให้ชีวิตและคอยสนับสนุนการศึกษาและแรงจูงใจที่ดีในการดำเนินชีวิตมาโดยตลอด รวมถึงญาติพี่น้องทุกท่านที่คอยสอบถามและแสดงความเป็นห่วงตลอดเวลา

ขอขอบคุณเพื่อนพี่น้อง รม.4 ตึกตาและโบว์ที่คอยช่วยเหลือเสมอมา ขอขอบคุณสาย “จ๊าบ” ที่เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน และแอม ที่มอบพลังและกำลังใจให้กันมาตลอด

ขอขอบพระคุณคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอยกย่องประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำ ที่มีจิตสำนึกดีในการสนับสนุน ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ดำรงต่อไป แม้จะมีอุปสรรคมากมายก็ตาม ผู้วิจัยขอมอบความดีที่มีในวิทยานิพนธ์นี้ เพื่อเป็นกำลังใจให้ทุกท่านสามารถยืนหยัดในอุดมการณ์นี้สืบไป

จักรพันธ์ พรหมฉาย

57910268: สาขาวิชา: การเมืองการปกครอง; ร.ม. (การเมืองปกครอง)

คำสำคัญ: บทบาท/ประชาชน/ปราชญ์ชาวบ้าน/ผู้นำ/วัฒนธรรมท้องถิ่น/ชลบุรี

จักรพันธ์ พรหมฉาย: บทบาทประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำในการส่งเสริม
นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ในเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

(ROLES OF PEOPLE, LOCAL WISDOMS, AND LEADERS IN PROMOTING

A LOCAL CULTURE POLICY IN BANG – PHRA SUBDISTRICT MUNICIPALITY,

SRIRACHA DISTRICT, CHONBURI PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิทยานิพนธ์:

จักรี ไชยพินิจ, ร.ด. 182 หน้า. ปี พ.ศ. 2559

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น การศึกษาเป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยวิธีวิจัยใช้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เครื่องมือประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง เป็นประชาชนจำนวน 389 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ในขณะที่ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำ จำนวน 21 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง สถิติเชิงพรรณนาใช้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ส่วนข้อมูลจากการบันทึกภาคสนามใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า ประชาชนมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยภาพรวมมีส่วนร่วมในระดับมาก และเมื่อ พิจารณารายด้านตามคะแนนเฉลี่ยได้ดังนี้ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ตามลำดับ ผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า ปราชญ์ชาวบ้านมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์และด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นมากที่สุด ในส่วนของผู้นำ จากผลการศึกษา พบว่า มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นมากที่สุดเมื่อเทียบทั้ง 4 ด้าน โดยสรุป บทบาทประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นใน อยู่ในระดับมาก ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นแตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาสามารถใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินงานด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มากขึ้นต่อไป

57910268: MAJOR: POLITICS AND GOVERNMENT; M.A. (POLITICS AND GOVERNMENT)

KEYWORDS: ROLES/ PEOPLE/ LOCAL WISDOMS/ LEADERS/ LOCAL CULTURE/ CHONBURI

JAKKAPAN PROMCHALUAY: ROLES OF PEOPLE, LOCAL WISDOMS, AND LEADERS IN PROMOTING A LOCAL CULTURE POLICY IN BANG – PHRSUBDISTRICT MUNICIPALITY, SRIRACHA DISTRICT, CHONBURI PROVINCE: DVISORY COMMITTEE: CHAKKRI CHAIPINIT, Ph.D. 182 p. 2016.

The purpose of this research is to examine the roles of people, local wisdoms and leaders in promoting a local culture policy. The study is a survey research which applies both quantitative and qualitative approaches for the research methodology. Questionnaires and in-depth interviews were used to collect data. The sample size comprises of 389 people using simple random sampling while purposive sampling was conducted with 21 local wisdom philosophers and leaders. Descriptive statistics were used to analyze data from questionnaires. Content analysis was applied for data from the fieldwork.

The quantitative results revealed that the people have a significant role in promoting the local culture overall participation are high level. By considering the average scores of their roles, conservation of the local culture has the role in promoting the cultural policy at the highest level, distribution of the public relations, information and plans of the local culture are ranked respectively.

The qualitative results indicated that local wisdom philosophers have a role in promoting the local cultural policy of the knowledge of local culture about history and distribution of the public relations at the highest level in part of local leaders. The results revealed that have a role in promoting the plans of the local culture at the highest level when compared in 4 aspects.

In summary, the roles of people in promoting local culture are high level. Local wisdom philosophers and leaders have different roles in promoting local culture. The results of this study are useful in developing tasks of promoting the local culture.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการศึกษา	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
นิยามศัพท์.....	8
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม	11
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	25
ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ.....	32
แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	42
ยุทธศาสตร์กระทรวงวัฒนธรรม ประจำปี 2555-2559	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	58
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
การออกแบบการวิจัย.....	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างเครื่องมือวิจัย	64
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	65
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	69
4 ผลการวิจัย.....	70
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	71
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	71
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมและส่งเสริม	
นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา	
จังหวัดชลบุรี	75
ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัย	
ส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	80
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	107
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	122
ผลการวิจัย	122
อภิปรายผล	132
อภิปรายผลวิจัยเชิงปริมาณ	132
อภิปรายผลวิจัยเชิงคุณภาพ.....	137
สรุป	142
ข้อเสนอแนะ.....	143
บรรณานุกรม	145
ภาคผนวก	152
ภาคผนวก ก.....	153
ภาคผนวก ข.....	174
ภาคผนวก ค.....	177
ประวัติย่อของผู้วิจัย	182

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย..... 60
2	การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน..... 61
3	ข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ..... 62
4	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ..... 71
5	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ..... 71
6	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา..... 72
7	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ..... 72
8	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน..... 73
9	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น..... 73
10	จำนวนและค่าร้อยละกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วม วัฒนธรรมท้องถิ่น..... 74
11	จำนวนและค่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรม ท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีโดยรวม..... 75
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น..... 76
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์..... 77
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น..... 78
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น..... 79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามเพศ.....	80
17 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามเพศ.....	81
18 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามเพศ.....	82
19 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามเพศ.....	82
20 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามอายุ.....	83
21 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามอายุ.....	84
22 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามอายุ.....	85
23 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามอายุ.....	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
24	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา..... 87
25	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามระดับการศึกษา..... 88
26	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา..... 89
27	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา..... 90
28	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ..... 91
29	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามอาชีพ..... 92
30	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ..... 93
31	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ..... 94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
32	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามรายได้..... 95
33	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน..... 96
34	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน..... 97
35	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน..... 98
36	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น..... 99
37	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น..... 100
38	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น..... 101
39	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น..... 102
40	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น..... 103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
41	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น..... 104
42	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น..... 105
43	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น..... 106
44	ผลการทดสอบสมมติฐาน..... 107
45	ข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(ปราชญ์ชาวบ้าน)..... 108
46	ข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(ผู้นำ)..... 113
47	จำนวนประชากรที่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี..... 159

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 หน่วยวิเคราะห์ และความสัมพันธ์เชิงเหตุผล.....	32
2 ความเป็นมาและการถ่ายทอดวัฒนธรรม.....	45
3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	58
4 ดวงตราสัญลักษณ์ประจำเทศบาลตำบลบางพระ.....	153
5 พื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี.....	155
6 ข้อมูลผู้ใช้ไฟฟ้าของประชาชนเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี.....	157
7 สถานศึกษาในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี.....	160

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากพระบรมราโชวาทในพิธีเปิดพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ วันที่ 25 มกราคม 2507 ความว่า “...ชาติไทยเรานั้น ได้มีเอกราช มีภาษา ศิลปะ และขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นของตนเองมาช้านานหลายศตวรรษแล้ว ทั้งนี้เพราะบรรพบุรุษของเราได้เสียสละอุทิศชีวิต กำลังทั้งกายและใจ สะสมสิ่งเหล่านี้ไว้ให้เพื่อพวกเรา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องรักษาสิ่งเหล่านี้ไว้ให้คงทนถาวร เป็นมรดกของอนุชนรุ่นหลังต่อไป ข้าพเจ้าเห็นว่าโบราณวัตถุและศิลปวัตถุทั้งหลายนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ชี้ให้เห็นอดีตอันรุ่งโรจน์ของชาติไทยเรา เป็นประโยชน์แก่การศึกษาทั้งในทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ โบราณคดี และวัฒนธรรม จึงควรที่ทุกฝ่ายจะได้ช่วยกันทะนุถนอม บำรุงรักษาอย่าให้สูญสลายไป...” (สำนักงานส่งเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ, 2549)

นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 เป็นต้นมารัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับศิลปวัฒนธรรม และภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559) และแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (2550-2559) ที่มุ่งเน้นการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และส่งเสริมพลังการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงานวัฒนธรรม เพื่อความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ซึ่งมุ่งเน้นการบูรณาการนโยบายที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เพื่อให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม โดยการร่วมมือและสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง และมั่นคงทางวัฒนธรรม ท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Unity in diversity) ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่มีเจตนารมณ์เพื่อให้ประชาชนทำหน้าที่ในการพิทักษ์ ปกป้อง และสืบสานศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น สิทธิของชุมชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น อาทิ มาตรา 280 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษา

ของชาติการจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (2550-2559) ได้กำหนดความสำคัญของการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรม เพื่อเป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อร่วมกันกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม โดยมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ 6 ด้าน ดังนี้ 1. พัฒนาระบบบริหารจัดการงานศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม 2. อนุรักษ์สืบทอดและส่งเสริมการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมบนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม 3. ชำรงรักษาสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ให้คงอยู่คู่สังคมไทย 4. สร้างสังคมคุณธรรมในกระแสโลกาภิวัตน์ 5. สร้างภาคีขับเคลื่อนการดำเนินงานทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และ 6. นำทุนทางวัฒนธรรมสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคม เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้ คุณธรรม สามารถดำรงภูมิปัญญาของสังคมไทย ตลอดจนสามารถปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสมและเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันและอนาคต ซึ่งแสดงถึงการมีภูมิคุ้มกัน และสามารถดำรงตนได้อย่างมีเหตุ มีผล อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เกิดความสมดุล มั่นคงและยั่งยืน นอกจากนี้แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ ยังกำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ในการดำเนินงานด้านการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรม ได้แก่ 1. การวางแผนวัฒนธรรม 2. การให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรม 3. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม 4. การอนุรักษ์วัฒนธรรม เพื่อเป็นกรอบแนวทางสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการนำไปจัดทำแผนปฏิบัติการของแต่ละหน่วยงาน (แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2558, หน้า 104)

ปัจจุบันหลายฝ่ายจึงให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นองค์ความรู้ ความสามารถ ทักษะและวิถีชีวิตที่ถูกถ่ายทอดโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ ประสบการณ์ และแสดงออกมาในรูปแบบวัฒนธรรม (การจัดการศาสนาและวัฒนธรรม ในอุทยานแห่งชาติเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ, หน้า 73) เพื่อนำมาพัฒนาวิถีชีวิตของชาวบ้านให้สอดคล้องและสมดุลกับสภาพแวดล้อม สังคมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมตามยุคสมัย ดังที่ เอกวิทย์ ฤกษ์ (2544, หน้า 42) นักวิชาการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นความรู้ ความคิด ความเชื่อ ความสามารถ ความชัดเจนที่กลุ่มชนได้จากประสบการณ์ที่สั่งสมไว้ใน การปรับตัวและดำรงชีพในระบบนิเวศ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่ได้มีการพัฒนาการสืบสานกันมาจนกลายมาเป็นวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ได้รับการสนับสนุนจาก ประเวศ วะสี (2537, หน้า 2) ราษฎรอาวุโส กล่าวว่า วัฒนธรรมท้องถิ่น ควรได้รับ

การส่งเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากถือเป็นอำนาจและหน้าที่ของท้องถิ่นอยู่แล้ว นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดและเป็นองค์กรระดับฐานรากที่สำคัญของสังคม

พระราชบัญญัติสภาพตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และบทบาทอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่ที่ผ่านมการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญงานด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่มากเท่าที่ควร ดังที่ นันทิยา ปิติกะวงศ์ (2547, หน้า 13) นักวิชาการด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม กล่าวไว้ข้างต้น เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันกันมากขึ้น ประกอบกับกระแสธารแห่งวัฒนธรรมต่างชาติไหลผ่าน และหลายยุคสมัยต้องเผชิญกับปัญหาและสภาพความต้องการของมนุษย์แตกต่างกัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมตามกาลเวลา ทำให้ประชาชนและผู้นำในท้องถิ่น ขาดการถ่ายทอดและส่งเสริม รวมถึงการเผยแพร่ทางด้านวัฒนธรรม ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติ ยังขาดความเข้าใจในแนวทางและขั้นตอนการดำเนินงานตามมาตรฐานการส่งเสริมจารีตประเพณีและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดทำแผนพัฒนาการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เป็นต้น จึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาชุมชนด้วยตนเองน้อยมาก จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชน และถือเป็นภารกิจที่สำคัญที่จะต้องส่งเสริมบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นอันเป็นของท้องถิ่นให้คงอยู่กับชีวิตของประชาชนตลอดไป จากพระราชดำรัสข้างต้นแสดงให้เห็นว่า วัฒนธรรมมีบทบาทมากขึ้นในระบบเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและการสร้างความเข้มแข็งให้ท้องถิ่น อันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดโลกที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ส่งผลให้ทุกประเทศหาสิ่งที่แตกต่างกันและโดดเด่น วัฒนธรรมจึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทุกฝ่ายนำมาใช้สร้างความแตกต่างในการแข่งขัน ซึ่งประเทศไทยถือเป็นประเทศที่มีทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่สามารถเพิ่มศักยภาพและมูลค่าให้กับประเทศในเวทีระดับโลก (กระทรวงวัฒนธรรม, สำนักปลัดกระทรวงวัฒนธรรม, 2558)

จังหวัดชลบุรี เป็นจังหวัดในภาคตะวันออกที่มีประชากรหนาแน่น มากถึง 2 ล้านคน มีองค์กรปกครองท้องถิ่นจำนวน 99 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา เทศบาลนคร 2 แห่ง เทศบาลเมือง 10 แห่ง เทศบาลตำบล 35 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 50

แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2558) เทศบาลตำบลบางพระ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งอยู่ใน ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีจำนวนประชากร 13,437 คน ถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นและหลากหลายทางด้านศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น อาทิ งานประจำปีปิดทองวัดบางพระวรวิหาร, งานศาลเจ้าท้ายบ้าน, งานศาลหลักเมือง, งานศาลเจ้าเก่งเชียงไต้โป๊ยเซียนโจวซือบางพระ, งานปิดทองประจำปีรอยพระพุทธบาทบางพระและ ประเพณีแห่พญายม (วัฒนธรรมประเพณีจังหวัดชลบุรี, 2553) จึงทำให้ผู้บริหารเทศบาลตำบลบางพระ มีแผนการบริหารงานเพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น อาทิ นโยบายด้านการส่งเสริม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม โดยเทศบาลสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมไทยทั้งที่เป็นวิถีชีวิต มีการประชาสัมพันธ์ประเพณีแห่พญายมสู่ประชาชน นโยบายด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

เทศบาลมีการส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของบางพระ การส่งเสริมสินค้าจากภูมิปัญญา และนโยบายการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางพระ และยังมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนของสังคม (เทศบาลตำบลบางพระ, 2557) ทำให้บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำชุมชนในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับจากหลายๆหน่วยงาน จากความโดดเด่นในด้านการสืบสานศิลปะ ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นจากประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำท้องถิ่นเป็นที่ประจักษ์แก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้เทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการดำเนินงานวัฒนธรรม จากกระทรวงวัฒนธรรม ประจำปี 2557 จากความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม ทำให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น จากข้อมูลข้างต้นยิ่งแสดงให้เห็นว่าบทบาทของประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำในการดำเนินงานด้านการส่งเสริม

นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีกระบวนการที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน จึงส่งผลให้ทุกภาคส่วนในท้องถิ่นมีบทบาทต่อการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น จนประสบความสำเร็จทั้งด้านนโยบายและการนำไปปฏิบัติ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาบทบาทประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำ ในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและบทบาทของผู้นำท้องถิ่น ตลอดจนการมีส่วนร่วมในนโยบายการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น

คำถามวิจัย

1. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด
2. ประชาชนชาวบ้านและผู้เฝ้าในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาบทบาทของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ ในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาบทบาทของประชาชนชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลบางพระ ในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. เพื่อศึกษาบทบาทผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระ ในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น

สมมุติฐานการวิจัย

1. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ มีระดับการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในแต่ละด้านแตกต่างกัน
 - 1.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในแต่ละด้านแตกต่างกัน
 - 1.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในแต่ละด้านแตกต่างกัน
 - 1.3 ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีระดับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในแต่ละด้านแตกต่างกัน
 - 1.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในแต่ละด้านแตกต่างกัน
 - 1.5 ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีระดับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นต่างกันในแต่ละด้าน
 - 1.6 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นต่างกัน มีระดับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในแต่ละด้านแตกต่างกัน

1.7 ประชาชนที่มีความถนัดในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่นต่างกัน มีระดับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในแต่ละด้านแตกต่างกัน

2. ประชาชนชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในแต่ละด้านแตกต่างกัน

3. ผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในแต่ละด้านแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษายกย่องประชาชน ประชาชนชาวบ้านและผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ศึกษาตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2559 – เมษายน พ.ศ. 2559

ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาและเก็บข้อมูลบริเวณในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent variables) สามารถแบ่งตัวแปรอิสระเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1.1 ตัวแปรอิสระเชิงปริมาณ

1.1.1 ประชาชน

1.1.2 ปัจจัยส่วนบุคคล

- เพศ
- อายุ
- การศึกษา
- อาชีพ
- รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
- ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น
- ความถนัดในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.2 ตัวแปรอิสระเชิงคุณภาพ

1.2.1 ประชาชนชาวบ้าน

1.2.2 ผู้นำท้องถิ่น ได้แก่

- คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลบางพระ
- ผู้นำชุมชน

2. ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ บทบาทผู้นำในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมงานวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน ตามแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติปี 2550 – 2559 ได้แก่

2.1 ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.2 ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์

2.3 ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

2.4 ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชน ประชาชนชาวบ้านและผู้นำ ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยสามารถแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประชากรวิจัยเชิงปริมาณและประชากรวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ประชากรวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จำนวน 389 คน

2. ประชากรวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ประชาชนชาวบ้าน ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 5 คน ประกอบด้วย เจ้าอาวาสวัดบางพระวรวิหาร ประธานสภาวัฒนธรรมตำบล ผู้ประกอบการวางปีพาทย์และเครื่องดนตรีที่ชาวบ้านให้ความเคารพ

2.2 ผู้นำ

2.1.1 คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลบางพระ จำนวน 6 คน ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีตำบลบางพระ 1 คน รองนายกเทศมนตรีตำบลบางพระ 2 คน ปลัดเทศบาลตำบลบางพระ 1 คนและรองปลัดเทศบาลตำบลบางพระ 2 คน

2.1.2 ผู้นำชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 10 คน ประกอบด้วยประธานชุมชนทั้ง 10 ชุมชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบบทบาทของประชาชน ประชาชนชาวบ้านและผู้นำในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อนำเสนอผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ในเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบนำข้อมูลที่ได้ไปปรับเปลี่ยนดำเนินงานอย่างจริงจัง และการดำเนินงานด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

นิยามศัพท์

ประชาชน หมายถึง ผู้ที่อาศัยอยู่ใน 10 ชุมชนของเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ประชาชนชาวบ้าน หมายถึง ประธานสภาวัฒนธรรมตำบลและผู้ที่มีความรู้และทักษะในด้านการส่งเสริม ถ่ายทอด และรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี รวมถึงผู้ที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนและหน่วยงานท้องถิ่น

ผู้นำ หมายถึง คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลบางพระและผู้นำชุมชนทั้ง 10 ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

วัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง แบบแผนการดำเนินชีวิตและมรดกของชาวบ้านที่สืบทอดกันมา เกี่ยวกับเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ใน 4 ด้าน ได้แก่ ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระ ได้แก่ งานประจำปีปิดทองวัดบางพระวรวิหาร งานศาลเจ้าท้ายบ้าน งานศาลหลักเมือง งานศาลเจ้าเก่งเชียงไต้โป๊ยเซียน โจวซือบางพระ งานปิดทองประจำปีรอยพระพุทธบาทบางพระ และประเพณีแห่พญายม เป็นต้น

วัฒนธรรมท้องถิ่นด้านศิลปะ หมายถึง เอกลักษณะเฉพาะตัว ที่ถูกสร้างสรรค์โดยศิลปินหรือผู้คนในท้องถิ่นเอง และมีลักษณะไม่เหมือนกับผลงานศิลปะท้องถิ่นอื่นๆ โดยอาศัยความรู้ความสามารถที่มีอยู่ โดยนำเอาวัสดุท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับสภาพแวดล้อม ได้แก่ เครื่องจักรสาน ภาพเขียน (จิตรกรรม) เครื่องใช้สอยในครัวเรือน ของใช้ส่วนตัว เป็นต้น

วัฒนธรรมท้องถิ่นด้านจารีตประเพณี หมายถึง สิ่งที่นิยมและยึดถือประพฤติปฏิบัติสืบทอดกันมาจนเป็นแบบแผน ขนบธรรมเนียม หรือจารีตประเพณีท้องถิ่น ได้แก่ การจัดงานประเพณีแห่พญายม การจัดงานประจำปีวัดและศาลเจ้าในท้องถิ่น เป็นต้น

วัฒนธรรมท้องถิ่นด้านภูมิปัญญา หมายถึง องค์ความรู้ความสามารถของชุมชนที่สั่งสม สืบทอดกันมานาน เป็นความจริงแท้ของชุมชนเป็นศักยภาพที่จะใช้แก้ปัญหา จัดการปรับคน เรียนรู้ และถ่ายทอดสู่คนรุ่นใหม่ ได้แก่ การแปรรูปอาหารทะเล การผลิตซอสพริก เป็นต้น

บทบาทประชาชนในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับฟังและเสนอแนะด้านการวางแผนวัฒนธรรมในชุมชน การเก็บเอกสารข้อมูลหรือหลักฐานเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลภายในและภายนอกชุมชนให้รับทราบกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและให้ความร่วมมือในวัฒนธรรมท้องถิ่น

บทบาทปราชญ์ชาวบ้านในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับฟังและเสนอแนะด้านการวางแผนวัฒนธรรมในชุมชน การเก็บเอกสารข้อมูลหรือหลักฐานเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลภายในและภายนอกชุมชนให้รับทราบกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและให้ความร่วมมือในวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการส่งเสริมด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการจัดการข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

บทบาทผู้นำในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับฟังและเสนอแนะด้านการวางแผนวัฒนธรรมในชุมชน การเก็บเอกสารข้อมูลหรือหลักฐานเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลภายในและภายนอกชุมชนให้รับทราบกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและให้ความร่วมมือในวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการส่งเสริมด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการจัดการข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น การนำดัชนีชี้วัดที่ได้จากการสรุปผลการวิเคราะห์มาวางแผนด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น การจัดทำแผนการปฏิบัติการหรือโครงการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับภารกิจที่กระทรวงวัฒนธรรมกำหนด การกำหนดมาตรการในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น การปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นตามแผนที่กำหนดไว้ การกำหนดแนวทางในการติดตามประเมินผลแผนงานหรือโครงการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นและการนำผลจากการติดตามประเมินผลมาจัดทำแผนงานหรือโครงการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ หมายถึง การรวบรวม ข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น การนำข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นมาจัดทำเป็นสารสนเทศของ ตำบล การนำเสนอสรุปผลการวิเคราะห์ดัชนีเพื่อชี้สภาพปัจจุบันและปัญหาวัฒนธรรมท้องถิ่น ข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วนถูกต้อง การในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในการนำเสนอ ข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน การดำเนินงาน รวบรวมข้อมูลสารสนเทศร่วมกับหน่วยงานอื่นและการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารสนเทศด้าน วัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับตำบล

ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง การจัดเจ้าหน้าที่ รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น การจัดทำเอกสารบทความหรือข่าวสารการ ประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น การประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ทางสื่อมวลชน เช่น เสียงตามสาย วิทยุโทรทัศน์ การสรุปผลการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น รายงานหรือแจ้ง ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ การกำหนดวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย รูปแบบและวิธีการ ประชาสัมพันธ์ ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง การจัดทำทะเบียนเกี่ยวกับวัฒนธรรม ท้องถิ่นการสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น การประสานความร่วมมือและสรรหาแหล่งทรัพยากรในการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่น การสร้างจิตสำนึกแก่ ประชาชนในการหวงแหนและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น การรณรงค์ให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อ สนับสนุนการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น การสนับสนุนให้หน่วยงานอื่นหรือภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง บทบาทประชาชน ประชาชนชาวบ้านและผู้นำ ในการส่งเสริม นโยบาย วัฒนธรรมท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ทบทวน แนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อค้นพบมาเป็นพื้นฐานแนวทางในการกำหนด กรอบความคิดและสมมติฐานการวิจัย แบ่งการนำเสนอ ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ
3. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท
4. ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ
5. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น
6. ยุทธศาสตร์กระทรวงวัฒนธรรม ประจำปี 2555-2559
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ไว้ ซึ่งมีทั้ง ความหมายที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันตามทัศนคติของแต่ละท่าน สรุปได้ดังนี้

พระมหาบุญเรือง อายุวัฒนมงคล (2551, หน้า 17) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมของ ประชาชน หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล กลุ่มคน หรือ ประชาชนได้ร่วมกันคิดแก้ไขปัญหา การดำเนินงานและกิจกรรมในชุมชนโดยร่วมกันวางแผนโครงการ ร่วมปฏิบัติงานในลักษณะ ของการเสียสละแรงงาน บริจาคเงิน วัสดุสิ่งของ ร่วมแบ่งปัน ผลประโยชน์และร่วมติดตามผลงาน ด้วยความสมัครใจเพื่อพัฒนาชุมชนให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เอื้อมอริย์ เงินใส (2552, หน้า 26) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การให้ ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา วางแผนแก้ไขและดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง มิใช่เป็นการ กำหนดจากภายนอกแล้วให้ประชาชนเข้ามาร่วมกิจกรรมหนึ่งๆ ทุกอย่างประชาชนต้องคิดเอง

เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและแท้จริงและเป็นการพัฒนาขีดความสามารถในการพึ่งตนเอง สร้างความเชื่อมั่นในตนเองของประชาชนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

สมหมาย กิตยากุล (2542, หน้า 27) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม พิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมกันรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง มนุษย์ทุกคนต่างมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น พร้อมทั้งจะอุทิศตน เพื่อกิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ ถ้ามีโอกาสและได้รับการชี้แนะอย่างถูกต้อง

วิลเลียม ดับบลิว รีคเดอร์ (Reeder, 1992 อ้างถึงใน สุนัขญา มีชัย, 2553, หน้า 11-12) กล่าวว่า การร่วมมือเป็นสิ่งที่ดี ที่จะทำให้งานประสบความสำเร็จง่ายและรวดเร็วขึ้น การร่วมมือจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับลักษณะของงาน ลักษณะของบุคคลที่จะร่วมมือตามความต้องการหรือผลประโยชน์ ความสนใจและสถานภาพของบุคคล การนิยามในด้านกฎหมาย ในมิติดังกล่าวข้างต้น ได้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเท่าเทียมในด้านการตัดสินใจของการกำหนดนโยบาย การวางแผนการปฏิบัติตามนโยบาย การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ และการแบ่งสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ดังนั้น การมีส่วนร่วมในความหมายนี้ จึงเป็นการปลดปล่อยประชาชนให้หลุดพ้นจากการเป็นผู้รับผลจากการพัฒนาและกลายเป็นผู้กระทำในกระบวนการเปลี่ยนแปลงการเข้าสู่สภาวะทันสมัยเพราะการมีส่วนร่วมเป็นการแสดงออกซึ่งเสรีภาพของประชาชนในการควบคุมชะตาชีวิตของตนเอง นอกจากทัศนคติในเรื่องเป้าหมายและวิธีการดังกล่าวข้างต้นแล้ว (Stiefel & Pearse, 1983 อ้างถึงใน สุนัขญา มีชัย, 2553, หน้า 13) ได้เสนอ ให้มองการมีส่วนร่วมใน 5 มิติ คือ

1. การมีส่วนร่วมแบบประจันหน้ากัน (Confrontation) คือ เป็นการสะท้อนการแจกแจงแบ่งสรรอำนาจในการตัดสินใจผิดไปจากเดิม จึงอาจเป็นการประจันหน้าระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มสังคม กลุ่มชนชั้นต่าง ๆ กับหน่วยงานที่ตั้งขึ้นอย่างมั่นคงแล้ว ไม่ยอมเปลี่ยนแปลง (Immobile establishments) ซึ่งหมายถึงหน่วยงานของทางราชการ

2. การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องของกลุ่มและขบวนการในการเข้าร่วม (Group and Process) โดยการวิเคราะห์ถึงโครงสร้าง วิธีดำเนินการ ตลอดจนสภาพแวดล้อมของกลุ่ม ได้ก่อให้เกิดพลังในการเข้าร่วมมากขึ้นแค่ไหน โดยเฉพาะรูปแบบและลักษณะรวมทั้งสัมพันธภาพระหว่างผู้นำและผู้ตามในกลุ่ม

3. การมีส่วนร่วมเป็นประสบการณ์เฉพาะบุคคล (Individual) จากคำนิยามการมีส่วนร่วมเป็นเรื่องของพฤติกรรมกลุ่ม แต่ขณะเดียวกันการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล

4. การมีส่วนร่วมเป็นโครงการ (Project) ในวงราชการหรือองค์กรระหว่างประเทศ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะมุ่งไปที่โครงการซึ่งถูกกำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเฉพาะด้านและมุ่งให้ผู้ที่ได้รับประโยชน์มีส่วนร่วมในบางระดับ แต่จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงการ

5. การมีส่วนร่วมเป็นนโยบาย (Policy making) ตามความหมายกว้าง เป็นการมองการมีส่วนร่วมเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเป็นประชาธิปไตย คือการยอมรับให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย

การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีนั้นถือว่าจุดสำคัญของการอนุรักษ์อยู่ที่ตัวประชาชน การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในศักยภาพในตัวของประชาชนเอง การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนถ้าหากจะแยกพิจารณาแล้วสามารถกล่าวได้เป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. เป็นการยอมรับความสำคัญของประชาชนมากขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิทธิเสรีภาพของประชาชน ประชาชนในท้องถิ่นต้องมีความสมัครใจและต้องได้รับเกียรติจากผู้อื่น มิใช่เข้ามามีส่วนร่วมเพราะถูกบังคับ ข่มขู่ หรืออยู่ในสถานะที่จำยอมต้องปฏิบัติตาม การมีส่วนร่วมจะต้องเป็นไปตามหลักการประชาธิปไตยให้มากที่สุด อาจกล่าวได้ว่าการที่ประชาชนได้รับการยอมรับในเกียรติและศักดิ์ศรีจากผู้อื่นก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในศักยภาพของตน

2. เป็นการสร้างความรู้สึกผูกพันและเป็นเจ้าของมากยิ่งขึ้น การพัฒนาจะไม่สามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ถ้าหากว่าประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหา ต้องเกิดความเห็นพ้องต้องกันของประชาชนส่วนใหญ่ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาร่วมกัน ทุกคนมีส่วนร่วมกันดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกัน ผลประโยชน์ที่ได้รับมีการจัดสรรโดยเสมอภาคกัน สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพันและเป็นเจ้าของร่วมกันมากขึ้นตามลำดับ

3. ก่อให้เกิดการบริหารและดำเนินงานการอนุรักษ์ที่มีประสิทธิภาพดีขึ้น การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีแบบมีส่วนร่วมเป็นไปในลักษณะการทำงานเป็นกลุ่มหรือองค์กรประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้กระทำจะส่งผลถึงบทบาทในการบริหารงาน การดำเนินงานของกลุ่ม การร่วมมือกัน ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจะมีการมอบหมายงานให้สมาชิกดำเนินการตามความสามารถของบุคคลก่อให้เกิดการบริหารและการดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

4. เป็นการเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนมากขึ้นบุคคล แต่ละบุคคลย่อมมีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกันออกไป บางคนอาจมีความสามารถส่วนตัวแฝงอยู่และพร้อมที่จะแสดงออกเมื่อมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อส่วนรวม นอกจากเป็นการเปิดโอกาสให้แสดงออกซึ่งความสามารถที่ตนมีอยู่แล้วยังเท่ากับเป็นการฝึกฝนความสามารถอย่างอื่นให้พัฒนามากยิ่งขึ้น

วารจกณา วัฒนโย (2540, หน้า 188-189 อ้างถึงใน อรุณช ป้อมเป็น, 2551, หน้า 11) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถทำให้มองปัญหาได้รอบด้าน มองปัญหาได้ตรงจุดเพราะประชาชนเหล่านั้นจะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง การแก้ปัญหาจึงทำได้ตรงจุด และพบว่า การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนที่ร่วมกันจัดทำขึ้นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ และมีความเข้าใจถึงปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น จากการปฏิบัติงานตามแผนงาน ความร่วมมือที่จะตามมาจะมีมาก ทำให้การปฏิบัติตามแผนประสบผลสำเร็จในที่สุด นอกจากนี้การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผน ยังเป็นการตรวจสอบ และประเมินผลแผนโดยประชาชนทางหนึ่งด้วย

จากแนวคิดการมีส่วนร่วมจากนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหา ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ สนับสนุน และติดตามผลการปฏิบัติงาน ของหน่วยงาน และยังครอบคลุมถึงการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิก ได้ร่วมกิจกรรมซึ่งนำไปสู่การพัฒนาที่เอื้อให้ได้ผลประโยชน์ร่วมกัน ร่วมตัดสินใจในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การวางแผน และการดำเนิน โครงการ ในการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม มุ่งประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม และสามารถจำแนกการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 5 มิติคือ 1. การมีส่วนร่วมแบบประจักษ์หน้า 2. การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล โดยเฉพาะการตัดสินใจในการเข้าร่วมเป็นการตัดสินใจเฉพาะบุคคล 3. การมีส่วนร่วมเป็น โครงการที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนา 4. การมีส่วนร่วมเป็นนโยบาย คือการยอมรับให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และ 5. การมีส่วนร่วมเป็นผลจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความ ต้องการ และทิศทางของการเปลี่ยนแปลง ที่ความเห็นพ้องต้องกัน

รูปแบบลักษณะและขั้นตอนการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ นั้น จะต้องมีรูปแบบและลักษณะ ขั้นตอนที่สำคัญตามที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ดังนี้

เกียรติศักดิ์ เรือนทองดี (2553, หน้า 11) กล่าวว่า เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะร่วม สมทบแรงงาน สมทบวัสดุ สมทบเงิน ร่วมคิดและร่วมทำชุมชนมีขอบเขตของการมีส่วนร่วม 4 ลักษณะ คือ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ลำดับลักษณะการมีส่วนร่วมดังนี้ คือ เริ่มต้นด้วยการเข้าร่วมในการประชุมที่จัดทำขึ้นตามวาระต่าง ๆ มีการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นที่จะพิจารณา ร่วมตีความ

ในประเด็นปัญหาเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัด หากในที่ประชุมมีความคิดเห็นในประเด็นปัญหาอย่างหลากหลายจะต้องออกเสียงสนับสนุนหรือคัดค้านในประเด็นนั้น ๆ หากมีความจำเป็นต้องคัดเลือกผู้รับผิดชอบดำเนินการจะต้องร่วมกันออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ในขั้นตอนการดำเนินงานเสร็จสิ้นสมบูรณ์หลังจากนั้นร่วมกันใช้ประโยชน์จากโครงการพร้อมกับร่วมกันดูแลรักษาในโครงการให้อยู่ในสภาพที่ดีและประการสุดท้ายหากโครงการเกิดชำรุดเสียหายจะต้องดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมร่วมกับผู้นำ

จูริรัตน์ ราภา (2539, หน้า 33 อ้างถึงใน อรณูช ป้อมเป็น, 2551, หน้า 7) ได้จำแนกลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. ร่วมคิดวางแผน โดยมีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 ร่วมวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา
 - 1.2 ร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
 - 1.3 ร่วมคิดเสนอแนวทางแก้ปัญหา
 - 1.4 ร่วมกำหนดความต้องการของชุมชน
 - 1.5 ร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม
 - 1.6 ร่วมเสนอโครงการ/ แผนงาน/ กิจกรรม
2. ร่วมดำเนินการ โดยมีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้
 - 2.1 ร่วมแรงในการดำเนินงาน
 - 2.2 ร่วมใจหรือการสนับสนุนให้กำลังใจ
 - 2.3 ร่วมสนับสนุนทรัพยากร
 - 2.4 ร่วมบริหารงาน เช่น ระดมทรัพยากร จัดสรรทรัพยากร แก้ปัญหาและ

ประสานงาน

3. ร่วมประเมินผล โดยมีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้
 - 3.1 ติดตามความก้าวหน้าความสำเร็จ
 - 3.2 สรุปผล
 - 3.3 รายงานผลการดำเนินงาน

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540, หน้า 28-29 อ้างถึงใน พูลศักดิ์ ชูพาณิชย์สกุล, 2551, หน้า 8-9) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 11 มิติ คือ

1. การจำแนกกิจกรรมในการมีส่วนร่วม การพิจารณาการมีส่วนร่วม ในมิตินี้จะเกี่ยวข้องกับเรื่องต่อไปนี้ คือ การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ การมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ และการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนโครงการ

2. จำแนกตามประเภทของกิจกรรม หรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการริเริ่มงาน/โครงการ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนการมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการและการมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลโครงการ

3. การจำแนกตามระดับความสมัครใจในการเข้าร่วม โดยแบ่งระดับของความสมัครใจเป็น 3 ระดับ ดังนี้ การมีส่วนร่วมโดยสมัครใจ การมีส่วนร่วมโดยการถูกชักนำ และการมีส่วนร่วมโดยการบังคับหรือถูกเกณฑ์จากผู้มีอำนาจเหนือกว่า

4. จำแนกตามวิธีของการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ การมีส่วนร่วมโดยตรงและการมีส่วนร่วมโดยอ้อม

5. จำแนกตามระดับความเข้มข้นของการมีส่วนร่วม แบ่งระดับความเข้มข้นในการมีส่วนร่วมออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับของการมีส่วนร่วมเทียม ระดับของการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วนและระดับของการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

6. จำแนกตามระดับความถี่ของการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการพิจารณาจากจำนวนของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมหรือจำนวนครั้งของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม

7. จำแนกตามประสิทธิผลของการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล หมายถึง การมีส่วนร่วมที่ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างชัดเจน การมีส่วนร่วมที่ไม่มีประสิทธิผล หมายถึง การมีส่วนร่วมที่ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงบางส่วน

8. จำแนกตามพิสัยของกิจกรรม แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องและการมีส่วนร่วมเป็นช่วง ๆ

9. จำแนกตามระดับขององค์กร แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมในระดับล่างขององค์กร การมีส่วนร่วมในระดับกลางขององค์กร และการมีส่วนร่วมในระดับสูงขององค์กร

10. จำแนกตามประเภทของผู้มีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และคนต่างชาติ

11. จำแนกตามลักษณะของการวางแผน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การวางแผนจากบนลงล่างและการวางแผนจากล่างขึ้นบน

จากการศึกษาลักษณะของการมีส่วนร่วมจากนักวิชาการหลายท่านสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมมีหลายลักษณะหรือหลายประเภท เช่น จำแนกตามกิจกรรม ตามขั้นตอน ตามระดับการมีส่วนร่วม หรือจำแนกตามลักษณะของการวางแผน ตามประเภทของผู้มีส่วนร่วม ซึ่งไม่ว่าจะมีส่วนร่วมในลักษณะใดก็ตาม การมีส่วนร่วมจะเริ่มตั้งแต่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วม

ดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการนำผลที่เกิดขึ้นไปใช้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชนและสังคม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ

เมื่อมนุษย์มาอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเป็นชุมชนขึ้นในสังคม ต้องยอมรับนับถือในความสามารถซึ่งกันและกัน มิฉะนั้นก็จะอยู่รวมกันไม่ได้ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นเครื่องผลักดันให้เกิดภาวะผู้นำขึ้น โดยธรรมชาติแล้วเราจะเห็นว่ามนุษย์มีความสามารถไม่เท่าเทียมกัน คนหนึ่งอาจจะเหนือกว่าคนหนึ่งในด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถ หรือคนหนึ่งหรืออีกหลายคนจะด้อยกว่าอีกคนหนึ่ง ในกรณีเช่นนี้คนที่เหนือกว่ามักจะได้เป็นหัวหน้าหรือผู้นำ เป็นต้น

แนวความคิดเกี่ยวกับผู้นำที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิดทฤษฎีจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งของนักวิชาการเกี่ยวกับแนวความคิดเกี่ยวกับผู้นำ ดังนี้

ผู้นำ

1. ความหมายของผู้นำ

ฮอลแลนด์เดอร์ (Hollander, 1970 อ้างถึงใน พรเพ็ญ จริญญาถม, 2542, หน้า 14) ได้ให้ความหมายว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งมีบุคลิกภาพรวมทั้งผู้มีสถานะที่ได้รับการแต่งตั้ง เป็นผู้ใช้อิทธิพลต่อการดำรงไว้ซึ่งความเป็นกลุ่มและดำเนินให้กลุ่มไปสู่เป้าหมาย ในการกระทำเช่นนี้ผู้นำจะเป็นใครก็ได้ซึ่งมีบทบาทสำคัญมากในการที่จะดำเนินใด ๆ ที่จะนำกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ จากความหมายจะเห็นได้ว่า ผู้นำเป็นใครก็ได้แต่สามารถที่จะชักจูง โน้มน้าวให้กลุ่มหรือคนดำเนินงานตามที่ตนต้องการหรือตั้งเป้าไว้

ริชาร์ด และกรีน โลว์ (Richard & Greenlow, 1965 อ้างถึงใน เอกพงษ์ ทวีเขตรกิจ, 2552, หน้า 28) ให้ความหมายผู้นำไว้ว่า เป็นความพยายามของบุคคลที่จะชักจูงและกำหนดพฤติกรรมทัศนคติความเชื่อ หรือค่านิยมของบุคคลอื่น

กวี วงศ์พูน (2550, หน้า 13) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า ผู้นำหมายถึง บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้ง หรือได้รับคำยกย่องขึ้นเป็นหัวหน้าผู้ตัดสินใจ เพราะมีความสามารถในการปกครอง บังคับบัญชาและจะพาผู้บังคับบัญชาหรือหมู่ชนไปในทางที่ดีหรือชั่วได้

ธรรมรส โชติคุณุช (2539 อ้างถึงใน กวี วงศ์พูน, 2550, หน้า 13) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งถูกแต่งตั้งขึ้นมาหรือได้รับการยกย่องขึ้นมาให้เป็นหัวหน้า มีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชาและอาจชักพาผู้บังคับบัญชาหรือหมู่ชนไปในทางที่ดีหรือชั่วได้ เราเรียกผู้นำลักษณะนี้ว่า ผู้นำพลวัต (Dynamic leader) ซึ่งอาจจะเป็นผู้ที่ตี หรือผู้นำนิเสธก็ได้ ถ้าหากชักชวนไปในทางที่ไม่ถูกต้องและปฏิบัติการอันเป็นปฏิปักษ์ต่อระเบียบของสังคม

บุญชัน ดอกไชสง (2537, หน้า 46) กล่าวว่า “ผู้นำ” ตามความหมายของปทานุกรมมาตรฐานสำหรับวิทยาลัย (Standard College Dictionary) คือ ผู้ก้าวไปข้างหน้าหรือผู้ก้าวหน้า ผู้แสดงตนเป็นคนนำ ผู้มีอำนาจบังคับ ตั้ง ภาวะความเป็นผู้นำ ตำแหน่ง บทบาทของผู้นำ ความสามารถในการแนะและความสามารถในการนำ

วิสุทธิลักษณ์ สมิตะสิริ และสงวน นิตยารัมภ์พงศ์ (2544, หน้า 32-36) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับผู้นำไว้ 2 ประการ คือ ประการแรก ผู้นำ คือ ผู้ที่มีคนเดินตามหรือทำตามในสิ่งที่ผู้นำพยายามจะนำให้ทำ ขาดซึ่งผู้ที่เดินตามหรือทำตามภาวะผู้นำก็ไร้ความหมาย การเดินตามนั้นมิได้หมายความว่าทำกันเฉพาะในขณะที่ผู้นำนั้น ๆ มีอำนาจอยู่สามารถทำให้คนเกรงกลัว จึงเดินตามทำตามในสิ่งที่ผู้นำให้ทำ แต่แม้ว่าผู้นำนั้น ๆ ไม่ได้อยู่ในอำนาจแล้ว ผู้คนก็ยังเดินทำตามในสิ่งที่ผู้นำเหล่านั้นพูดไว้หรือปฏิบัติไว้เป็นแบบอย่าง

ประการที่สอง ผู้นำ คือ ผู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ “ผล” สำเร็จที่ตีผลความสำเร็จ เป็นสิ่งที่วัดผลของภาวะผู้นำไม่จำเป็นต้องเป็น “อาการนำ” ที่เห็นได้ด้วยตา แต่เป็นผลสำเร็จที่เกิดจากสภาวะการณ์นำจริง ๆ ผู้นำที่แท้จริงอาจจะไม่ใช่ผู้นำที่อยู่ในตำแหน่ง มีชื่อเสียงอย่างที่คนทั่วไปมองเห็น รู้จักแต่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นได้จริง ๆ โดยคนทั่วไปไม่มีความรู้สึกที่ผู้นำดังกล่าวกำลังแสดงอาการนำอยู่อย่างที่เรียกกันว่าเป็น “ผู้นำที่ไม่ได้นำ” ผู้นำที่เป็นทางการอยู่ในตำแหน่ง คนทั่วไปสามารถเห็นด้วยตาว่าเป็นผู้นำ เพราะมีตำแหน่งหน้าที่ชัดเจนหากไม่สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกิด “ผล” สำเร็จที่ดีได้ การเป็นผู้นำก็ไม่มี ความหมาย ดังนั้นภาวะผู้นำจึงวัดกันด้วยผลที่เกิดจากการนำ ไม่ได้วัดกันด้วยตำแหน่งหรืออาการที่ได้แสดงว่ากำลังนำอยู่

จากความหมายของผู้นำที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้นำ คือ บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลในชุมชนที่คนในชุมชนให้การยอมรับนับถือ มีความรู้ความสามารถเป็นที่ต้องการในการดำเนินงานของกลุ่ม สามารถกระตุ้นให้เกิดแรงศรัทธาในกลุ่มสมาชิก เป็นผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อการพัฒนาการของกลุ่มหรือท้องถิ่น ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสำเร็จอีกทั้งแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานและพัฒนาการของกลุ่มจนสามารถนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการได้เป็นผลสำเร็จ

2. ประเภทผู้นำ

พิจารณาด้านสถานะ (Status) ของการเป็นผู้นำ (Whitehead, 1963 อ้างถึงใน ศิริชัย ไตรสารศรี, 2549, หน้า 24) แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

2.1 ผู้นำตามกฎหมาย (Legal leaders) หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้นำหรือหัวหน้าโดยกฎหมาย คือระเบียบแบบแผนขององค์กร เช่น ปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้อำนวยการกองผู้จัดการ

หรือตำแหน่งอื่น ๆ ที่มีหน้าที่ปกครองบังคับบัญชาคน ผู้ที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจะมีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ผู้นำประเภทนี้เป็นผู้นำที่องค์กรแต่งตั้งโดยพิจารณาถึง ความรู้ความสามารถและความเหมาะสม

2.2 ผู้นำที่เกิดจากบารมีส่วนตัว (Charismatic leaders) ผู้นำประเภทนี้เป็นผู้นำเพราะมี คุณสมบัติเป็นผู้นำ หรือเกิดมาเพื่อเป็นผู้นำ โดยที่เขาได้รับตำแหน่งผู้นำจากการที่มีคุณสมบัติพิเศษ ในการนำคน เช่น บุคลิกภาพดึงดูดใจคน มีความสามารถในการพูด มีความเฉลียวฉลาด มีคุณธรรม เป็นต้น แต่คุณสมบัติพิเศษเหล่านี้จะต้องมีเหนือบุคคลทั่วไป และผู้นำประเภทนี้ไม่จำเป็นจะต้องมี ตำแหน่งอยู่ในองค์กร แต่เขาก็สามารถครองใจผู้อื่น โดยอาศัยบุคลิกภาพและอำนาจจำบังซึ่งมีอยู่ใน เรือนกายและเรือนใจ

2.3 ผู้นำเป็นสัญลักษณ์ (Symbolic leaders) ผู้นำประเภทนี้ โดยตำแหน่งหน้าที่ความ รับผิดชอบหรือคุณสมบัติส่วนตัวเป็นเพียงสัญลักษณ์ของกลุ่ม หรือเป็นสัญลักษณ์ของคนทั้งหลาย ซึ่งคนทั่วไปต้องการนับถือ เช่น องค์พระมหากษัตริย์ สมเด็จพระสังฆราช ประธานสภา ผู้แทนราษฎร เป็นต้น ผู้ที่อยู่ในสถานภาพดังกล่าวจะเป็นผู้นำทางสัญลักษณ์ในทันทีทันใดที่ได้ ดำรงตำแหน่งนั้น

3. หน้าที่ของผู้นำ

ฮอสคาล (Hoscal, 1963 อ้างถึงใน ศิริชัย ไตรสารศรี, 2549, หน้า 25) กล่าวว่า หน้าที่ของ ผู้นำมีหลายประการด้วยกัน

- 3.1 ให้ผู้ร่วมงานสนใจ และสนใจต่อวัตถุประสงค์ขององค์กร
- 3.2 ให้ผู้ร่วมงานริเริ่มและกระตือรือร้นต่องาน
- 3.3 ให้การติดต่อสื่อสารภายในองค์กรสะดวกและรวดเร็ว
- 3.4 ให้การรักษาระดับของขวัญและกำลังใจไม่ให้ตกต่ำ
- 3.5 ให้การร้องทุกข์ ได้รับการพิจารณาอย่างเป็นธรรม

4. คุณสมบัติของผู้นำ

เชสเตอร์ (Chester, 1961 อ้างถึงใน ศิริชัย ไตรสารศรี, 2549, หน้า 26) พบว่า ผู้นำที่ดีต้อง ตื่นตัว มีความสามารถในการตัดสินใจรวดเร็วและถูกต้อง มีความสามารถในการจูงใจคน มีความรับผิดชอบ และมีความฉลาดรอบรู้ทันโลกและทันเหตุการณ์

ประยงค์ เต็มชวลา (2540, หน้า 26) พบว่าลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูง มักจะ ต้องมีความเฉลียวฉลาด มีความยุติธรรมมีความเข้าใจ ความรอบรู้ทั่วไปและความรู้เฉพาะอย่างมี การรับรู้ได้อย่างถูกต้อง เป็นผู้มอบหมายงานที่ดี และจะต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์อีกด้วย นอกจากนี้

นักวิชาการทั้ง 2 ท่าน ยังได้ศึกษาค้นคว้าและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับ คุณสมบัติของผู้ผู้นำไว้หลายประการ ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะทางร่างกาย (Physical traits) เกี่ยวกับรูปร่างหน้าตา เช่น ความสูงพอเหมาะ มีน้ำหนักไม่มากนัก หน้าตาดี สุขภาพแข็งแรง

2. คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ (Personal its traits) เกี่ยวกับความกระตือรือร้นในหน้าที่ การงาน ความคิดริเริ่มในทางความคิด ความอดทน ความพยายาม

3. คุณลักษณะทางนิสัยส่วนตัว (Personal traits) เกี่ยวกับความฉลาด ความรับผิดชอบ การตัดสินใจ การชอบและรักงาน

4. คุณลักษณะทางสังคม (Social traits) เกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจ ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความเป็นผู้ไว้วางใจได้ ร่วมงานกับผู้อื่นได้

ผู้นำท้องถิ่น

1. ความหมายผู้นำท้องถิ่น

จากรายงานการวิจัยประเมินผล โครงการเสริมบทบาท ผู้นำท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาชนบท ยากจน ได้กล่าวถึงผู้นำท้องถิ่นว่า หมายถึง บุคคลในท้องถิ่นที่มี ผู้เคารพนับถือ ไว้วางใจหรือมี อิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด และการตัดสินใจของคนในท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น ซึ่งได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู เจ้าอาวาส หรือบุคคลที่ชาวบ้านยกย่องนับถือ (รายงานการวิจัยประเมินผล โครงการ เสริมบทบาทผู้นำท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาชนบทยากจน, 2528, หน้า 9)

พัฒน์ บุญรัตน์พันธ์ (2527, หน้า 53 – 54 อ้างถึงใน ประยงค์ เต็มชวลา, 2540, หน้า 27) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับความหมายของผู้นำชุมชนว่า หมายถึงบุคคลที่มีบุคลิกภาพเด่น ประกอบ กับความสามารถพิเศษในกลุ่มหรือท้องถิ่นนั้น ซึ่งในแต่ละกลุ่มย่อยประกอบด้วยบุคคลที่มีบุคลิก ภาพ ความสามารถและทักษะแตกต่างกันออกไป ในขณะที่ทุกคนมีความผูกพันซึ่งกันและกันใน ฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มจะต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกันด้วยเหตุนี้เอง สถานการณ์จึงเป็นตัวหนึ่งผลักดันให้สมาชิกของกลุ่มกลายเป็นผู้นำบางคนกลายเป็นผู้ตาม ความจริงผู้นำมักปรากฏขึ้นเพราะเหตุการณ์หรือสภาพแวดล้อมบีบตัว

ประยูร อาษานาม และคณะ (2532, หน้า 15 อ้างถึงใน เดชา คำเกิด, 2555, หน้า 15) กล่าวว่า ผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทและอิทธิพลที่จะทำให้การพัฒนาชนบทประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้นำ ท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระสงฆ์ และบุคคลที่ประชาชนเคารพ ยอมรับ ยกย่องและนับถือ

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2539, หน้า 4 อ้างถึงใน เดชา คำเกิด, 2555, หน้า 15-16) ผู้นำท้องถิ่น หมายถึงบุคคลที่เป็นผู้นำในท้องถิ่น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีอิทธิพล มีอำนาจทางเศรษฐกิจ สังคม

และการเมืองในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ จะเป็นที่ยอมรับของสังคมในท้องถิ่นด้วย โดยทั่วไป ผู้นำท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ผู้นำที่เป็นทางการ หมายถึง ข้าราชการประเภทต่าง ๆ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านรวม ไปถึงครูประชาบาลด้วย
2. ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ เช่น ผู้นำกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น นายกศมาคมต่าง ๆ ในท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่า ในการพัฒนาประชาธิปไตยนั้นควรส่งเสริมและพัฒนาผู้นำประเภทนี้ให้มากกว่าผู้นำที่เป็นทางการ เพราะผู้นำประเภทนี้มักเข้าไปคลุกคลีและสัมผัสกับประชาชนมากกว่า

จากความหมายผู้นำท้องถิ่นสามารถสรุปได้ว่า ผู้นำท้องถิ่น หมายถึงบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของสังคมท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น ๆ ด้วยความสามารถ คุณวุฒิ วิทยุติ โดยทั่วไปผู้นำท้องถิ่นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ผู้นำที่เป็นทางการ อาทิ นายเทศมนตรี ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำที่ไม่เป็นทางการ อาทิ พระสงฆ์ ครู กลุ่มผู้นำอาชีพ ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น

2. ความสำคัญของผู้นำท้องถิ่น

เรวดี ไชยพาน (2523, หน้า 29 อ้างถึงใน วิสุทธิลักษณ์ สมิตะสิริ และสงวน นิตยารัมภ์พงศ์, 2540, หน้า 37) ได้สรุปความสำคัญของผู้นำท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ผู้นำท้องถิ่นทำให้งานพัฒนาชุมชนเริ่มต้นและแผ่ขยายกว้างออกไป
2. ผู้นำท้องถิ่นจะเป็นผู้เผยแพร่ความรู้ ความคิดต่าง ๆ ที่เขาได้รับจากการพัฒนาหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการต่าง ๆ เช่น เรื่อง อาชีพ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น สาธารณสุข ฯลฯ ไปสู่ชาวบ้านในเรื่องบางประเภท
3. ผู้นำจะเป็นครูผู้สอนชาวบ้านในเรื่องเฉพาะอย่าง ผู้นำมีความรู้ความชำนาญพิเศษ ด้วยการจัดกลุ่มชมรม หรือตัดแปลงสาธิตเป็นตัวอย่างแก่ชาวบ้าน
4. ในฐานะคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน ผู้นำจะร่วมกับประชาชนนั้น ๆ วิเคราะห์สภาพชุมชน ปัญหาความต้องการของหมู่บ้าน เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาชุมชน
5. ผู้นำเป็นตัวแทนประชาชนชี้แจงให้ทราบถึงปัญหา ความต้องการของชุมชน และเป็นตัวประสานงานระหว่างประชาชนกับรัฐบาล หรือหน่วยงานราชการต่าง ๆ ในการทำงานในชุมชนนั้น ๆ
6. ผู้นำเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร และสื่อความรู้สึกของประชาชนในความพยายามที่จะตัดสินใจทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ที่ทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาชุมชนตลอดไปในชุมชน ในลักษณะของชุมชนที่สามารถปกครองตนเองได้

3. คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่น

จิรพรรณ กาญจนะจิตรา (2523, หน้า 24 อ้างถึงใน วิสุทธิลักษณ์ สมิตะสิริ และสงวน นิตยารัมภ์พงศ์, 2540, หน้า 36-37) ได้กล่าวว่า คุณสมบัติของผู้นำโดยทั่วไปควรมีคุณสมบัติหรือ มีทักษะความสามารถที่จะช่วยทำให้ความเป็นผู้นำของเขาดำเนินอยู่ตลอดไปในชุมชนนั้น ๆ ดังนี้

1. มีความสามารถในการพูด รับฟังความคิดเห็นและทำงานร่วมกับประชาชนในท้องถิ่น องค์กร และทราบถึงความต้องการ (Needs) และปรารถนา (Aspiration) ของชาวบ้าน

2. ความสามารถในการก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่สมาชิก เช่น ความสัมพันธ์ ระหว่างคนจนกับคนรวย อาสาสมัครกับเจ้าหน้าที่รัฐบาล ผู้เชี่ยวชาญกับคนไม่รู้หนังสือ ผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้กำหนดนโยบายกับผู้นำไปปฏิบัติ คนแก่กับคนหนุ่มสาว

3. ความสามารถที่ชี้ให้เห็นถึงความต้องการที่แท้จริง และปฏิภาณของประชาชนรุ่นใหม่ ทำงานร่วมกับประชาชน เพื่อที่จะกระตุ้นให้เข้าเกิดความคิดริเริ่ม และรู้จักช่วยตัวเอง และพัฒนาผู้นำ ท้องถิ่น เพื่อให้เขาสามารถดำเนินงานได้ด้วยตนเอง

4. ความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนา ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น กลุ่มสหกรณ์ คณะกรรมการสภาตำบล กลุ่มวัฒนธรรมท้องถิ่น ฯลฯ

5. ความสามารถที่จะทำงานตามลำพัง แม้ว่าจะไม่ได้รับการสนับสนุนหรือได้รับการ ชัดขวางจากประชาชน ผู้ซึ่งไม่ต้องการที่จะเปลี่ยนแปลง

6. ความสามารถที่จะขอความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐในการทำงานของเขา

7. ความสามารถที่จะดำเนินชีวิตอย่างธรรมดาสามัญ และทำงานกับคนทุกชั้นวรรณะ เช่น เป็นอาสาสมัครทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐ คนหนุ่มสาวทำงานร่วมกับคนแก่ เป็นต้น

8. ความสามารถที่จะเข้าใจและยอมรับสภาพกดดันที่เกิดขึ้นจากการทำงานและยังคง ดำเนินงานต่อไปอย่างสุขุมรอบคอบ

9. ความสามารถที่จะเข้าใจและยอมรับความล้มเหลวที่อาจเกิดขึ้น

10. ความสามารถที่จะนำตัวออกจากโครงการในทันที ที่โครงการนั้นสามารถดำเนินไป ได้ โดยผู้นำที่เขาพัฒนาขึ้น ตัวอย่างเช่น ออกจากโครงการทันทีที่โครงการใกล้จะบรรลุผลสำเร็จ เป็นต้น

11. ความสามารถที่จะดำเนินงานต่อไปโดยไม่หวังชื่อเสียง จากผลที่ประสบความสำเร็จ ตั้งใจทำงานเพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

12. ความสามารถที่จะเข้าใจในกระบวนการของการเปลี่ยนแปลง (Process of change) เป็นผู้ตรงต่อเวลา มีความอดทนและเสียสละเพื่อส่วนรวม

จากความหมายและคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่น ดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าผู้นำท้องถิ่นที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึงบุคคลที่เป็นผู้นำในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อคนในท้องถิ่น มีอำนาจทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมืองในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ เป็นที่ยอมรับของสังคมในท้องถิ่นด้วย ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ผู้นำท้องถิ่นที่มาจากการแต่งตั้งจากส่วนกลาง เช่น ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้นำท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน เช่น นายกเทศมนตรี ผู้นำชุมชน และผู้นำท้องถิ่นที่ได้รับการยอมรับนับถือจากประชาชนในท้องถิ่น ได้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน

ความหมายบทบาทผู้นำท้องถิ่น

ก่อนที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่น ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท (Role) ก่อน กล่าวคือ

บทบาท ได้แก่ ส่วนที่เคลื่อนไหวตามสภาพ โดยทั่วไปสมาชิกของสังคมมักแสดงบทบาทตามสถานภาพของแต่ละคนที่ตนสังกัดอยู่เสมอ โดยเฉพาะ Judson R. Landis (อ้างถึงใน เดชา คำเกิด, 2555, หน้า 15-16) ได้ให้คำนิยามของบทบาทว่า หมายถึง พฤติกรรมหรือความประพฤติของคนที่เข้าของสถานภาพพิเศษนั้นหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ หมายถึง การประพฤติตามสถานภาพ

ส่วนอีกบทบาทหนึ่งของฝ่ายปกครอง คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมาจากการเลือกของประชาชนในตำบล หมู่บ้านโดยตรง การเข้ามาสู่ตำแหน่งนี้ถือว่าเป็นตัวแทนของประชาชน แต่หากพิจารณาบทบาท อำนาจ ตามหน้าที่จากพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 แล้วพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีฐานะเป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการ หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเป็นตัวแทนของราชการนั่นเอง นอกจากนี้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านยังมีฐานะเป็นผู้นำทางสังคม หรือเป็นผู้นำชุมชนอีกด้วย ซึ่งอาจแยกพิจารณาบทบาททั้งสามประการได้ดังนี้

1. บทบาทของการเป็นตัวแทนประชาชน

กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นบุคคลที่ประชาชนเลือกโดยตรง เมื่อเป็นเช่นนี้ฐานะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านย่อมเสมือนเป็นตัวแทนของประชาชน ซึ่งต้องเป็นผู้ที่ดูแลทุกข์สุขของประชาชนในตำบลและหมู่บ้านที่รับผิดชอบ ดังนั้น สิ่งที่ประชาชนในการปกครองเกิดความเดือดร้อนต้องถือเป็นธุระให้ ในขณะที่เดียวกันเมื่อประชาชนต้องการสิ่งใดจากทางราชการ เช่น ถนน สะพาน คูคลอง การช่วยเหลือทางอาชีพ ฯลฯ ก็ย่อมต้องถือเป็นหน้าที่ที่ต้องนำเอาความต้องการของประชาชนใน

พื้นที่การปกครองนำเสนอต่อทางราชการ เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ในปัจจุบันนอกจากจะไปขอความช่วยเหลือจากทางราชการแล้ว ยังคงพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมักจะไปขอความช่วยเหลือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาจังหวัด ซึ่งอาจได้รับความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษรวดเร็วกว่าการของบประมาณจากทางราชการ ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้านกับนักการเมือง จึงค่อนข้างมีความสนิทใกล้ชิดและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. บทบาทของการเป็นตัวแทนราชการ

บทบาทนี้เกิดขึ้นตามกฎหมายที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2547 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในด้านการปกครอง การรักษาความสงบเรียบร้อย อำนาจหน้าที่ทางอาญา การจับกุมผู้กระทำความผิด การพัฒนาส่งเสริมอาชีพ ฯลฯ การกำหนดบทบาทดังกล่าว ทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยให้ข้าราชการปกครอง อันได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ เป็นผู้บังคับบัญชา สามารถให้คุณให้โทษแก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้ สิ่งเหล่านี้ทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีลักษณะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการ และกลายเป็นจักรกลที่สำคัญของการปกครองในราชการส่วนภูมิภาคในที่สุด และจากข้อเท็จจริงจะปรากฏอยู่เสมอว่า ในการติดต่อระหว่างหน่วยราชการต่าง ๆ กับประชาชนในตำบล หมู่บ้าน ไม่ว่าเรื่องใด ๆ จะต้องอาศัยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นสื่อกลางในการประสานงานทำความเข้าใจกับประชาชน

3. บทบาทการเป็นผู้นำของชุมชน

เนื่องจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นเจ้าพนักงานปกครอง มีอำนาจปกครองดูแลประชาชนประชาชนในท้องที่ของตน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำที่เป็นทางการ แต่หากศึกษาพิจารณาจากข้อเท็จจริง และปรากฏการณ์ในสังคมแล้ว จะเห็นว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีฐานะและมีบทบาททางสังคมโดดเด่นกว่าคนอื่นในสังคมชนบท ดังนั้น โดยส่วนใหญ่แล้ว กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะมีการปฏิบัติและพฤติกรรมที่ถูกทำนองคลองธรรม เป็นผู้นำที่กล้าแสดงออกเพื่อปกป้องช่วยเหลือประชาชนลูกบ้านนอกจากนี้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจึงมีฐานะเป็นผู้นำทางสังคม บทบาทดังกล่าวนี้ทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะเข้าไปติดต่อกับนักการเมือง ไม่ว่าจะเป็นในระยะก่อนการเลือกตั้งและภายหลังการเลือกตั้ง ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผล 2 ประการด้วยกัน คือ

ประการแรก กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในฐานะตัวแทนประชาชนมีหน้าที่ช่วยเหลือพัฒนาท้องถิ่นของตน แต่การพัฒนาท้องถิ่นของตน แต่การพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน สะพาน แหล่งน้ำ และการพัฒนาอาชีพ เฉพาะงบประมาณรายได้ของท้องถิ่นหรือส่วนราชการอื่นย่อมไม่อาจตอบสนองความต้องการ และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ทันทั่วถึง ดังนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจึงมุ่งไปขอความช่วยเหลือจากนักการเมืองความสัมพันธดังกล่าวจึงก่อให้เกิดความผูกพันเชิงอุปถัมภ์ เป็นหนี้บุญคุณที่ต้องทดแทน

ประการที่สอง ความเคารพนับถือของประชาชนที่มีต่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีความสัมพันธ์กับนักการเมืองในแง่ที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเคารพนับถือนักการเมืองผู้ใด ประชาชนในฐานะลูกบ้านก็จะนิยมยกย่องนับถือนักการเมืองผู้นั้นด้วย

จากความหมายของบทบาทผู้นำท้องถิ่นสามารถสรุปได้ว่า ผู้นำท้องถิ่นมีภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติมากมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ต้องทำตามกฎหมาย และหน้าที่ต้องกระทำในฐานะที่เป็นผู้นำทางสังคม การมีหน้าที่ปกครองดูแลประชาชนในท้องถิ่น การดูแลผลประโยชน์ ดูแลทุกข์ สุขของประชาชน ตลอดจนการพัฒนาท้องถิ่นในการปกครองดูแลให้เกิดความสงบเรียบร้อย และเกิดการพัฒนา

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำท้องถิ่น ผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดนี้มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการนำไปศึกษาบทบาทผู้นำในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น เนื่องจากบุคคลที่เป็นผู้นำท้องถิ่นจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ นโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นได้รับการนำไปปฏิบัติเพื่อขับเคลื่อนงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำเอาแนวคิดนี้ไปเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ตัวผู้นำท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ว่ามีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับใด

แนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

มนุษย์ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่สุด ในการกระทำให้สังคมดำเนินไปในแนวทางที่พึงประสงค์ หรือไม่พึงประสงค์ การปฏิสัมพันธ์กันของบุคคลในสังคม จึงเป็นลักษณะที่สำคัญยิ่งของบทบาทที่ทำให้บุคคลนั้นได้แสดงอยู่และเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่บุคคลไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้น เพื่อให้สังคมสามารถดำเนินไปตามวิถีที่พึงปรารถนา สมาชิกของสังคมจึงจำเป็นต้องเรียนรู้บทบาทของกันและกัน ว่าควรจะแสดงบทบาทอย่างไรให้มีความเหมาะสมกับกาลเวลา สถานที่และบุคคล

แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิดทฤษฎีจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งของนักวิชาการ เกี่ยวกับแนวความคิดเรื่องบทบาท (Role concept) ดังนี้

ความหมายของบทบาท

ความหมายของบทบาทนั้น ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายไว้ว่า บทบาท หมายถึง การทำท่าตามบท การรำตามบท โดยปริยาย หมายความว่า การกระทำตามหน้าที่ที่ถูกกรอบกำหนดไว้ เช่นบทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู

พระอริการประวัติ กั้นหะคุณ (2550, หน้า 11 อ้างถึงใน พระมหานุกญกัวิวัฒน์ ถาวรกุล, 2557, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า หมายถึง การปฏิบัติตนให้สอดคล้องตามหน้าที่ของแต่ละบุคคลมีอยู่โดยธรรมชาติ เช่น บทบาทของพ่อแม่ และหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้ง เช่น บทบาทของครู ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2545, หน้า 131-132, 139-140) กล่าวว่า บทบาท คือ ส่วนที่เป็นพลวัต ของสถานภาพที่บุคคลจะได้รับมอบหมายให้ดำรงสถานภาพ โดยมีความสัมพันธ์กับสถานภาพอื่น เมื่อเขาใช้สิทธิและหน้าที่อันเป็นส่วนต่าง ๆ ของสถานภาพ แปลว่าเขาแสดงบทบาทและบทบาทมี 3 ประเภท คือ

1. บทบาทตามใบสั่ง เป็นการปฏิบัติตามความคาดหวังของแต่ละสถานภาพ ตัวตนและทักษะในการแสดงบทบาทมีหน้าที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับ ความคาดหวังของสถานการณ์ บทบาทนี้เน้นตรงระดับการยอมรับปฏิบัติตามความคาดหวังของตำแหน่งที่บุคคลเข้าครอบครอง

2. บทบาทตามใจ บทบาทนี้ ความคาดหวังจะต้องผ่านอึดตาหรือตัวตนเสียก่อนจึงมีการปฏิบัติ ขณะที่ผ่านตัวตนนี้เอง อึดตา หรือ ตัวตน จะกลั่นกรองพิจารณาเลือกสรร ลดทอนพลิกแพลงความคาดหวังนั้นให้เหมาะสมกับตน จุดสนใจอยู่ที่แบบและสไตล์ของแต่ละคน

3. บทบาทจริง คือ พฤติกรรมของเจ้าของ หลังจากผ่านขั้นตอนทั้งสองอย่างข้างต้น หากจะมีพฤติกรรมเปิดเผย จะดูความซับซ้อนหรือโครงข่ายเชื่อมโยงของพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็น ถ้าพุ่งไปที่บทบาทเปิดเผย จุดการวิเคราะห์จะพุ่งไปในตัวความคาดหวังหรือการตีความคาดหวังตามสภาพนั้น ๆ

ไพบูลย์ ช่างเรียน (2526, หน้า 31 อ้างถึงใน ฉัตรชัย ไชยโยธา, 2544, หน้า 11) กล่าวว่า บทบาทจริงที่บุคคลแสดงออกมานั้นไม่แน่นอนเสมอไปว่าจะเหมือนกับบทบาทที่ควรจะเป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม ก็เพราะว่าบทบาทหนึ่งที่บุคคลแสดงออกมามีจริงนั้นเป็นผลมาจากปฏิกริยาแห่งบุคลิกภาพของบุคคลที่ครองสถานภาพร่วมกับบุคลิกภาพของบุคคลอื่นที่มาร่วมในพฤติกรรมและเครื่องกระตุ้นต่าง ๆ ที่มีอยู่ในเวลาและสถานที่เกิดการแสดงบทบาทแบบแผนในการแสดงออกของบุคคลในสถานะหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่ต่างสถานะกันภายในสังคมเดียวกัน

สุพัตรา สุภาพ (2522, หน้า 52 อ้างถึงใน พระมหาสมคิด สาระภา, 2550, หน้า 8) ได้กล่าวถึงสถานภาพและบทบาท ว่าการที่กำหนดเรียกบุคคลหนึ่งว่าเป็นราชการ หรือเป็นตำแหน่งใด ๆ นั้น เป็นการเรียกตามสถานภาพของผู้นั้น สถานภาพเป็นตำแหน่งที่ได้รับจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม เป็นสิทธิและหน้าที่ที่บุคคลมีอยู่ ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้อื่นและสังคมส่วนรวม สถานภาพจะกำหนดว่าบุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไร มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างไรในสังคม สถานภาพเป็นสิ่งที่เฉพาะบุคคลนั้นแตกต่างจากผู้อื่น

อุทัย หิรัญโต (2523, หน้า 197) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ หรือพฤติกรรมอันพึงคาดหมายของแต่ละบุคคลในสังคม ภายใต้วัฒนธรรมที่สังคมนั้น ๆ กำหนดขึ้น ดังนั้น วัฒนธรรมที่กล่าวถึงจึงเป็นแบบแผนในการแสดงออกของบุคคลในสถานะที่ควรมีต่อบุคคลอื่นที่ต่างสถานะกันภายในสังคมเดียวกัน ทางสังคมวิทยาจะมองว่าบทบาทเป็นผลมาจากการปฏิบัติที่เป็นจริงจากการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างบุคคลในสังคม (Social position) และบทบาทจะมีความหมายก็ต่อเมื่อมีความเกี่ยวข้องกับบทบาทอื่น คือ จากการคาดทำนายความสัมพันธ์ทางสังคมที่มีอยู่มาตามแนวคิดนี้บทบาท จึงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถจำกักรายละเอียดได้ เนื่องจากว่าสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

ปิยพร ลาภพรหมรัตน์ (2542, หน้า 7) กล่าวไว้ว่า สถานภาพ และบทบาท เป็นสิ่งที่มีจะควบคู่กัน เนื่องจากว่าลักษณะพลวัตรของสถานภาพ ก็คือ บทบาทนั่นเอง สถานภาพ หมายถึง ฐานะหรือตำแหน่ง ซึ่งเป็นเครื่องกำหนดบทบาทของตำแหน่งนั้น ๆ ว่ามีการกิจอย่างไรบ้าง ดังนั้น เมื่อมีตำแหน่งเกิดขึ้นบทบาทของตำแหน่งก็จะเกิดขึ้นเป็นเงาตามตัว เพราะว่าทุกตำแหน่งต้องมีบทบาทกำกับ ด้วยเหตุนี้เอง บทบาทและตำแหน่งจึงเปรียบเสมือนเหรียญที่มีสองด้าน ด้านหนึ่งเป็นบทบาทและด้านหนึ่งก็คือตำแหน่งนั่นเอง

ทิตยา สุวรรณะชญ (2517, หน้า 43 อ้างถึงใน อารมณ อินทร์จันทร์, 2546, หน้า 21) ได้สรุปฐานะ ตำแหน่ง และบทบาททางสังคมไว้ดังนี้

1. มีฐานะตำแหน่ง (Status) อยู่จริงในทุกสังคม และมีอยู่ก่อนที่ตัวตนจะเข้าไปครอง
2. มีบทบาทที่ควรจะเป็น (Ought - to - be Role) ประจำอยู่ในแต่ละตำแหน่ง
3. วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีในสังคมนั้น ๆ เป็นส่วนหนึ่ง ซึ่งสำคัญในการกำหนดฐานะตำแหน่งและบทบาทที่ควรจะเป็น
4. การที่คนเราจะได้ทราบถึงฐานะตำแหน่งและบทบาทนั้นได้มาจากสังคมกรรม (Socialization)
5. บทบาทที่ควรจะเป็นนั้น ไม่น่าอนเสมว่าจะเหมือนกับพฤติกรรมจริงของคนที่ครองฐานะตำแหน่งนั้น เพราะพฤติกรรมจริง ๆ นั้นเป็นผลของปฏิกิริยาของคนที่ครองฐานะตำแหน่งที่มีบทบาทที่ควรจะเป็นบุคลิกภาพของตนเองและบุคลิกภาพของผู้อื่นที่เข้าร่วมในพฤติกรรมและเครื่องกระตุ้น (Stimulus) ที่มีอยู่ในเวลาและสถานที่ ที่เกิดการติดต่อทางสังคม

สงวนศรี วิรัชชัย (2527, หน้า 23-24 อ้างถึงใน เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2541, หน้า 17) กล่าวว่า ถ้าพิจารณาลักษณะของบทบาทที่ปรากฏอยู่ในสังคมให้ลึกซึ้งแล้ว จะพบบทบาทอยู่หลายลักษณะ ดังนี้

1. บทบาทตามที่กำหนด หมายถึง บทบาทที่สังคมกลุ่มองค์กรกำหนดไว้ว่าเป็นรูปแบบของพฤติกรรมประจำตำแหน่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคม กลุ่มองค์กรนั้น ๆ เช่น ข้อกำหนดที่ว่า พ่อ แม่ ต้องอบรมเลี้ยงดูลูก ๆ ข้าราชการต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

2. บทบาทที่ผู้อื่นคาดหวัง หมายถึง บทบาทหรือรูปแบบของพฤติกรรมที่คนอื่น (ผู้ที่เกี่ยวข้อง) คาดหวังว่าผู้ที่อยู่ในตำแหน่งจะถือปฏิบัติ บทบาทที่ผู้รับคาดหวังอาจจะไม่ตรงกับบทบาทที่กำหนดก็ได้ เพราะบางคนอาจมีการคาดหวังมาก หรือน้อยกว่าข้อกำหนดที่ตนได้รับทราบ

3. บทบาทตามอุดมคติของผู้ที่อยู่ในตำแหน่ง หมายถึง รูปแบบของพฤติกรรมที่บุคคลผู้อยู่ในตำแหน่งคิด และเชื่อว่าเป็นบทบาทของตำแหน่งที่ตนดำรงอยู่ เช่น ผู้บังคับบัญชาคิดว่าตนมีหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา แต่ไม่ต้องใส่ใจปัญหาของผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้น บทบาทของผู้อยู่ในตำแหน่งอาจจะสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับบทบาทที่กำหนด และอาจจะตรงหรือไม่ตรงกับบทบาทที่ผู้รับคาดหวัง

4. บทบาทที่เป็นจริง หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้อยู่ในตำแหน่ง ได้ปฏิบัติหรือแสดงออกมาให้เห็น ซึ่งมักจะเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับบทบาทตามความคิดของผู้อยู่ในตำแหน่ง แต่ก็อาจมีกรณีที่บุคคลแสดงพฤติกรรมตามความคาดหวังของผู้อื่น ทั้งที่บทบาทนี้ไม่ตรงกับบทบาทตามความคิดของตนก็ได้

5. บทบาทที่ผู้อื่นรับรู้ หมายถึง รูปแบบของพฤติกรรมที่ผู้อื่นได้ทราบเกี่ยวกับการปฏิบัติบทบาทของผู้อยู่ในตำแหน่ง ซึ่งโดยธรรมชาติการรับรู้ของคนเราจะมีการเลือกรับรู้และมีการรับที่ผิดพลาดไปจากความเป็นจริงได้โดยอิทธิพลจากประสบการณ์และสถานการณ์หลายอย่าง ดังนั้น เมื่อผู้นำในตำแหน่งปฏิบัติบทบาท โดยแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ผู้ที่ได้พบเห็นอาจรับรู้พฤติกรรมหรือบทบาทนั้นในทางแตกต่างกันไป และอาจแตกต่างกันไปจากบทบาทตามความคิดของผู้อยู่ในตำแหน่ง

จากความหมายของบทบาทข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง สิ่งที่บุคคลทุกคนในสังคมจะต้องมี ซึ่งการได้มาของบทบาทมี 2 ประการได้แก่ บทบาทที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด ได้แก่ บทบาทของการเป็นลูก เป็นประชาชนที่รัฐให้การดูแลและคุ้มครองด้วยกฎหมาย ประการที่สอง บทบาทที่เกิดจากทักษะ ความสามารถและประสบการณ์ ได้แก่ การได้รับตำแหน่งให้ดูแลกิจการ ตำแหน่งทางการเมือง การได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นบทบาทที่เกิดขึ้นในสังคม

ทฤษฎีบทบาท

ทฤษฎีบทบาท ถือว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นสิ่งที่สามารถอธิบายได้โดยการอ้างอิง บทบาทและความคาดหวังของบุคคลที่มีส่วนร่วมในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การที่บุคคลจะแสดง

บทบาทใดบทบาทหนึ่งอยู่เสมอ ย่อมไม่เกิดปัญหาในการแสดงบทบาทนั้นๆ แต่ถ้าการแสดงบทบาทแตกต่างกันไปจากรูปแบบเดิม ๆ โดยให้เป็นแบบกว้าง ๆ มีขอบเขตหรือให้แสดงบทบาทอื่นแบบเปิดกว้างทันทีทันใด ย่อมทำให้การแสดงของบุคคลนั้นซุกซนคลั่งไม่คล่องแคล่วเช่นกับบทบาทที่แสดงตามปกติ

มีด (Mead, 1934 อ้างถึงใน พระอริการประวัติ กั้นหะคุณ, 2550, หน้า 11) ให้ความเห็นว่า การที่บุคคลจะปฏิบัติต่อกันและกัน จะต้องมิชอบเขตในการแสดงออกซึ่งบทบาทนั้น ๆ ซึ่งโดยสรุปการแสดงบทบาทของบุคคลไม่ว่าบทบาทใด ๆ จะต้องประกอบด้วยลักษณะดังนี้คือ สามารถบ่งบอกถึงลักษณะเฉพาะคน พฤติกรรมที่แสดงออกต้องเหมาะสมกับลักษณะเฉพาะคน การกระทำอื่นที่เกี่ยวข้องและเกิดขึ้นมาก่อนจะเป็นตัวชี้แนวทางของการกระทำ ขึ้นต่อไปการแสดงบทบาทต่าง ๆ ย่อมสามารถประเมินได้ทั้งด้วยตนเองและผู้อื่น นักวิชาการหลายสาขาได้นำแนวคิดเรื่องบทบาทดังกล่าวไปเป็นกรอบในการศึกษาพฤติกรรมของบุคคล เช่น นักมานุษยวิทยาอย่าง ลินตัน (Linton) นักจิตวิทยาอย่าง นิคมอมบ์ (Newcomb) นักสังคมวิทยาอย่างพาร์สัน (Parsons) และผู้เชี่ยวชาญทางจิตอย่าง เบอร์เน (Berne) ทั้งนี้ เพราะการที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานได้นั้น นอกจากทักษะและความสามารถเฉพาะด้านแล้ว การแสดงบทบาทในสถานะของตนเองก็มีความสำคัญไม่น้อยเช่นเดียวกัน

ลินตัน (Linton, 1936 อ้างถึงใน พระอริการประวัติ กั้นหะคุณ, 2550, หน้า 12) มีแนวคิดหลักว่า ตำแหน่งหรือสถานภาพเป็นตัวกำหนดบทบาทให้มนุษย์ เขาเป็นนักมานุษยวิทยาคนแรกที่ทำให้แนวคิดเรื่องสถานะภาพ (Status) หรือบทบาท (Role) และมีแนวคิดว่า สถานภาพซึ่งหมายถึงฐานะหรือตำแหน่งจะเป็นเครื่องกำหนดบทบาทของตำแหน่งนั้น ๆ กล่าวคือ บุคคลที่อยู่ในฐานะหรือตำแหน่งจะมีภารกิจหรือหน้าที่ตามบทบาทของตน ดังนั้น เมื่อมีตำแหน่ง สิ่งที่คุณควรกับตำแหน่งคือบทบาทของตำแหน่ง ทุก ๆ ตำแหน่งจะมีบทบาทกำกับ เปรียบเหมือนเหรียญสองด้านต้องอยู่คู่กัน ถ้าด้านหนึ่งของเหรียญคือตำแหน่ง อีกด้านหนึ่งของเหรียญคือบทบาทนั่นเอง ตำแหน่งเป็นผลรวมของสิทธิและหน้าที่ เพราะตำแหน่งก่อให้เกิดตำแหน่งและหน้าที่ และตำแหน่งก่อให้เกิดบทบาท ฉะนั้น บทบาทจึงเป็นผลรวมของสิทธิและหน้าที่ โดยอาจรวมบทบาทและหน้าที่ของตำแหน่งไว้ด้วยกัน เรียกว่า “บทบาทและหน้าที่” หรือในบางกรณีเรียกสั้น ๆ ว่า “บทบาท” หรือ “หน้าที่” เซคส์เปียร์ เคยเปรียบเทียบไว้ว่า โลกคือละครใหญ่ คนคือตัวละคร คนบางคนได้รับบทบาทให้เป็นผู้ดี คนบางคนได้รับบทให้เป็นผู้ร้าย คนบางคนได้รับบทให้เป็นยาจกเงี้ยว ต่างคนต่างก็แสดงไปตามบทบาทที่ได้รับเช่นเดียวกัน ผู้ดี ผู้ร้าย และยาจก เป็นเสมือนตำแหน่งบทที่บุคคลดังกล่าวถูกกำหนดให้ก็คือบทบาทนั่นเอง การที่บุคคลได้รับบทให้แสดงเป็นผู้ดี ผู้ร้ายหรือยาจกนั้นการแสดงจะสมบทบาทได้หรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับผู้แสดง ดังเช่น บทบาทในภาพยนตร์หรือ

ละคร นักแสดงบางคนแสดงได้สมบทบาท แต่บางคนก็แสดงไม่สมบทบาท การที่บุคคลจะสวมบทบาทได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังต่อไปนี้ คือ วัฒนธรรม ประเพณี และความปรารถนาของสังคมที่เกี่ยวข้อง ลักษณะเฉพาะของสังคม บุคลิกภาพและความจำเป็นของผู้แสดง

แบบของบทบาท

แบบของบทบาท (Types of role) โดยปกติธรรมดาทั่วไป เมื่อพบคำว่า บทบาท เรามักจะมุ่งถึงผู้แสดงบทบาททางละคร ภาพยนตร์ ดนตรี เป็นคำพูดที่เอามาจากโรงมหรสพต่าง ๆ และผู้รับแสดงบทบาทก็เป็นพวกดาราทั้งหลาย แต่ในความเป็นจริงแล้ว ในสังคมปัจจุบัน มนุษย์ทุกคนกำลังแสดงบทบาทอยู่ตลอดเวลา เช่น บทบาทพ่อ บทบาทแม่ บทบาทลูก บทบาทครู และบทบาทอื่น ๆ อีกมากมาย การแปลพฤติกรรมของบทบาทที่บุคคลแสดงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการดำเนินการร่วมกัน เพราะตามหลักจิตวิทยาว่าด้วยธรรมชาติของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนต้องการให้ตนเป็นนั่นต้องที่ยอมรับในสังคมของตนมากที่สุด และมีบ่อยครั้งที่การแปลพฤติกรรมของบทบาทคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงมาก บางคนอาจแปลว่าพวกนี้เป็นพวกที่ชอบก้าวร้าว (Aggressive) เป็นพวกถ่วงความก้าวหน้า (Detensive) เป็นพวกมีความรอบรู้ (Intellectual) หรือเป็นพวกที่ชอบพูดถึงแต่ตนเองอยู่เสมอ (Egotistical) ซึ่งการแปลพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ถ้าเราได้ศึกษาและเรียนรู้ถึงพฤติกรรมในสังคมของมนุษย์ย่อมจะทำให้การแปลพฤติกรรมของบทบาทถูกต้อง หรือมีแนวโน้มที่จะถูกต้องตามหลักสังคมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ถ้าเราศึกษาถึงแบบของบทบาทต่าง ๆ ที่บุคคลแสดงออกมานั้น ย่อมมีอยู่มากมายหลายบทบาทด้วยกัน แต่โดยทั่วไปแบบของบทบาทจะเป็นออกเป็น 4 แบบคือ (พระอริการประวัติ กั้นหะคุณ, 2550, หน้า 13-14)

1. บทบาททางเพศ (Sexual role) บทบาทนี้นับว่าเป็นบทบาทที่สำคัญมากในสังคมไทย ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ใหญ่ส่วนใหญ่มักไม่เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศดีพอ และมักมองว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ไม่ดีไม่งาม เด็กไม่ควรจะรับรู้และผู้ใหญ่ก็จะขัดขวางไม่ให้เด็กแสดงบทบาททางเพศ ตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (Freud) กล่าวว่าแรงจูงใจที่ทำให้คนเรากระทำในสิ่งต่าง ๆ นั้น มีสาเหตุสำคัญมาจากความปรารถนาทางเพศและบทบาททางเพศของมนุษย์เริ่มตั้งแต่วัยทารกหรือตั้งแต่วัยทารกในตัวในมดลูกและจะพัฒนาตามลำดับจนถึงขั้นสมบูรณ์คือ มีความรักในเพศตรงข้าม

2. บทบาทความเกี่ยวข้องกับทางเครือญาติ (Kinship role) เมื่อคนเราเกิดมานอกจากจะได้สถานภาพทางสังคมแล้วยังได้สถานภาพในครอบครัวอีกด้วย เช่น เมื่อเป็นเด็กจะมีสถานภาพเป็นบุตรในครอบครัว แสดงบทบาทของความเป็นบุตรแต่เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่อาจจะได้รับสถานภาพเป็นผู้ดูแลครอบครัวและต้องแสดงบทบาทเป็นผู้นำครอบครัว นอกจากนี้อาจจะแสดงบทบาทที่เกี่ยวข้องกับญาติคนอื่น ๆ อีกด้วย

3. บทบาททางสังคม (Social role) เป็นบทบาทหรือหน้าที่ที่สังคมกำหนดขึ้นไว้ให้บุคคลในสภาพต่าง ๆ ได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติหรือคาดหวังว่าจะปฏิบัติ (Expectation) โดยมีปทัสถานทางวัฒนธรรม (Culture norms) เป็นเกณฑ์ตัดสิน ฉะนั้น เมื่อบุคคลจะมีการเกี่ยวข้องกับซึ่งกันและกันทุกคนจึงควรจะได้เรียนรู้และปฏิบัติตามปทัสถานทางวัฒนธรรม แต่ถ้าคนใดคนหนึ่งไม่ปฏิบัติตาม ก็จะต้องมีการบังคับหรือลงโทษ เพื่อความสงบสุขของสังคมส่วนใหญ่ต่อไป

4. บทบาททางอาชีพ (Occupational role) เป็นบทบาทหนึ่งที่สถานภาพได้กำหนดให้ซึ่งเมื่อถึงเวลาหนึ่งทุกคนจะต้องแสดงบทบาทนี้และจะต้องแสดงไปตลอดหรือบางคนต้องแสดงไปตลอดชีวิตก็ได้ การแสดงบทบาททางอาชีพนี้นับได้ว่าเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้มนุษย์เราสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคม และจะอยู่ได้อย่างมีความสุข ผู้แสดงบทบาทจะต้องคำนึงถึงขอบเขตและหลักการสำคัญของอาชีพนั้นว่า กำหนดให้แสดงบทบาทนั้นอย่างไร เช่น อาชีพแพทย์ก็ต้องรักษาบุคคลที่ป่วยให้หายจากโรค โดยคำนึงถึงจรรยาแพทย์เป็นสำคัญ

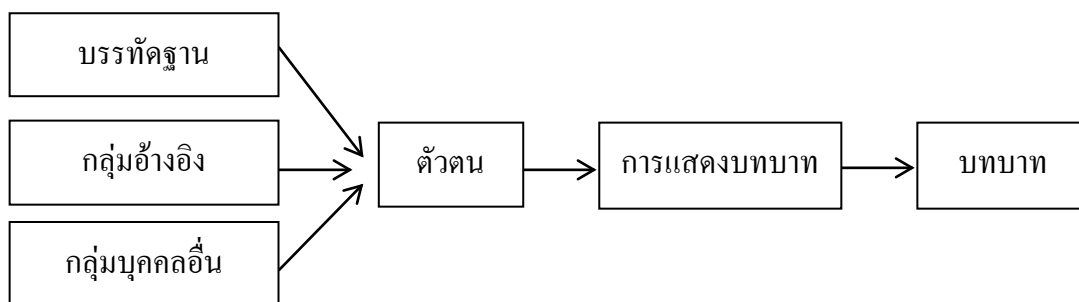
สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2545, หน้า 39 อ้างถึงใน พระมหาบุญญวิวัฒน์ ถาวรกุล, 2557, หน้า 8) ได้แยกบทบาทออกเป็น 3 แบบคือ

1. บทบาทตามใบสั่ง (Prescribed role) บทบาทประเภทนี้ เฟื่องถึงที่การปฏิบัติตามความคาดหวังของแต่ละสถานภาพ ตัวตนและทักษะในการแสดงบทบาทมีหน้าที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับ ความคาดหวังของสภาพนั้น ๆ การวิเคราะห์บทบาทประเภทนี้เน้นตรงระดับการยอมรับปฏิบัติตาม ความคาดหวังของตำแหน่งที่บุคคลเข้าครอบครอง

2. บทบาทตามใจ (Subjective role) บทบาทประเภทที่สอง เพิ่มไปยังจุดที่ว่าความคาดหวังจะต้องผ่านอัตตา หรือตัวตนเสียก่อนจึงมีการปฏิบัติ ขณะที่ผ่านตัวตนเอง อัตตา หรือตัวตน จะกลั่นกรองพิจารณาเลือกสรร ลดทอนพลิกแพลงความคาดหวังนั้นให้เหมาะสมกับตน จุดสนใจของการวิเคราะห์จึงอยู่ที่แบบและสไตล์ของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร

3. บทบาทจริง (Enacted role) บทบาทประเภทนี้ คือพฤติกรรมจริงของปัจเจกชน หลังจากผ่านขั้นตอนทั้งสองอย่างข้างต้น หากจะมีพฤติกรรมเปิดเผย จะดูความซับซ้อนหรือ โครงข่ายเชื่อมโยงของพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็น ถ้าพุ่งไปที่บทบาทเปิดเผย จุดการวิเคราะห์จะพุ่งไปในตัวความคาดหวัง หรือการตีความคาดหวังตามสภาพนั้น ๆ

จากทฤษฎีบทบาท สามารถแสดงหน่วยวิเคราะห์ (Analytical units) และความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal chains) ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 หน่วยวิเคราะห์ และความสัมพันธ์เชิงเหตุผล

จากภาพนี้อธิบายได้ว่า ความคาดหวังต่าง ๆ จากบรรทัดฐานของสังคม (Norms) จากกลุ่มอ้างอิง (Reference group) และกลุ่มบุคคลอื่น ๆ (Others) มีอิทธิพลต่อตัวตน (Self) มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแสดงบทบาทจริง (Role-playing skills) ทักษะความสามารถในการแสดงบทบาทที่มีอิทธิพลต่อบทบาทจริง (Enacted role) ในขณะที่ตัวตนและบทบาทจริงก็มีอิทธิพลต่อผู้อื่น เพราะจะนำพฤติกรรมและบุคลิกภาพของคนไปพิจารณา เวลาตัวเองจะมีพฤติกรรมเหมือนกัน

สรุปได้ว่า บทบาทเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคล ที่แสดงให้บุคคลในสังคมเห็นว่าตนเองกำลังดำรงอยู่ในสถานภาพใด ซึ่งพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลนั้นย่อมเป็นไปตามทัศนคติและความคาดหวังของสังคมที่มีต่อตำแหน่งหน้าที่ของสังคมนั้น ๆ ซึ่งแบบของบทบาทเป็นการบรรยายถึงลักษณะหรือพฤติกรรมที่บุคคลได้แสดงออกมาเป็นความเชื่อมโยงกับสถานภาพที่ได้รับ ดังนั้นจึงนำไปใช้ในการกำหนดบทบาทของปัจเจกชนหรือกลุ่มชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทบาทที่ดำรงอยู่และสามารถดำเนินตามบทบาทที่ดำรงอยู่อย่างถูกต้อง

ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นมีความสัมพันธ์อย่างมากกับแนวคิดการกระจายอำนาจ โดยการกระจายอำนาจมีความหมายและหลักการ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539) ได้สรุปแนวความคิดของนักวิชาการและนักปกครองที่เกี่ยวกับกาปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า คำนิยามความหมายของการปกครองท้องถิ่น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้ ส่วนใหญ่มีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะต่างคือสำนวนและรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

วิท (Wit, 1894 อ้างถึงใน ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539, หน้า 43) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลาง ให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น

เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเป็นบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชน เพื่อประชาชน

ฮอลโลเวย์ (Holloway, 1951, pp. 101-103 อ้างถึงใน วชิรวัชร งามละม่อม, 2546 หน้า 5) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอนชัดเจน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

ซัดดี (Sady, 1878 อ้างถึงใน อุทัย หิรัญโต, 2523, หน้า 4) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองทางการเมืองที่อยู่ในระดับต่ำกว่ารัฐ ซึ่งก่อตั้งโดยกฎหมายและมีอำนาจอย่างเพียงพอที่จะทำกิจการในท้องถิ่นได้ด้วยตนเอง รวมทั้งอำนาจจัดเก็บภาษีเจ้าหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวอาจได้รับการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งโดยท้องถิ่นก็ได้

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2554, หน้า 8) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

อุทัย หิรัญโต (2523, หน้า 2) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างโดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

จากนิยามต่าง ๆ ข้างต้นสามารถสรุปหลักการปกครองท้องถิ่นได้ในสาระสำคัญ ดังนี้ การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ของไทยจัดเป็น กรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหาร ส่วนตำบล และเมืองพัทยา ตามเหตุผลดังกล่าว

หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไป

ไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ก็จะกลายสภาพเป็นรัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การปกครองท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับ สุขาภิบาล เป็นต้น

สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่นจัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครอง ท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติหรือในแบบมหานคร คือกรุงเทพมหานครจะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหารสภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539, หน้า 26) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้ ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด การกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอ ที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบานี้เป็น การแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นที่ ย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวย่อมไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้นจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษากการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นจึงสามารถสรุปได้ดังนี้

การปกครองท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบและหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย อันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด (ชูศักดิ์ เทียงตรง, 2518, หน้า 6-7 อ้างถึงใน นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2547) โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนใช้ดุลพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสม สำหรับผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่น นับได้ว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นจะได้ใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่น เกิดความคุ้นเคยมีความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื้องบน การปกครองตนเองคือการที่ประชาชนมีส่วน

ร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียง ประชาชนด้วย วิถีทางประชาธิปไตยต่าง ๆ เช่น เปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียงประชามติ (Referendum) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึก ในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไข ปัญหาท้องถิ่นของตน (อนันต์ อนันตกุล, 2521, หน้า 6-7 อ้างถึงใน อเนก เหล่าธรรมทัศน์, 2543)

นอกจากนี้ การปกครองตนเองในรูปของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงหรือ การกระจายอำนาจไปในระดับต่ำสุดคือ รากหญ้า (Grass roots) ซึ่งเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการ พัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ความล้มเหลวของระบอบ ประชาธิปไตยมีหลายองค์ประกอบ แต่องค์ประกอบสำคัญยิ่งขาดอันหนึ่งก็คือการขาดรากฐานใน ท้องถิ่น (ลิขิต ธีรเวคิน, 2526, หน้า 3)

การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการ กระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจาก ความจำเป็นบางประการ ดังนี้ (ชวงค์ ฉายะบุตร, 2539, หน้า 28-29)

ภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวาง นับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จาก งบประมาณที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของบ้านเมือง

รัฐบาลมีอาจจะดำเนินการในการสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ได้อย่าง ทั่วถึง เพราะแต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหาหรือจัดบริการ โครงการในท้องถิ่น โดยรูปแบบที่เหมือนกัน ย่อมไม่บังเกิดผลสูงสุด ท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและเข้าใจ ปัญหาได้ดีกว่าผู้ซึ่งไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด

กิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้น ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่น และไม่มีส่วนได้ ส่วนเสียต่อประเทศโดยรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าว เอง

ดังนั้น หากไม่มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลจะต้องรับภาระดำเนินการทุก อย่าง และไม่แน่ว่าจะสนองความต้องการของท้องถิ่นทุกจุดหรือไม่ รวมทั้งจะต้องดำเนินการ เฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่น หากได้จัดให้มีการปกครองท้องถิ่นเพื่อดำเนินการ เองแล้ว ภาระของรัฐบาลก็จะผ่อนคลายไป รัฐบาลจะมีหน้าที่เพียงแต่ควบคุมดูแลเท่าที่จำเป็น เท่านั้น เพื่อให้ท้องถิ่นมีมาตรฐานในการดำเนินงานยิ่งขึ้น

การแบ่งเบาภาระทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ หรือกิจการใหญ่ ๆ ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม ความคับคั่งของภาระหน้าที่ต่าง ๆ ที่รวมอยู่ส่วนกลางจะลดน้อยลง ความคล่องตัวในการดำเนินงานของส่วนกลางจะมีมากขึ้น

การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการและปัญหาข้อมต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ก็จำเป็นที่จะต้องเป็นผู้ที่รู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นอย่างดี การบริหารงานจึงจะเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ไม่ต้องเสียเวลาเสนอเรื่องขออนุมัติไปยังส่วนเหนือขึ้นไป ท้องถิ่นจะบริหารงานให้เสร็จสิ้นลงภายในท้องถิ่นนั่นเอง ไม่ต้องสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกฝนทักษะทางการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย ในประเทศไทยผู้นำทางการเมืองที่มีชื่อเสียง เช่น นายทองหยด จิตตะวีระ, นายสุรินทร์ เทพกาญจนา เป็นต้น ล้วนแต่มีผลงานจากการเป็นนายกเทศมนตรี หรือผู้บริหารท้องถิ่นมาก่อน จนสามารถประสบความสำเร็จเป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงในระดับชาติ (วิญญู อังคณารักษ์, 2519, หน้า 98)

การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การดำเนินงานพัฒนาชนบทที่ผ่านมายังมีอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนาชนบทที่สัมฤทธิ์ผลนั้นจะต้องมาจากการริเริ่มช่วยตนเองของท้องถิ่น ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงกัน โดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง มิเช่นนั้นแล้ว การพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะ “หยิบยื่นยัดใส่” หรือกึ่งหยิบยื่นยัดใส่” เกิดความคาดหวังว่าทุกปีจะมี “ลาภลอย” แทนที่จะเป็นผลดีต่อท้องถิ่นกลับสร้างลักษณะการพัฒนาแบบพึ่งพา ไม่ยอมช่วยตนเอง อันเป็นผลทางลบต่อการพัฒนาพื้นฐานระบอบประชาธิปไตย (ลิขิต ธีรเวคิน, 2526, หน้า 3-4) ดังนั้นการกระจายอำนาจจึงจะทำให้เกิดลักษณะการพึ่งตนเอง ซึ่งเป็นหลักสำคัญ ของการพัฒนาชนบทอย่างยิ่ง

การกระจายอำนาจมีข้อพึงระวังและได้กลายเป็นจุดวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งมีอยู่หลายประการ ดังได้กล่าวไว้แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของขอบเขตการกระจายอำนาจและการคำนึงถึงระดับ

ความรู้ความสามารถของประชาชน ซึ่งเป็นปัญหาที่ถกเถียงกันอย่างมากและมีมานานตั้งแต่สมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 กล่าวคือ ได้มีการถกเถียงถึงความพร้อมของประชาชนต่อการปกครองตนเองมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน แต่จากความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นนั้น หากจะมองรวมเป็นจุดใหญ่ ๆ แล้ว สามารถแบ่งออกได้เป็นสองด้านคือ ด้านการเมืองการปกครอง และการบริหาร กล่าวคือ ในด้านการเมืองการปกครองนั้น เป็นการปูพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการเรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการบริหารนั้น เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่น ได้หาทางตอบสนองแก้ปัญหาด้วยตนเองด้วยกลไกทางการบริหารต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการจัดการ เป็นต้น

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ประการ คือ (อุทัย หิรัญโต, 2523, หน้า 22)

สถานะตามกฎหมาย (Legal status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่า ประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

พื้นที่และระดับ (Area and level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษาวិทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of social affair) ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และบุคลากร เป็นต้น

การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติมีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติ กิจการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยส่วนรวม โดยการมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้มิได้หมายความว่ามิอิสระเต็มที่ทีเดียว คงหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมิฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตยไป รัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแลอยู่

การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองมีการเลือกตั้ง มีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเองและที่สำคัญก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นหลักการหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ มีหลักการสำคัญคือ เป็นการแบ่งอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเอง โดยอิสระภาพพอสมควรภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายการกระจายอำนาจนี้ทำให้เกิดระเบียบการจัดการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้นความหมายของการกระจายอำนาจหมายถึงการมอบอำนาจการปกครองให้คนในท้องถิ่น โดยมีอิสระในการปกครองตนเอง การบริหารท้องถิ่นมีงบประมาณของตนเอง มีเจ้าหน้าที่ของตนเองและมีฐานะเป็นนิติบุคคล (ลิจิต ธีรเวคิน, 2546, หน้า 269) ความสำคัญของการกระจายอำนาจ มีความสำคัญในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเป็นอย่างยิ่ง แยกได้เป็น 2 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ

1. การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะประชาธิปไตยต้องประกอบไปด้วยโครงสร้างพื้นฐานคือระดับท้องถิ่น การเน้นการพัฒนาโครงสร้างเบื้องต้นระดับชาติ เช่น รัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติ การเลือกตั้ง ฯลฯ โดยไม่ได้คำนึงถึงพื้นฐานเบื้องล่าง ได้แก่ ความตื่นตัวทางการเมือง ความสามารถและโอกาสในการปกครองตนเอง ก็เท่ากับพยายามพัฒนาในลักษณะหัวโตตัวลีบ กล่าวง่าย ๆ ก็คือ การปกครองตนเองในรูปแบบของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หรือกระจายอำนาจไปในระดับต่ำสุด คือรากแก้วซึ่งเป็นฐานเสริมสำคัญอย่างยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ความล้มเหลวของระบบประชาธิปไตยในประเทศไทยมีหลายองค์ประกอบแต่องค์ประกอบที่สำคัญอีกอันหนึ่งก็คือการขาดพื้นที่ในท้องถิ่น

2. การกระจายอำนาจยังมีความสำคัญอย่างยิ่งในทางเศรษฐกิจและสังคม ในแง่การพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วมของประชาชนจะทำให้การพัฒนาชนบทสัมฤทธิ์ผล การกระจายอำนาจจึงไม่ใช่แค่เพียงปูพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาชนบทอีกด้วยจะเห็นได้ว่าการกระจายอำนาจไม่เพียงแต่เป็นการให้โอกาสแก่ประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศอีกด้วย ความสำคัญของท้องถิ่นหรือการปกครองส่วนท้องถิ่นอันเป็นกระบวนการทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย คือ

1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถาบันให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นภาพจำลองของระบบการเมืองของชาติ โดยเฉพาะการเลือกตั้งเป็นการชักนำให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองและเป็นการฝึกหัดการตัดสินใจทางการเมือง

2. การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคงจะต้องเริ่มสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น เพราะการพัฒนาท้องถิ่นทางการเมืองในวงกว้างจะนำไปสู่ความเข้าใจทางการเมืองระดับชาติได้โดยง่าย

3. การปกครองท้องถิ่น จะทำให้ประชาชนเกิดความรู้ทางการเมือง คือ ประชาชนจะรู้ถึงวิธีการเลือกตั้ง การตัดสินใจ การบริหาร การเมืองท้องถิ่น การต่อสู้แข่งขันตามวิถีทางการเมือง ทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองขึ้นในที่สุด

4. การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีทางการเมืองของประชาชน ด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่น มีผลกระทบโดยตรงและใกล้ชิด และที่เกี่ยวข้องต่อการเมืองระดับชาติ หากมีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอ ก็จะมีผลทำให้การปกครองท้องถิ่นมีความคึกคักและมี

ชีวิตชีวาต่อการปกครองท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพันและเข้าสู่การเมืองตลอดเวลา

5. การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ และนักการเมืองท้องถิ่นที่ผ่านการเรียนรู้การเมืองท้องถิ่น ทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับสูงขึ้น ด้วยเหตุผลที่ได้รับความนิยมศรัทธาจากประชาชนจึงทำให้ได้รับเลือกระดับสูงขึ้น

จากแนวคิดของการกระจายอำนาจข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการกระจายอำนาจ คือการมอบอำนาจการปกครองให้คนในท้องถิ่น มีอิสระในการปกครองตนเอง จัดการงบประมาณด้วยตนเอง และความสำคัญของการกระจายอำนาจมีอยู่สองประเด็นคือ 1. การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของการปกครองในระบบประชาธิปไตย และ 2. การกระจายอำนาจยังมีความสำคัญอย่างยิ่งในทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นภาพจำลองของระบบการเมืองในระดับชาติซึ่งจะสามารถชักชวนให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง รวมถึงการกระจายอำนาจเป็นการสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคง ทำให้ประชาชนเกิดความรู้ทางการเมือง และทำให้ประชาชนเข้าสู่วิถีทางการเมือง และเป็นเวทีในการสร้างนักการเมืองระดับชาติ

หลักการกระจายอำนาจ

เทอร์ตัน (Turton 1987, P. 15 อ้างถึงใน ลิขิต ธีรเวคิน, 2546, หน้า 41) ได้กล่าวถึงหลักการกระจายอำนาจไว้ว่าประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการคือ

1. มีความเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจปกครองนั้นจะต้องมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์กรของรัฐบาลกลาง การมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากนี้ก็เพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์กรเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณทรัพย์สินหนี้ และมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน ความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจการปกครอง เพราะหากองค์กรนั้นไม่มีอำนาจอิสระ การปฏิบัติหน้าที่ที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลอยู่เสมอ องค์กรเช่นนี้ก็จะมิได้มีลักษณะไม่อิสระในการปฏิบัติหน้าที่ และไม่ผิดไปจากหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและเจ้าหน้าที่นิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนนั้น อาจทำได้หลายระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เช่น ประชาชนอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมท้องถิ่นเฉพาะการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนของตนเองเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในส่วนตำแหน่งต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่บางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้าไปมี

ส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองของท้องถิ่นมากกว่านั้นถึงขั้นสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อให้ได้มีโอกาสเข้ามาบริหารงาน เข้ามาดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเองก็ได้

4. มีงบประมาณในการดำเนินการเป็นของตนเอง เป็นการมอบอำนาจหน้าที่การตัดสินใจให้ท้องถิ่นวางแผนในการจัดเก็บรายได้ ภาษี การบริการสาธารณะ และการบริการของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง

วชิรวัชร งามละม่อม (2546, หน้า 2) กล่าวว่า กล่าวว่าการกระจายอำนาจมีความสำคัญในเชิงหลักการอย่างน้อย 4 ประการคือ 1. ทำให้การบริหารราชการสามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดี 2. ทำให้การดำเนินกิจการเป็นไปด้วยความรวดเร็วขึ้น เพราะมีความเป็นอิสระในการบริหารงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย 3. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง 4. ทำให้ประชาชนสนใจเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น เพราะเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงจากผลการดำเนินกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ ทำให้สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจถือเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินการในด้านต่าง ๆ โดยท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการแผนและนโยบายให้เป็นไปตามภารกิจที่ตั้งไว้ ซึ่งการให้อำนาจการบริหารงานอย่างเป็นอิสระ จะสร้างให้ท้องถิ่นในแต่ละแห่งมีความเป็นอัตลักษณ์ของตัวเอง การจัดทำแผนหรือนโยบายย่อมตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และสามารถพัฒนาต่อยอดในสิ่งที่ท้องถิ่นมีให้เป็นที่รู้จักและนำมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่นและประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม และมนุษย์กับสังคมก็เป็นสิ่งที่ควบคู่กัน เนื่องจากความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด หากปล่อยให้ความต้องการของมนุษย์แต่ละคนได้แสดงออกมาอย่างไม่มีขอบเขต อาจจะทำให้เกิดความสับสนวุ่นวายขึ้นในสังคม ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดระเบียบของสังคม และการจัดระบบความสัมพันธ์ของมนุษย์ในสังคม เพื่อให้เป็นแนวทางให้สมาชิกของคนในสังคมได้ยึดถือเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ และเพื่อควบคุมด้านพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปตามความต้องการของสังคมนั้น ๆ ที่จะทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มอย่างมีความสุข ในขณะที่เดียวกันสมาชิกของสังคม ได้เรียนรู้จากการที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม และการปรับตัวตลอดจนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสังคมนั้นด้วย ซึ่งการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องสืบทอดกันมาและสั่งสมจนก่อให้เกิดเป็นภูมิปัญญา นำมาซึ่งจารีต ประเพณี

กฎเกณฑ์ และพิธีกรรมต่าง ๆ จนกลายเป็นวัฒนธรรมของชุมชนหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นในสังคม นั้น ๆ โดยที่มีการเปลี่ยนแปลงและปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

วัฒนธรรม เป็นสิ่งซึ่งแสดงออกให้เห็นถึงการตอบสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐาน ของมนุษย์ วัฒนธรรมเป็นวิถีทางที่จะทำให้มนุษย์อยู่ในโลกนี้ด้วยความผาสุก วัฒนธรรมเป็น พฤติกรรมที่มนุษย์ได้เรียนรู้ในฐานะสมาชิกของสังคม วัฒนธรรมยังเป็นผลจากการที่มนุษย์ได้เข้า ควบคุมธรรมชาติ และพฤติกรรมของมนุษย์ทำให้เกิดการจัดระเบียบทางสังคม ระบบความเชื่อ ค่านิยม องค์ความรู้ และวิทยาการต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งวัฒนธรรมของแต่ละสังคมจะแตกต่างกัน ออกไปมากบ้าง น้อยมาก แล้วแต่ความจำเป็น และความจำกัดทางด้านภูมิศาสตร์ และทรัพยากร ท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นต้น

ความหมายของคำว่าวัฒนธรรม

วัฒนธรรมมีความหมายกว้างขวาง และครอบคลุมทุกแง่มุมในบทบาท วิถีชีวิตของทุกคน ในสังคม ดังนั้น จึงมีผู้รู้ให้ความหมายของคำว่า “วัฒนธรรม” ไว้เป็นจำนวนมาก และเมื่อพิจารณา สาระสำคัญแล้ว พบว่ามีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

“วัฒนธรรม” เป็นวิธีการดำเนินชีวิตของสังคม เป็นแบบแผนการประพฤติและการ แสดงออกซึ่งความรู้สึกรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สมาชิกในสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจและ ซาบซึ่งร่วมกันยอมรับและใช้ปฏิบัติร่วมกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม นั้น ๆ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมคำว่า “วัฒนธรรม” ตรงกับ ภาษาอังกฤษว่า “Culture” ซึ่งรากศัพท์มาจากภาษาละตินคือ “Cult” มีความหมายว่า การเพาะปลูก หรือการปลูกฝัง พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้นิยามความหมายของคำว่า วัฒนธรรมไว้เป็น 5 นัย คือ

1. สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ
2. วิถีชีวิตของหมู่คณะ
3. ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความกลมเกลียว
4. ก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชน
5. พฤติกรรมและสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและกันร่วมใจอยู่ใน

หมู่พวกตน

พระเทพเวที (พระธรรมปิฎก, ประยูรช ญฺโต, 2532 อ้างถึงใน สำนักงาน คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2537, หน้า 16) เมื่อคราวแสดงปาฐกถาพิเศษ 100 ปี พระยา อนุমানราชชน เรื่อง “วัฒนธรรมกับการพัฒนา” ก็ได้อธิบายความหมายของคำว่าวัฒนธรรม ไว้ว่า

วัฒนธรรม เป็นการสั่งสมประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ภูมิปัญญาทั้งหมด ที่ได้ช่วยย้่ามนุษย์นั้น ๆ อยู่รอด และเจริญสืบต่อมาได้และเป็นอยู่อย่างที่เป็นในบัดนี้

ปรีชา หิรัญประดิษฐ์ และคณะ (2532, หน้า 13 อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรม-มาราช, 2548, หน้า 23) ในเอกสารประกอบการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาราช ชุด วิชาศิลปะ การละเล่น และการแสดงพื้นบ้านของไทยให้ความหมายของคำว่าวัฒนธรรมว่า “เป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตในเรื่องต่าง ๆ ของกลุ่มสังคมหนึ่ง” ซึ่งวิถีชีวิตและมรดกของชาวบ้านดังกล่าว ก็คือวัฒนธรรมท้องถิ่นนั่นเอง

พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ (2553, หน้า 18) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมคือ ลักษณะที่แสดงถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียว ความก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีงามของประชาชน

พระยาอนุমানราชชน (2515 อ้างถึงใน อานนท์ อาภาภิรม, 2545, หน้า 105) ได้สรุปความหมายของวัฒนธรรม คือ สิ่งที่มีมนุษย์เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือ ผลิตสร้างขึ้นเพื่อความเจริญงอกงาม เป็นวิถีแห่งชีวิตมนุษย์ในส่วนที่สอนที่ถ่ายทอดกันได้เอาอย่างกันได้ วัฒนธรรมคือ สิ่งอันเป็นผลผลิตของส่วนรวมที่มนุษย์ได้เรียนรู้มาจากคนแต่ก่อนสืบทอดเป็นประเพณีกันมา วัฒนธรรมคือ การคิดเห็น ความรู้สึก ความประพฤติและกิริยาอาการ หรือการกระทำใด ๆ ของมนุษย์ในส่วนรวม ลงรูปเป็นพิมพ์เดียวกันและสำแดงออกมาให้ปรากฏ เช่น ภาษา ศิลปะ ความเชื่อ ระเบียบประเพณี เป็นต้น วัฒนธรรม คือ มรดกแห่งสังคม ซึ่งสังคมรับและรักษาไว้ให้เจริญงอกงาม ดังนั้นสามารถแยกความหมายของวัฒนธรรมออกเป็น 2 นัย เป็นความหมายทั่วไปและความหมายเชิงปฏิบัติการ คือ

1. ความหมายทั่วไป

วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของคนในสังคม เป็นแบบแผนการประพฤติปฏิบัติและการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด ที่สมาชิกในสังคมเดียวกันอันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมนั้น ๆ

2. ความหมายในเชิงปฏิบัติการ

วัฒนธรรม หมายถึง ความเจริญงอกงาม ซึ่งเป็นผลกระทบบจากระบบความสัมพันธ์ของมนุษย์ มีการส่งเสริมและสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จนกล่าวเป็นแบบแผนที่มนุษย์สามารถเรียนรู้และก่อให้เกิดผลดีกรรม และผลิตผลอันเป็นพื้นฐานแห่งอารยธรรมของมนุษยชาติ

จากความหมายทั่วไป และความหมายเชิงปฏิบัติการของคำว่า วัฒนธรรมดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า วัฒนธรรม เป็นวิถีชีวิตในสังคม ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงามจากความหมายที่ว่า วัฒนธรรม คือ วิถีชีวิตของคน ซึ่งแสดงออกเป็นรูปธรรม 5 ประการด้วยกัน คือ การดำรงชีวิต

การดำเนินการในสังคม การศาสนาและจริยธรรม สุนทรียศาสตร์และภาษาที่ใช้ ตลอดจนการสอน การเรียน การศึกษาเพื่อสืบทอดประสบการณ์จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง

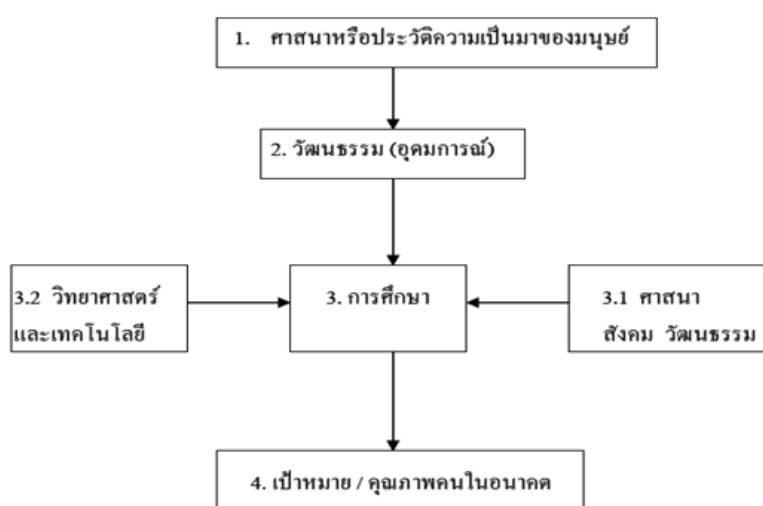
(กระทรวงศึกษาธิการ, 2538, หน้า 2 อ้างถึงใน สุภชาติ บุญยะเพ็ญ, 2550, หน้า 22)

เมื่อมีการพัฒนาสังคม ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมที่ถูกต้อง คือ การพัฒนาสังคมของตัวเอง ความเจริญก้าวหน้าของประเทศความดำเนินไปตามขีดความสามารถของคนในท้องถิ่น ซึ่งค่อย ๆ ก้าวเดินไปสู่แนวทางในอนาคต โดยผ่านทางกระบวนการต่าง ๆ เช่น

1. การศึกษา คือ การสืบทอดวัฒนธรรมและการพัฒนาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการพัฒนาเทคโนโลยี ให้ผสมกลมกลืนกับวัฒนธรรม ศาสนา จริยธรรมในอดีตเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. กระบวนการแลกเปลี่ยนทางเทคโนโลยี ผ่านการถ่ายทอดจากสังคมที่ก้าวหน้าไปยังสังคมที่ล่าหลัง เป็นการช่วยเหลือถ่ายทอดเทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2538, หน้า 3 อ้างถึงใน สุภชาติ บุญยะเพ็ญ, 2550, หน้า 24)

ในการปฏิบัติเกี่ยวกับวัฒนธรรมนั้น ในรายละเอียดข้อปลีกย่อยย่อมปฏิบัติแตกต่างกันไปตามภูมิภาคหรือท้องถิ่นของชุมชนที่ตั้งของถิ่นฐานนั้น ๆ แต่โดยลักษณะส่วนใหญ่ก็มีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งส่วนใหญ่จะได้รับอิทธิพลความเชื่อมาจากพุทธศาสนา ท้องถิ่นใดมีความเก่าแก่ ย่อมมีขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีและศิลปะเป็นของตนเอง ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีตของท้องถิ่นตนนอกจากนั้นยังสะท้อนถึงภูมิปัญญา วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ความรักใคร่กลมเกลียว เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันลักษณะการปฏิบัติเหล่านี้ก็คือ “วัฒนธรรมท้องถิ่น” นั่นเอง

ภาพที่ 2 ความเป็นมาและการถ่ายทอดวัฒนธรรม

ความหมายของวัฒนธรรมท้องถิ่น

คำว่า “วัฒนธรรมท้องถิ่น” บางคนเรียกว่า “วัฒนธรรมพื้นบ้าน” แต่นักวิชาการบางคน ท่านเรียกว่า “คติชนวิทยา” (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2537, หน้า 12-15 อ้างถึงใน ศุภชาติ บุญยะเพ็ญ, 2550, หน้า 19) ซึ่งมีความหมาย 5 ประการ คือ

1. เป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมา จนไม่อาจสืบสาวราวเรื่องถึงต้นตอหรือผู้เล่าเรื่องเดิมได้
2. เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเชื่อขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของชาตินั้น
3. การสืบต่อข้อมูลทางคติชนวิทยา อาศัยบอกเล่าต่อ ๆ กันมา โดยการจำและการกระทำซ้ำ ๆ จนจำได้ขึ้นใจ มากกว่าจะบันทึกข้อมูลและถ่ายทอดเป็นลายลักษณ์อักษร
4. เป็นแนวดำเนินชีวิตประจำวันของชาวบ้าน ที่กระทำสืบต่อกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ และลูกหลานยังยึดถือปฏิบัติกันอยู่
5. เป็นการศึกษาเรื่องราวของชาวบ้านมากกว่าชาวเมือง เพราะชาวบ้านเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตช้า สิ่งที่ประพฤติปฏิบัติจึงคงอยู่ในรูปแบบเก่า ๆ มาก ส่วนชาวเมืองนั้น ได้รับความเจริญทางวัตถุมากกว่า จึงเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตอยู่ตลอดเวลา

วัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นการเรียกชื่อวัฒนธรรมของคนที่อยู่ในวงแคบเข้ามาอาจจะเป็น วัฒนธรรมภาคตามภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมจังหวัด อำเภอ ตำบล หรือหมู่บ้าน ตามสภาพแห่งการปกครองท้องถิ่นก็ได้ แต่มีลักษณะเหมือนกับวัฒนธรรมแห่งชาติโดยส่วนรวม จะแตกต่างกันในรายละเอียดปลีกย่อย

ในขณะที่วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิต เป็นครรลองแห่งชีวิต การกิน การอยู่ การเดินทางนั้ง การนอน ล้วนแต่เป็นพฤติกรรมที่ถูกตีกรอบไว้ให้ประพฤติปฏิบัติ ถ้าประพฤติปฏิบัติผิดแผกแตกต่างจากแบบแผนที่สังคมกำหนดไว้ ก็จะปรับตัวเข้ากับสังคมไม่ได้ วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการดำเนินชีวิตในสังคมพื้นบ้านจึงนับว่ามีความสำคัญไม่น้อยกว่าวัฒนธรรมแห่งชาติ เพราะเหตุว่าวิวัฒนาการของวัฒนธรรมแห่งชาติ จะเกิดขึ้นได้ก็ย่อมอาศัยวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นรากฐานสำคัญและในขณะเดียวกัน วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงช้า ยึดมั่นในประเพณีอันเก่าแก่ จึงช่วยจุดรั้งวัฒนธรรมสมัยใหม่ ที่เป็นพิชภัยแก่สังคมไทยไว้ส่วนหนึ่ง

สรุปได้ว่า วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นสิ่งที่แสดงถึงวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยมีการถ่ายทอดมาตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน วัฒนธรรมท้องถิ่นอาจเริ่มต้นจากสิ่งที่อยู่รอบตัว และมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีคุณค่า ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม มีการยึดถือ และปฏิบัติ สืบต่อกันมาหลายเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น และวัฒนธรรมท้องถิ่นยังเป็นสิ่งที่ใช้เชื่อมโยง

ความสัมพันธ์ของกลุ่มองค์กรภายในชุมชนให้มีความมั่นคง เรียกว่าวัฒนธรรมเป็นรากฐานของชีวิตและเป็นรากฐานของสังคม ที่สามารถให้สังคมท้องถิ่นดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์กระทรวงวัฒนธรรม ประจำปี 2550-2559

กระทรวงวัฒนธรรม (2548, หน้า 1-2) ได้กำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงวัฒนธรรม ประจำปี 2550 - 2559 ไว้ดังนี้

1. ปรัชญา

1.1 วัฒนธรรมเป็นยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง สร้างจิตสำนึก ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงามของคนในชาติ

1.2 วัฒนธรรมเป็นทุนและพลังขับเคลื่อนในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิต

1.3 วัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความสามัคคีและสมานฉันท์ของคนในชาติและนานาชาติ

2. วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรหลักในการสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ปลุกฝังค่านิยมอันดีงาม บนพื้นฐานคุณธรรม นำสังคมอยู่เย็นเป็นสุข

3. พันธกิจ

3.1 ทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ และสนองงานสำคัญของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ให้มีการสืบทอดและพัฒนาอย่างยั่งยืน

3.2 ปลุกฝังค่านิยมและส่งเสริมวิถีชีวิตที่ดีงาม

3.3 นำมิติทางวัฒนธรรมมาเพิ่มมูลค่าและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคมส่งเสริมอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม

3.4 บริหารจัดการองค์ความรู้และมรดกศิลปวัฒนธรรมให้เกิดประโยชน์แก่สังคมไทยและสังคมโลก

4. ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

4.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1: รักษา สืบทอด วัฒนธรรมของชาติและความหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่นให้อยู่อย่างมั่นคง

4.1.1 ศึกษาวิจัย และอนุรักษ์ มรดกทรัพย์สินทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมให้เป็นประโยชน์โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

4.1.2 ส่งเสริม พิธีกรรม สืบทอดขนบธรรมเนียมและประเพณีและวัฒนธรรมไทย

4.1.3 ฟันฟู สืบทอด ภูมิปัญญา

4.1.4 ชำรงรักษาวัฒนธรรมระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

4.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2: สร้างค่านิยม จิตสำนึก และภูมิปัญญาไทย

4.2.1 สร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้โอกาสแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

4.2.2 ส่งเสริมการนำหลักธรรมทางศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างสอดคล้องกับแนวทางทางเศรษฐกิจพอเพียง

4.2.3 การสร้างค่านิยม จิตสำนึกในสังคมในกลุ่มคนทุกกลุ่ม ทุกระดับให้เห็นคุณค่าในศิลปะ และวัฒนธรรม

4.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3: นำทุนวัฒนธรรมของประเทศมาสร้างคุณค่าทางสังคมและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ

4.3.1 การศึกษาวิจัยและการประยุกต์ สร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดคุณค่า

4.3.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

4.3.3 ส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมเพื่อสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นกับคนในชาติ

4.3.4 ใช้มิติทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมเป็นสื่อในการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ

4.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4: การบริหารจัดการองค์ความรู้ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

4.4.1 ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมและดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมด้วยตนเอง

4.4.2 ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อการบริการเผยแพร่ และการประชาสัมพันธ์

4.4.3 บูรณาการความร่วมมือและสร้างเครือข่ายในการดำเนินการด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

4.4.4 แก่กฎหมาย ระเบียบ และกำหนดคุณภาพมาตรฐาน ตลอดจนการวิจัย การติดตามประเมินผลการดำเนินการ

5. เป้าประสงค์

5.1 ระดับบุคคล

5.1.1 คนไทยมีจิตสำนึกและดำรงชีวิตตามรากฐานทางวัฒนธรรมของตนและรู้เท่าทันโลก

5.1.2 คนไทยทุกกลุ่มมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม เพื่อสร้างความสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

5.1.3 คนไทยโดยส่วนรวม มีคุณภาพ มีความสามารถ มีความเข้าใจรากฐานทางวัฒนธรรมของตน และนำมาใช้ในการดำรงชีวิต

5.1.4 คนไทยใช้คุณธรรมนำความรู้สร้างสรรค์สังคมให้เข้มแข็งและมั่นคง

5.2 ระดับชุมชน/สังคม

5.2.1 สังคมมีความสมานฉันท์ ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรม

5.2.2 สถาบันทางสังคม เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน สถาบันทางศาสนา ฯลฯ มีความเข้มแข็งทำหน้าที่เป็นกลไกขับเคลื่อน การพัฒนาเกิดเครือข่ายทางวัฒนธรรมที่กระจุกอยู่ในภูมิภาคต่างๆ

5.3 ระดับประเทศ

5.3.1 ประเทศไทยสามารถเผยแพร่วัฒนธรรมไทยไปทั่วโลก และใช้วัฒนธรรมเป็นสื่อในการสร้างความสัมพันธ์หรือแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งระหว่างประเทศ

5.3.2 ประเทศไทยสามารถพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานวัฒนธรรม อยู่ร่วมในสังคมโลกอย่างมีศักดิ์ศรี

กระทรวงวัฒนธรรม ได้จัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี ของกระทรวงวัฒนธรรม (พ.ศ. 2555 -2558) เพื่อเป็นกรอบแนวทางการ ซึ่งในแผนปฏิบัติการ 4 ปี ของกระทรวงวัฒนธรรม (พ.ศ. 2555 - 2558) นี้ ได้รวบรวมประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และแผนงาน/ โครงการ ระดับผลผลิต ของแต่ละส่วนราชการตามกรอบนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนการบริหารราชการแผ่นดิน โดยกรม-กอง และสำนักต่าง ๆ ในสังกัดของกระทรวง และจัดจัดทำแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี 2550 – 2559 ซึ่งเป็นแผนแม่บทฉบับแรกของกระทรวงวัฒนธรรม โดยกำหนดยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ดังนี้

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการงานศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
2. อนุรักษ์ สืบทอด และส่งเสริมการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมบนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม
3. ชำรง รักษา สถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ให้คงอยู่คู่สังคมไทย
4. สร้างสังคมคุณธรรมในกระแสโลกาภิวัตน์
5. สร้างภาคีขับเคลื่อนการดำเนินงานทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

6. นำทุนทางวัฒนธรรมสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคม

และได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและรักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติ โดยกำหนดบทบาทของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องตั้งแต่หน่วยงานราชการส่วนกลาง หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค และหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผนวัฒนธรรม การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น การนำดัชนีชี้วัดที่ได้จากการสรุปผลการวิเคราะห์มาวางแผนด้านวัฒนธรรม การจัดทำแผนการปฏิบัติการหรือโครงการด้านวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับภารกิจที่กระทรวงวัฒนธรรมกำหนด การกำหนดมาตรการในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม การปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมตามแผนที่กำหนดไว้ การกำหนดแนวทางในการติดตามประเมินผลแผนงานหรือโครงการด้านวัฒนธรรมและการนำผลจากการติดตามประเมินผลมาจัดทำแผนงานหรือโครงการด้านวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรม การรวบรวมข้อมูลด้านวัฒนธรรม การนำข้อมูลด้านวัฒนธรรมมาจัดทำเป็นสารสนเทศของอำเภอ การนำเสนอสรุปผลการวิเคราะห์ดัชนีเพื่อชี้สภาพปัจจุบันและปัญหาวัฒนธรรมท้องถิ่น ข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วนต้องตามความต้องการในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมในการนำเสนอข้อมูลด้านวัฒนธรรมต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน การดำเนินงานรวบรวมข้อมูลสารสนเทศร่วมกับหน่วยงานอื่นและการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารสนเทศด้านวัฒนธรรมในระดับตำบล

3. ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม การจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม การจัดทำเอกสารบทความหรือข่าวสารการประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม การประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม ทางสื่อมวลชน เช่น เสียงตามสาย วิทยุโทรทัศน์ การสรุปผลการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม รายงานหรือแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ การกำหนดวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย รูปแบบและวิธีการประชาสัมพันธ์ ด้านวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม

4. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม การจัดทำทะเบียนเกี่ยวกับด้านวัฒนธรรมการสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม การประสานความร่วมมือและสรรหาแหล่งทรัพยากรในการดำเนินงานวัฒนธรรม การสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในการหวงแหนและอนุรักษ์วัฒนธรรม การรณรงค์ให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม การสนับสนุนให้หน่วยงานอื่นหรือภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทประชาชน ประชาชนชาวบ้านและผู้นำในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น เทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยผู้วิจัยได้ รวบรวมวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นกลุ่ม (Grouping) เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม

บุษกร ประวะ โข (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมองค์กรขององค์การบริหาร ส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานีในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า วัฒนธรรมองค์กรขององค์การ บริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานีมีลักษณะงาน แบ่งเป็น 4 งาน คือ 1. ส่วนสำนักงานปลัด 2. ส่วน การคลัง 3. ส่วนโยธา 4. ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นวัฒนธรรมของบุคลากรในการ ปฏิบัติงานในองค์กรที่มีความพยายามจะตอบสนองวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุตาม ความต้องการของท้องถิ่นและบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้ มีการทำงาน เป็นทีม ที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากร การดำเนินการตามภาระงานและหน้าที่อย่างเร่งด่วนตามที่ ได้รับการจัดสรรงบประมาณเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอข้อมูล และการ ปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมเรียนรู้ร่วมกับประชาชนในท้องถิ่น มีความเปิดเผยและไว้วางใจกันมี ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริม วัฒนธรรมท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณและพยายามปฏิบัติตนและจัดสภาพการ ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้กลมกลืนกับท้องถิ่น

แนวทางในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดสระ อำเภอ เมือง และองค์การบริหารส่วนตำบลโนนทองอินทร์ กิ่งอำเภอกู่แก้ว จังหวัดอุดรธานี พบว่า มีการ เน้นพัฒนา วัฒนธรรม ส่งเสริมค่านิยมและวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เป็นความรู้ ภูมิปัญญาและการศึกษาของ ประชาชน ส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมของตนเอง และตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ส่งเสริมบทบาทการดำเนินงานส่งเสริม วัฒนธรรมองค์กร ภาคเอกชน และประชาชน ประยุกต์ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มีความ น่าสนใจมากขึ้น ตามกำลังความสามารถและทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด โดยสรุป องค์การบริหารส่วน ตำบลกุดสระ จังหวัดอุดรธานี มีวัฒนธรรมองค์กรในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มุ่งสนับสนุน ทรัพยากรด้านงบประมาณ ในการจัดงานวัฒนธรรม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ใน การเป็นเครือข่ายอนุรักษ์ พัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล พยายาม ปฏิบัติตนและปฏิบัติงานให้กลมกลืนกับท้องถิ่น จึงควรส่งเสริมให้มีความรู้ และประสบการณ์ ด้าน การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรเข้าร่วมการจัด งานวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น

เอมอร์ โกลละสุด (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ด้านบุคลากรกรรมการสภาวัฒนธรรมท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานวัฒนธรรมไม่เพียงพอ บุคลากรการปฏิบัติงานของสำนักงานเลขานุการมีน้อยขณะที่ต้องรับรองรายงานทุกอย่าง ทั้งสองประการขาดการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง ประกอบกับความไม่ชัดเจนทั้งในบทบาทหน้าที่ทำให้สภาดำเนินงานโดยภาครัฐเป็นส่วนมาก การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นดำเนินการได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งยังไม่เพียงพอที่จะก่อให้เกิดกระบวนการทางสังคมที่เข้มแข็ง ในด้านการดำเนินกิจกรรมของสภาวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า สามารถดำเนินการในบทบาทการสนับสนุนเวทีวัฒนธรรมในรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายและกระจายเข้าสู่พื้นที่กลุ่มต่าง ๆ ร้อยละ 33.0 ของจำนวนโครงการทั้งหมด และดำเนินการในบทบาทการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายและสนับสนุนองค์กรชุมชนใช้กลไกหรือทุนทางสังคมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาท้องถิ่นการส่งเสริมสถาบันครอบครัว และการพัฒนาสังคมในมิติต่าง ๆ ร้อยละ 11.0 ส่วนปัญหาการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ปัญหาโครงสร้างสภาที่ไม่กระจายได้ดำเนินงานตามศักยภาพ ขาดการบริหาร การจัดการ ตลอดจนวิธีดำเนินงานของกรรมการไว้ที่วิธีการประชุม ปัญหาในการดำเนินงานกิจกรรมโครงการยังไม่สามารถดำเนินงานกิจกรรมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่อง

วัฒนา บันเทิงสุข (2546, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการใช้สมุนไพรในชุมชน แบบชกตบเต่าของจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า จุดอ่อนของชุมชนคือ ผู้นำในชุมชนไม่ได้ให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและปฏิบัติงานเอื้อต่อการพัฒนาชุมชนได้น้อย ประชาชนขาดแรงจูงใจในการพัฒนางาน ภูมิปัญญาและไม่มีรูปแบบการนำเสนอภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนมาจำหน่ายได้ แต่จุดแข็งของชุมชนคือ ชุมชนมีทรัพยากรที่เป็นสมุนไพรหลายชนิด มีเอกลักษณ์อาหารจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ครัวภูมิปัญญามีหลายกลุ่ม มีพื้นที่และแหล่งน้ำที่เอื้อต่อการพัฒนาการเกษตร

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้นำ

เปลี่ยน พากเพียร (2547, หน้า 125) ได้วิจัยบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการในระดับอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษพบว่า งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในส่วนของงานวัฒนธรรมความคิดเห็นต่อการปฏิบัติจริง อยู่ในระดับน้อย และมีความคาดหวังให้ปฏิบัติมาก โดยเฉพาะการส่งเสริมงานด้านพระพุทธศาสนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมเผยแพร่หลักธรรมและศีลธรรม และการส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น งานอนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถาน โบราณวัตถุศิลปวัตถุ รวมทั้งการจัดตั้งอาสาสมัครท้องถิ่น ในการดูแลรักษามรดกทาง ศิลปวัฒนธรรม

มนตรี สุตาคำ (2545, บทคัดย่อ) ได้วิจัยบทบาทของวัยรุ่นในประเพณีไม้ค้ำโพธิ์: บทสะท้อนช่องว่างของกระบวนการเรียนรู้และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น อำเภอจอมทอง พบว่าประเพณีท้องถิ่นของชุมชนจอมทอง มีความเกี่ยวข้องกับการสร้างความเชื่อ ความศรัทธาในพระพุทธศาสนา โดยเชื่อมโยงกับแนวคิดเรื่องของการทำบุญของคนในชุมชน โดยความร่วมมือของสมาชิกของแต่ละหมู่บ้าน ดังนั้นชุมชนจึงเป็นเจ้าของงานโดยตรงไม่มีหน่วยงานอื่นเข้ามาแทรกแซง มีการจัดระบบในการทำงานของตนเอง และความร่วมมือร่วมใจที่ปรากฏ เกิดจากความศรัทธาในศาสนาเป็นแรงจูงใจส่งผลกระทบต่อบทบาทของวัยรุ่นในประเพณีไม้ค้ำโพธิ์

วรรณ ศรีเจริญ (2547, บทคัดย่อ) ศึกษาแรงจูงใจทางสังคมของผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดงานประเพณีท้องถิ่น : ศึกษากรณีเขตเทศบาลเมืองชะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดประเพณีท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นเพศชายและมีอายุระหว่าง 51-60 ปี และมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย และมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งสองวาระ เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อต้องการให้สำเร็จ ต้องการให้ผู้อื่นรักใคร่และต้องการมีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี เข้ามามีส่วนร่วมน้อย เนื่องจากกลุ่มนี้เป็นผู้ที่อยู่ในวัยทำงานจึงไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วม และประเพณีท้องถิ่นนั้นเป็นวัฒนธรรมของผู้สูงอายุที่ให้ความสำคัญเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามเทศบาลสามารถจูงใจให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวให้หันมาสนใจในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดงานประเพณีท้องถิ่น เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีงามให้คงอยู่สืบไป

เอกชัย เจริญกล้า (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทผู้นำท้องถิ่นในกระบวนการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า

1. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีทัศนคติความเห็นว่าการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง ก่อนที่จะมีการตัดสินใจในนโยบาย

2. กลุ่มผู้นำองค์กรที่ไม่เป็นทางการในชุมชน เห็นว่า ได้มีโอกาสให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจนเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยทางอ้อม เพื่อให้การกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และสามารถแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

3. ข้าราชการระดับบริหารในท้องถิ่นส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า ในปัจจุบันยังมีความจำเป็นต้องให้หน่วยงานราชการ ในส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนพัฒนาตำบล การจัดทำโครงการต่าง ๆ และการจัดทำข้อบังคับงบประมาณ เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามกฎหมาย มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น เนื่องจากบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลยังใหม่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ และยังขาดความรู้ และความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

4. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่เข้าใจบทบาท อำนาจ หน้าที่ตามกฎหมายเท่าที่ควร โดยเฉพาะยังคุ้นเคยกับการได้รับการยอมรับการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดของราชการ ในโครงสร้างของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นรูปแบบเดิมๆ ในอดีต ทำให้การแสดงบทบาทในกระบวนการกำหนดนโยบายของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมนโยบายท้องถิ่น

เทวรัฐ โตไทยะ (2548, หน้า 85) ได้ศึกษาการดำเนินงานด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นของศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 11 พบว่า ได้ดำเนินการระดับน้อยในทุกด้าน คือ ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น และการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ส่วนปัญหาในการดำเนินการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า มีปัญหาในเรื่องปัจจัยการบริหารเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับประชาชนในพื้นที่ ปัญหาในการประสานงาน ปัญหารูปแบบการดำเนินส่งเสริม และปัญหาในการวางแผนการดำเนินงานส่งเสริม ตามลำดับ

จรัส ปัตตานัง (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ สภาพการปฏิบัติงาน ปัญหา และข้อเสนอแนะด้านวัฒนธรรม อบต. คิดว่าควรจะอนุรักษ์วัฒนธรรม ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมตำบล จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีในวัดสำคัญ และสรรหาผู้ที่ดีมีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรม เกี่ยวกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงาน พบว่า อบต. ได้เข้าไปส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรม ส่งเสริมประเพณีท้องถิ่นเกี่ยวกับปัญหา พบว่า งบประมาณไม่เพียงพอสมาชิก อบต. ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ ขาดบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้คำปรึกษา

ทองปึก คลังกลาง (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ด้านส่งเสริมศาสนา คือ การจัดงบประมาณอุดหนุนวัด การบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน การอบรมธรรมสำหรับประชาชน ตั้งงบประมาณช่วยเหลือวัดและศาสนาสถานที่ประสพภัยธรรมชาติและภัย

พิบัติ สันับสนุนสิ่งของเครื่องใช้ในงานพิธีทางศาสนา ปัญหาที่พบ คือ งบประมาณจำกัดไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจทางศาสนาช่วยวางแผนให้กับ อบต. ให้ความสำคัญงานทางด้าน ศาสนาน้อยกว่าทางด้านสิ่งก่อสร้างที่เป็นรูปธรรม ส่วนด้านการส่งเสริมด้านวัฒนธรรมพบว่า อบต. ร่วมกับสภาวัฒนธรรมท้องถิ่นจัดงานอนุรักษ์วัฒนธรรม จัดการประกวดแข่งขันศิลปะพื้นบ้าน สันสนับสนุนชุมชนในการจัดงานประเพณี ปัญหาที่พบ คือ งบประมาณจำกัด ขาดแคลนบุคลากรด้าน วัฒนธรรมในการจัดทำแผนงานด้านวัฒนธรรม อบต. ไม่ค่อยให้ความสนใจกับงานด้านวัฒนธรรม

พิชัย สุขวุ่น (2546, บทคัดย่อ) ได้วิจัยการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า สมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับ ต่ำ ทั้งนี้มีเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จากสังคมเกษตรสู่สังคมทุนนิยม การเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวทำให้โครงสร้างของภาคเกษตรประสบปัญหาหลายด้าน ทั้งปัญหาความยากจนปัญหาด้าน ทรัพยากร ความแตกต่างของรายได้ ส่งผลให้คนในภาคชนบทละทิ้งวิถีชีวิตแบบเดิมด้วยความ จำเป็นทางเศรษฐกิจ ในขณะที่เดียวกันก็ละทิ้งศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นไปพร้อม ๆ กัน ดังนั้นการมี ส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจึงต้องเปลี่ยนแปลงไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจตาม นโยบายของรัฐ ถึงแม้กฎหมายรัฐธรรมนูญจะให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนในการดูแลปกป้อง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่หากว่าโครงสร้างเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ยังไม่เปลี่ยนแปลง โอกาสที่ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจะกลับมามีความสมดุลให้กับชุมชนก็เป็นไปได้ยาก แนวทางแก้ไข ดังกล่าว อบต. จึงควรร่วมมือกับประชาชนในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่นในเชิงของคุณค่าทางวัฒนธรรมเพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างความสมดุลของชุมชน นอกจากนี้ รัฐควรจัดงบประมาณในการทำงานด้านศิลปวัฒนธรรมให้มากกว่าที่เป็นอยู่ หลังจาก ที่พัฒนาแต่เพียงโครงสร้างพื้นฐานมาเป็นเวลานาน แม้กระนั้นรัฐควรดำเนินงานด้านการ ประชาสัมพันธ์ให้รู้ถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น มากกว่าที่ใช้สื่อเป็นเพียงเครื่องมือ ประชาสัมพันธ์ด้านการค้า รวมทั้งควรแก้ไขปัญหาของช่องว่างรายได้ระหว่างภาคชนบทกับคน เมืองให้แคบเข้า เพื่อแก้ไขปัญหาการละทิ้งถิ่นฐานและต่อเนื่องไปถึงการตัดตอนทางวัฒนธรรม และสิ่งที่สำคัญ คือ ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ศุภชาติ บุญยะเพ็ญ (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมงานวัฒนธรรมท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า 1. บุคลากรองค์การบริหาร ส่วนตำบล เห็นว่า การส่งเสริมงานวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับ บ่อยครั้ง ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย ดังนี้ ด้าน

การวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น รองลงมาคือ ด้านข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น 2. คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีการดำเนินการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3. ปัญหาของการดำเนินการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ คือ งบต. มีงบประมาณในการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่เพียงพอ ส่วนข้อเสนอแนะในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลที่สำคัญ คือ ควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มากขึ้นเพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกให้แก่เด็กและเยาวชนในชุมชนท้องถิ่น

วัลลภ ศรีธรรมราช (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมศาสนาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมศาสนาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติงานสูงสุด คือด้านการส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมศาสนสถาน และด้านการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียน ด้านที่มีการปฏิบัติงานต่ำสุดคือ ด้านการส่งเสริม และจัดศาสนสมบัติ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

พุลศักดิ์ ชูพาณิชย์กุล (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรมการพัฒนาเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการพัฒนาเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและการบริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมด้านการเมืองและการบริหารงานอยู่ในระดับต่ำสุด ระดับการมีส่วนร่วมด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม และระดับการมีส่วนร่วมด้านสังคมและเศรษฐกิจมีส่วนร่วมอยู่ในระดับต่ำ จากมากไปน้อยตามลำดับ

สุริยัน ปิ่นชัย (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ชะนิง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่านและศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ชะนิง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการตัดสินใจโดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ได้ร่วมประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาของ อบต. รองลงมาคือ ได้ร่วมประชุมเมื่อมีโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยส่วนรวม และอันดับที่ 3 คือ ได้ร่วมวิเคราะห์ปัญหาความต้องการ

ข้อจำกัด และศักยภาพของ อบต. ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ ได้ร่วมกับ อบต. พิจารณาคัดเลือกและกำหนดแผนงาน โครงการกิจกรรมในแผนพัฒนาของ อบต.

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ได้ร่วมให้ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการทำแผนพัฒนาของ อบต. รองลงมาคือ ได้เข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อร่างแผนพัฒนา และมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ กิจกรรมเพื่อบรรจุในแผนพัฒนา อบต. ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดคือ มีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการ กิจกรรมต่างๆ ในแผนพัฒนาของ อบต.

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ แผนพัฒนาที่ อบต. กำหนดสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน รองลงมาคือ แผนพัฒนาดำเนินการทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น และแผนพัฒนาตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้ตามลำดับและค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดได้แก่ เมื่อแผนพัฒนาดำเนินการทำให้คุณภาพชุมชนดีขึ้น

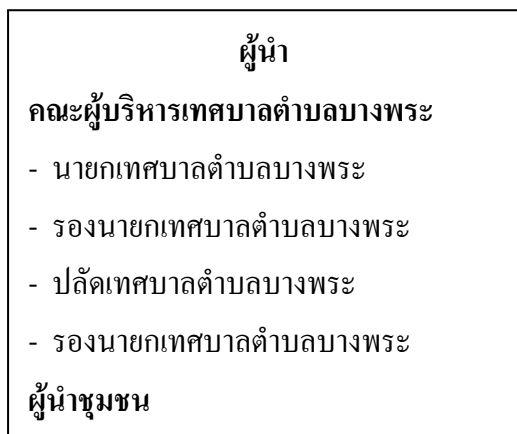
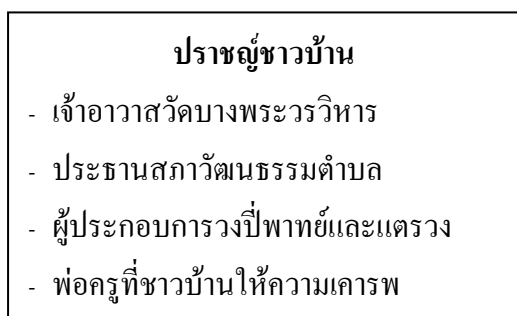
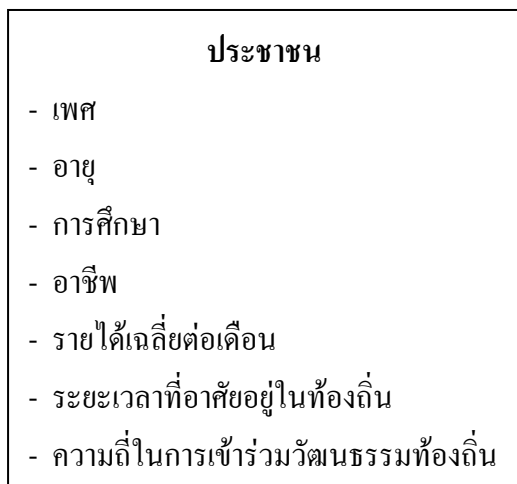
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนาของ อบต. รองลงมา คือ การได้รับทราบผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาและโครงสร้างพัฒนาท้องถิ่น การได้ร่วมติดตามประเมินผลแผนพัฒนาของ อบต. ตามลำดับและค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ การได้เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาตำบลอย่างสม่ำเสมอ

จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎี พบว่าแม้จะมีการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ายังไม่มียานวิจัยใดที่ทำการศึกษายบทบาทของประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในการส่งเสริม อนุรักษ์และบำรุงรักษาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น จากการที่ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยได้สร้างตัวแปรที่สามารถนำมาประยุกต์ที่เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้แก่ การส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้ทราบบทบาทของประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

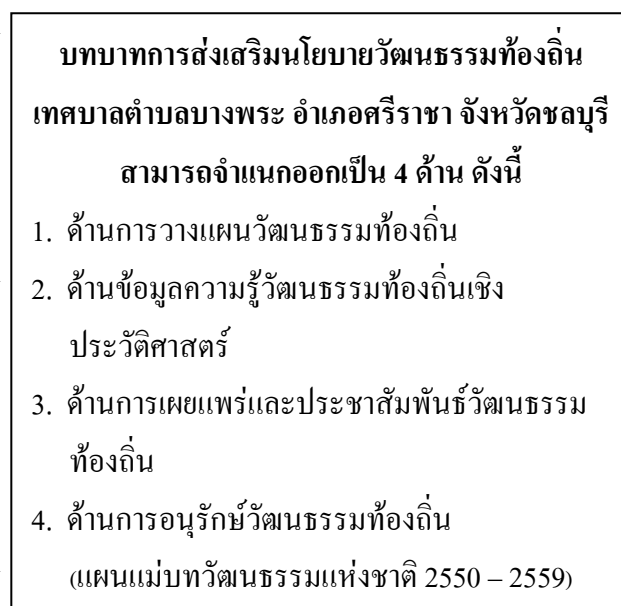
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษายาทบาทประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำ ในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการวิจัยเรื่อง บทบาทประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำ ในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาบทบาทของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ ในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 2. เพื่อศึกษา บทบาทของปราชญ์ชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลบางพระ ในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรม ท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 3. เพื่อศึกษาบทบาทผู้นำในเขต เทศบาลตำบลบางพระในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอ ศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินวิจัย ดังนี้

1. การออกแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือวิจัย
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การออกแบบการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วย การวิจัยเชิง ปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบบทบาท ของประชากรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ ในการมีส่วนร่วมและบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาบทบาทของปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำในการส่งเสริม นโยบาย ท้องถิ่นในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีสาระโดยสรุปในการ ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง	รูปแบบการศึกษาวิจัย
ประชาชน	วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)
ปราชญ์ชาวบ้าน	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
ผู้นำท้องถิ่น	
- คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลบางพระ	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
- ผู้นำชุมชน	

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชาชนที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 10 ชุมชน จำนวนประชากรทั้งสิ้น 13,437 คน (ข้อมูลประชากรเทศบาลตำบลบางพระ, 2558) โดยวิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธีของยามานะ (Yamane, 1973 อ้างถึงใน ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, 2554, หน้า 184) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ .05 ปรากฏได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 389 คน โดยมีสูตรดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{[1+Ne^2]}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่างหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนหน่วยทั้งหมด ขนาดของประชากรซึ่งเท่ากับ 9,022 คน

E คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (Sampling error) ในที่นี้จะกำหนดเท่ากับ +/- 0.05 ภายใต้วความเชื่อมั่น 95 %

$$\text{แทนค่าสูตร } n = \frac{13,437}{1+13,437 (0.05)^2} = 388.46$$

เมื่อผลการคำนวณออกมาได้ 388.46 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไว้ 389 คน เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่เก็บในจำนวน 10 ชุมชนใช้วิธีจัดกลุ่มแบบสัดส่วน (Stratified random sampling)

ตารางที่ 2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน

ลำดับที่	ชุมชน	จำนวนประชากร(N)	กลุ่มตัวอย่าง(n)
1	ชุมชนท้ายบ้าน	1,270	37
2	ชุมชนพร้อมใจ	1,123	33
3	ชุมชนบางพระนำอยู่	1,242	36
4	ชุมชนวัดหลวงบางพระ	1,205	35
5	ชุมชนท่าตาลักษ์	1,039	30
6	ชุมชนคอเขาพัฒนา	1,820	53
7	ชุมชนบ้านนาพุ	1,428	41
8	ชุมชนชาวเขื่อนพัฒนา	1,357	39
9	ชุมชนทิวสนพัฒนา	1,538	44
10	ชุมชนตลาดบน	1,415	41
รวม		13,437	<u>389</u>

เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้วในแต่ละชุมชน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. ประชาชนชาวบ้าน ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 5 คน ประกอบด้วย เจ้าอาวาสวัดบางพระวรวิหาร 1 รูป ประธานสภาวัฒนธรรมตำบล 1 คน ผู้ประกอบการวงปีพาทย์และแตงวง 2 คน พ่อครูที่ชาวบ้านให้ความเคารพ 1 คน

3. ผู้นำ

3.1 คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลบางพระ จำนวน 6 คน ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีตำบลบางพระ 1 คน รองนายกเทศมนตรีตำบลบางพระ 2 คน ปลัดเทศบาลตำบลบางพระ 1 คน และ รองปลัดเทศบาลตำบลบางพระ 2 คน

3.2 ประชานชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
จำนวน 10 คน ประกอบด้วยประชานชุมชนทั้ง 10 ชุมชน

ตารางที่ 3 ข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	จำนวน(คน)
ปราชญ์ชาวบ้าน	
- เจ้าอาวาสวัดบางพระวรวิหาร	1
- ประธานสภาวัฒนธรรมตำบล	1
- ผู้ประกอบการวงปีพาทย์และแตรวง	2
- พ่อครูที่ชาวบ้านให้ความเคารพ	1
คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลบางพระ	
- นายกเทศมนตรีตำบลบางพระ	1
- รองนายกเทศมนตรีตำบลบางพระ	2
- ปลัดเทศบาลตำบลบางพระ	1
- รองนายกเทศบาลตำบลบางพระ	2
ผู้นำชุมชน	
- ประชานชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ	10
	21

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

1. ขนาดของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เก็บจำนวน 10 ชุมชน ใช้วิธีจัดกลุ่มแบบสัดส่วน
เมื่อได้จำนวนแล้วใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย

2. ปราชญ์ชาวบ้านใช้การเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดบางพระวรวิหาร
ประธานสภาวัฒนธรรมตำบล ผู้ประกอบการวงปีพาทย์และแตรวง พ่อครูที่ชาวบ้านให้ความเคารพ
รวมทั้งสิ้น 5 คน

3. ผู้นำท้องถิ่นใช้การเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ นายกเทศมนตรีตำบลบางพระ รอง
นายกเทศมนตรีตำบลบางพระ ปลัดเทศบาลตำบลบางพระ รองปลัดเทศบาลตำบลบางพระและ
ประชาน ชุมชน รวมทั้งสิ้น 16 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยขึ้นมา 2 ชุด ได้แก่

1. แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและต่อบทบาทผู้นำในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น

2. แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม สำหรับเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ประชาชนชาวบ้านและผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น

แบบสอบถาม แบ่งออก เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 4 ด้าน

1. การวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น
2. การให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์
3. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น
4. การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

แบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิด (Open - ended question) แบ่งออก เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ประชาชนชาวบ้านและผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น 4 ด้านอย่างไรบ้าง ซึ่งประกอบด้วย

1. การวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น
2. การให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์
3. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น
4. การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคของประชาชนชาวบ้านและผู้นำในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่น แนวคิดเรื่องการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นตามนโยบายของกระทรวงวัฒนธรรม เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการศึกษาครั้งนี้

2. ทำการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อตอบจุดมุ่งหมายของการศึกษาให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดของการศึกษา โดยขอรับการปรึกษาแนะนำจาก ดร.จักรี ไชยพิณิจ อาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้มีประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง และความตรงตามเนื้อหา พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเหมาะสม จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับแก้ไข จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากรในเขตเทศบาล ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 ชุดเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Reliability Coefficient) ของครอนบาค

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามจนถูกต้องสมบูรณ์แล้วจัดพิมพ์และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

ความน่าเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรง โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

นายสมเจตน์ เกตุวิฑิตา	ประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบางพระ
รศ.บุญเดิม พันรอบ	นักวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
ร.ต.อ. ดร.วิเชียร ต้นศิริคงคล	ประธานหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

$$\text{โดยใช้สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence)

R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยที่ ค่า +1 หมายถึง ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน ค่า 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าจะวัดได้ และ -1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ทั้งนี้ผลจากการพิจารณาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ค่าเท่ากับ 0.8 ซึ่งหมายความว่า ข้อคำถามมีความเที่ยงตรงในเชิงเนื้อหา ครอบคลุมในแต่ละด้าน และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

2. ความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ จำนวน 30 ชุดกับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบว่าคำถามสามารถสื่อความหมายตรงตามความต้องการตลอดจนมีความเหมาะสมหรือไม่ มีความยากง่ายเพียงใด จากนั้นจึงนำมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป ในการหาความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha โดยใช้เกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ที่ค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมากกว่า 0.7 จึงจะถือได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

สำหรับแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นด้วย Cronbach's Alpha ได้ค่าเท่ากับ .7786 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง (มากกว่า 0.7) จึงนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ผู้ศึกษาทำหน้าที่สื่อสารจากคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังผู้บริหารเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีทราบ เพื่อประชาสัมพันธ์และชี้แจงให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ

1.2 ลงพื้นที่เพื่อแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ทั้งหมด 10 ชุมชน จำนวน 389 ชุด ตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในแต่ละชุมชน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 ผู้วิจัยทำหนังสือราชการจากคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อส่งนายกเทศมนตรีตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 กำหนดนัดหมายวัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์ และผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยการดำเนินการสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำอย่างเป็นทางการ โดยการพูดคุยถึงประเด็นการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยทำการบันทึกเสียงและบันทึกลงข้อมูลในแบบสัมภาษณ์

2.3 เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำจำนวน 21 คน ดังนี้

2.3.1 เก็บข้อมูลจากปราชญ์ชาวบ้าน ประกอบด้วย เจ้าอาวาสวัดบางพระวรวิหาร สภาวัฒนธรรมตำบล ผู้ประกอบการวงปีพาทย์และแตรวง และพ่อครูที่ชาวบ้านให้ความเคารพ รวม 5 คน

2.3.2 เก็บข้อมูลจากผู้นำท้องถิ่น ประกอบด้วย นายกมนตรีตำบลบางพระ รองนายกเทศมนตรีตำบลบางพระ ปลัดเทศบาลตำบลบางพระ รองปลัดเทศบาลตำบลบางพระและผู้นำชุมชน รวม 16 คน

2.4 เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม หากครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับจึงนำไปประมวลผลต่อไป

2.5 นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม หากครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับจึงนำไปประมวลผลต่อไป

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามภาคสนาม ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมด จัดระเบียบและจัดกลุ่มข้อมูล จากนั้นจึงนำข้อมูลมาตรวจให้คะแนนและลงรหัส (Coding) ตรวจสอบความถูกต้องของการลงรหัสแล้วให้คะแนนในแต่ละข้อ จำแนกเป็นรายข้อบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ในแบบสอบถาม 5 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert scales) (ไพฑูริย์ โพธิสว่าง, 2554, หน้า 134) โดยกำหนดค่า ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
4	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก	ให้	4	คะแนน
3	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
2	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	ให้	2	คะแนน
1	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เมื่อนำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป พร้อมกำหนดเกณฑ์บทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นค่าเฉลี่ยดังนี้

4.21-5.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
3.41-4.20	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
2.61-3.40	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
1.81-2.60	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1.00-1.80	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำหลักสถิติประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของประชาชนที่ศึกษา การวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ใช้สถิติค่าความความถี่ (Frequency) อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) ตามความเหมาะสม

2. ทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรต้นที่เป็นข้อมูลเชิงกลุ่มแบบ 2 ตัวเลือก ตัวแปรตามเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ Independent Sample t-Test ในกรณีที่เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรต้นที่เป็นข้อมูลเชิงกลุ่มมากกว่า 2 ตัวเลือก ตัวแปรตามเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ One-way Anova F-test ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยใช้วิธี Least Significant Difference (LSD) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive approach analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งประเด็นการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน ตามลำดับการใช้เครื่องมือการวิจัย คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งใช้ข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 398 ชุด โดยทำการจำแนกข้อมูลตามลำดับดังนี้

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลจะนำเสนอการวิเคราะห์ในเชิงบรรยายเป็นค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นทำการจัดกลุ่มเพื่อความเหมาะสมในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับระดับในการมีส่วนร่วมและส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นต่อไป

1.2 ปัจจัยส่งเสริมบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยจะนำเสนอการวิเคราะห์ในเชิงบรรยาย และแจกแจงความถี่เป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นทำการจัดกลุ่มเพื่อความเหมาะสมในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับระดับในการมีส่วนร่วมและส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นต่อไป

1.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยส่งเสริมที่ได้จัดไว้ในข้อ 1. และ 2. เพื่อหาระดับความแตกต่างของบทบาทผู้นำในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว (One Way Analysis of variance) และทดสอบระดับความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มโดยสถิติ t-Test และสถิติ F- test สำหรับคุณลักษณะของประชากรที่แบ่งได้ 3 กลุ่ม ขึ้นไปที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 หรือความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

1.4 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะจากการตอบคำถามปลายเปิดในการแสดงความคิดเห็นด้านต่าง ๆ โดยจะนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ จำนวน 21 ชุด

ข้อมูลเชิงคุณภาพนำเสนอผลการศึกษาโดยการพรรณนาวิเคราะห์เพื่อแสดงภาพให้เห็นการเชื่อมโยงของบทบาทปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

2.2 จำแนกและจัดระบบข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่ได้นำมาจำแนกและจัดหมวดหมู่ ออกให้เป็นระบบ

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปร่วมกันของเรื่องนั้น

2.4 นำเสนอข้อมูลเป็นข้อความแบบบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล ประกอบด้วย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม คือ สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, 2554, หน้า 167)

2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทผู้นำในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งหมด 4 ด้าน คือ

ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น

ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์

ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

4.1 ความถี่

4.2 ร้อยละ

4.3 ค่าเฉลี่ย

4.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-Test (Independent samples)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้ดำเนินการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยได้เก็บข้อมูลกับประชากรกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลบางพระ 389 คนสำหรับวิจัยเชิงปริมาณ และได้สัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 5 คน ผู้นำจำนวน 16 คนรวม 21 คน สำหรับวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลในวันที่ 15 เมษายน ถึง 15 พฤษภาคม 2559 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการวิจัย และแปลความหมายตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมและส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
T	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที
F	แทน	ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกแบบทางเดียว
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอตามรายการดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	187	48.1
หญิง	202	51.9
รวม	389	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9 ส่วนเพศชายมีจำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 18 ปี	25	6.4
18 – 25 ปี	99	25.4
26 – 35 ปี	69	17.7
36 – 45 ปี	62	15.9
46 – 55 ปี	83	21.3
55 ปีขึ้นไป	51	13.1
รวม	389	100.0

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 18 – 25 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 46 – 55 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 ช่วงอายุระหว่าง 26 – 35 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 ช่วงอายุระหว่าง 36 – 45 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 ช่วงอายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 และช่วงอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	124	31.9
มัธยมศึกษาตอนต้น	71	18.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย	68	17.5
ปวส./ หรืออนุปริญญา	74	19.0
ปริญญาตรี ขึ้นไป	45	11.6
อื่น ๆ	7	1.8
รวม	389	100.0

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 รองลงมาคือ ปวส./ หรืออนุปริญญา จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6 และอื่น ๆ ประกอบด้วย ไม่ได้ รับการศึกษาคือ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	101	26.4
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	69	18.0
รับจ้างทั่วไป	69	18.0
พนักงานเอกชน	91	23.8
อื่น ๆ	53	13.8
รวม	383	100.0

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 รองลงมาคือ ลูกจ้างเอกชน/ พนักงานบริษัท จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 22.1 เกษตรกรรม/ ประมง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 นักเรียน/ นักศึกษา จำนวน 73 คน

คิดเป็นร้อยละ 18.8 อื่นๆ ประกอบด้วย แม่บ้าน ว่างงาน รับจ้าง เป็นต้น จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 และข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000 บาท/ เดือน	117	30.1
10,001-20,000 บาท/ เดือน	157	40.4
20,001-30,000 บาท/ เดือน	89	22.9
มากกว่า 30,001 บาท/ เดือน	26	6.7
รวม	389	100.0

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ย 10,001-20,000 บาท/ เดือน จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 รองลงมาคือ มีรายได้เฉลี่ย น้อยกว่า 10,000 บาท/ เดือน จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 มีรายได้เฉลี่ย 20,001-30,000 บาท/ เดือน จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 และมีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 30,001 บาท/ เดือน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
1-10 ปี	14	3.6
11-20 ปี	140	36.0
21-30 ปี	58	14.9
31-40 ปี	69	17.7
41-50 ปี	59	15.2
51-60 ปี	37	9.5
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	12	3.1
รวม	389	100.0

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น ในช่วงระยะเวลา 11-20 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 รองลงมาคือช่วงระยะเวลา 31-40 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 ช่วงระยะเวลา 41-50 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 ช่วงระยะเวลา 21-30 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 ช่วงระยะเวลา 51-60 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 ช่วงระยะเวลา 1-10 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 และมากกว่า 60 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 ตามลำดับ พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อาศัยอยู่ในท้องถิ่น ตั้งแต่กำเนิด

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น

ความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
เข้าร่วมทุกครั้ง	88	22.6
1-3 ครั้ง/ปี	190	48.8
4-6 ครั้ง/ปี	51	13.1
7-9 ครั้ง/ปี	14	3.6
อื่นๆ	46	11.8
รวม	389	100.0

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น 1-3 ครั้ง/ปี จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 รองลงมาคือ เข้าร่วมทุกครั้ง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 เข้าร่วม 4-6 ครั้ง/ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 อื่น ๆ เช่น ไม่เคยเข้าร่วม นานๆครั้ง ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 11.8 เข้าร่วม 7-9 ครั้ง/ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมและส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรม ท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าคะแนนเฉลี่ยบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมและส่งเสริมนโยบาย
วัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวม

การส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น	จำนวน	\bar{x}	อันดับ	การแปลผล
1. ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น	389	3.16	4	ปานกลาง
2. ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น เชิงประวัติศาสตร์	389	3.32	3	ปานกลาง
3. ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น	389	3.39	2	ปานกลาง
4. ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น	389	3.89	1	มาก
รวม	389	3.44		มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมและส่งเสริมนโยบาย
วัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมทั้ง 4 ด้าน
มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ 3.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บทบาทของประชาชนในการมี
ส่วนร่วมและส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระในด้านการอนุรักษ์
วัฒนธรรมท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยระดับมาก คือ 3.89 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการเผยแพร่
และประชาสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย 3.39 ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ค่าเฉลี่ย
3.32 และด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 3.16 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมและส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น

ข้อ	รายการ/ข้อความ	ความคิดเห็น		
		\bar{x}	SD	ระดับการมีส่วนร่วม
	การวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น			
1.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.17	.758	ปานกลาง
2.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหมวดหมู่และประเด็นปัญหาเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.12	.736	ปานกลาง
3.	ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมจัดเตรียมอุปกรณ์สถานที่ เป็นต้น	3.27	.774	ปานกลาง
4.	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลโครงการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.18	.811	ปานกลาง
5.	ท่านมีส่วนร่วมในการนำผลจากการประเมินผลมาจัดทำโครงการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง	3.09	.863	ปานกลาง
	รวม	3.16	.786	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีมีส่วนร่วมและบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับปานกลาง คือ 3.16 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับปานกลางทั้ง 5 ข้อ ได้แก่ การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมจัดเตรียมอุปกรณ์สถานที่ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ย 3.27 รองลงมาคือ มีร่วมในการติดตามประเมินผลโครงการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.18 มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.17 มีส่วนร่วมในการจัดหมวดหมู่และประเด็นปัญหา

เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.12 และท่านมีส่วนร่วมในการนำผลจากการประเมินผลมาจัดทำโครงการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 3.09 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมและส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์

ข้อ	รายการ/ข้อความ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	SD	ระดับการมีส่วนร่วม
1.	การให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ท่านมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.36	.780	ปานกลาง
2.	ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลด้านวัฒนธรรม ท้องถิ่นให้กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อมาจัดทำเป็น เอกสารทางวัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์	3.28	.812	ปานกลาง
3.	ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูลด้านวัฒนธรรม ท้องถิ่นให้มีความถูกต้อง	3.24	.835	ปานกลาง
4.	ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงาน เรื่องข้อมูล แผนการจัดกิจกรรม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นกับเทศบาล ตำบลบางพระ เพื่อขอการสนับสนุนการและการ ดำเนินงาน	3.37	.892	ปานกลาง
5.	ท่านมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร และเล่า ประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชน ให้กับบุคคลอื่น ๆ	3.36	.879	ปานกลาง
	รวม	3.32	.831	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีมีส่วนร่วมและบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรม

ท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ในระดับปานกลาง คือ 3.32 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าประชาชนมีบทบาทและส่วนร่วมในวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับปานกลางทั้ง 5 ข้อ ได้แก่ มีส่วนร่วมในการประสานงานเรื่องข้อมูล แผนการจัดกิจกรรม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นกับเทศบาลตำบลบางพระ เพื่อขอการสนับสนุนการและการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย 3.37 รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารและเล่าประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชนให้กับบุคคลอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ คือ 3.36 มีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อมาจัดทำเป็นเอกสารทางวัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย 3.28 และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มีความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย 3.24 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมและส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ข้อ	รายการ/ข้อคำถาม	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	SD	ระดับการมีส่วนร่วม
	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น			
1.	ท่านเคยจัดทำเอกสารแผ่นพับหรือข่าวสารการประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.33	.847	ปานกลาง
2.	ท่านเคยประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น บอกต่อ เสียงตามสาย วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ	3.37	.859	ปานกลาง
3.	ท่านมีหน้าที่รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ชาวบ้านในชุมชนได้รับทราบ	3.44	.816	มาก
4.	ท่านเคยร่วมสรุปผลการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	3.38	.789	ปานกลาง
5.	ท่านเคยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย รูปแบบและวิธีการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.42	.926	มาก
	รวม	3.39	.855	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีมีส่วนร่วมและบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นใน ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ในระดับปานกลาง คือ 3.39 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าประชาชนมีบทบาทและส่วนร่วมในวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับมาก ได้แก่ มีหน้าที่รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ชาวบ้านในชุมชนได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ย 3.44 รองลงมาคือเคยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย รูปแบบและวิธีการประชาสัมพันธ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.42 และประชาชนมีบทบาทในวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับปานกลาง ได้แก่ เคยร่วมสรุปผลการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ มีค่าเฉลี่ย 3.38 รองลงมาคือ เคยประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น บอกรับรู้ เสียงตามสาย วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ย 3.37 และเคยจัดทำเอกสารแผ่นพับหรือข่าวสารการประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมและส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ข้อ	รายการ/ข้อคำถาม	ความคิดเห็น		
		\bar{x}	SD	ระดับการมีส่วนร่วม
การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น				
1.	ท่านเคยมีส่วนร่วมสนับสนุนให้ท้องถิ่นจัดงานเกี่ยวกับ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น	3.89	.965	มาก
2.	ท่านเคยประสานความร่วมมือและสรรหาแหล่งทรัพยากร ในการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.89	1.019	มาก
3.	ท่านเคยรณรงค์ให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการ ดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.76	1.022	มาก
4.	ท่านเคยสนับสนุนให้หน่วยงานอื่น หรือภาคเอกชนมีส่วน ร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น	3.84	1.059	มาก
5.	ท่านมีความคิดและลงมือปฏิบัติในการสร้างจิตสำนึกแก่ ชาวบ้านในการหวงแหนและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น	4.08	1.017	มาก
รวม		3.89	1.011	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมและส่งเสริมนโยบาย วัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีในด้านการอนุรักษ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ในระดับมาก คือ 3.44 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าประชาชนมีบทบาทและส่วนร่วม ในวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับมากที่สุด 5 ข้อ ได้แก่ มีความคิดและลงมือปฏิบัติในการสร้างจิตสำนึกแก่ ชาวบ้านในการหวงแหนและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยคือ 4.08 รองลงมาคือ เคยมีส่วนร่วม สนับสนุนให้ท้องถิ่นจัดงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และเคยประสาน ความร่วมมือและสรรหาแหล่งทรัพยากรในการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.89 เคยสนับสนุนให้หน่วยงานอื่น หรือภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.84 และเคยรณรงค์ให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น มี ค่าเฉลี่ย 3.76 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาท ของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ในการวิเคราะห์ผลการทดสอบความแตกต่าง ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ใช้การ ทดสอบค่า t-Test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One Way Analysis Of Variance)

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการ ส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามเพศ

เพศ	ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	t	Sig.
ชาย	187	3.16	.639	.099	.921
หญิง	202	3.16	.673		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 16 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเพศ ของประชาชนผู้ตอบ แบบสอบถาม พิจารณาระดับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผน วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ประชาชนเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$)

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-Test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ที่มีคำตอบ 2 กลุ่ม คือ เพศชายและเพศหญิง พบว่าได้ค่า (t) เท่ากับ .099 และค่า (Sig.) เท่ากับ .921 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามเพศ

เพศ	การให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	t	Sig.
ชาย	187	3.33	.654	.279	.781
หญิง	202	3.31	.666		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเพศ ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์พบว่า เพศชายส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) และเพศหญิงมีความคิดเห็นในระดับปานกลางเช่นกัน ($\bar{X} = 3.31$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-Test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบ 2 กลุ่ม คือ เพศชายและเพศหญิง พบว่าได้ค่า (t) เท่ากับ .279 และค่า (Sig.) เท่ากับ .781 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามเพศ

เพศ	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	t	Sig.
ชาย	187	3.37	.662	-.359	.720
หญิง	202	3.40	.733		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเพศ ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นพบว่า เพศหญิงส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) และเพศชายมีความคิดเห็นในระดับปานกลางเช่นกัน ($\bar{X} = 3.37$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-Test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบ 2 กลุ่ม คือ เพศชายและเพศหญิง พบว่าได้ค่า (t) เท่ากับ -.359 และค่า (Sig.) เท่ากับ .720 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามเพศ

เพศ	การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	t	Sig.
ชาย	187	3.31	.446	-.359	.720
หญิง	202	3.66	.565		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเพศ ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า เพศหญิงส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) และเพศชายมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-Test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบ 2 กลุ่ม คือ เพศชายและเพศหญิง พบว่า ได้ค่า (t) เท่ากับ -.359 และค่า (Sig.) เท่ากับ .720 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามอายุ

อายุ	ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
ต่ำกว่า 18 ปี	25	3.31	.887		
18 – 25 ปี	99	3.15	.615		
26 – 35 ปี	69	3.03	.569	1.907	.092
36 – 45 ปี	62	3.14	.560		
46 – 55 ปี	83	3.13	.628		
55 ปีขึ้นไป	51	3.37	.819		
รวม	389	3.16	.033		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 20 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของอายุ พิจารณาบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของช่วงอายุ พบว่า ทุกช่วงอายุมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง โดยอธิบายจากมากไปน้อยดังนี้ ประชาชนที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไปมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) รองลงมาได้แก่ อายุต่ำกว่า 18 ปี ($\bar{X} = 3.31$)

อายุ 18 – 25 ปี ($\bar{X} = 3.15$) อายุ 36 – 45 ปี ($\bar{X} = 3.14$) อายุ 46 – 55 ปี ($\bar{X} = 3.13$) และอายุ 26 – 35 ปี ($\bar{X} = 3.03$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ อายุ พบว่า ได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 1.907 ค่า (Sig.) เท่ากับ .092 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามอายุ

อายุ	การให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น เชิงประวัติศาสตร์			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
ต่ำกว่า 18 ปี	25	3.53	.893		
18 – 25 ปี	99	3.29	.622		
26 – 35 ปี	69	3.27	.650	1.699	.134
36 – 45 ปี	62	3.19	.611		
46 – 55 ปี	83	3.31	.644		
55 ปีขึ้นไป	51	3.48	.638		
รวม	389	3.32	.659		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 21 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของอายุ พิจารณาบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของช่วงอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) รองลงมาได้แก่ อายุ 55 ปีขึ้นไป มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.48$)

อายุ 46 – 55 ปี ($\bar{X} = 3.31$) อายุ 18 – 25 ปี ($\bar{X} = 3.29$) อายุ 26 – 35 ปี ($\bar{X} = 3.27$) และอายุ 36 – 45 ปี ($\bar{X} = 3.19$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ อายุ พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 1.699 ค่า (Sig.) เท่ากับ .134 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามอายุ

อายุ	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
ต่ำกว่า 18 ปี	25	3.46	.875		
18 – 25 ปี	99	3.42	.634		
26 – 35 ปี	69	3.32	.664	.924	.466
36 – 45 ปี	62	3.24	.681		
46 – 55 ปี	83	3.43	.735		
55 ปีขึ้นไป	51	3.47	.743		
รวม	389	3.38	.699		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 22 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของอายุ พิจารณาบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของช่วงอายุ พบว่า ประชาชนที่มี 55 ปีขึ้นไป มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$) รองลงมาได้แก่ อายุต่ำกว่า 18 ปี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$) อายุ 46 – 55 ปี

($\bar{X} = 3.43$) อายุ 18 – 25 ปี ($\bar{X} = 3.42$) อายุ 26 – 35 ปี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) และอายุ 36 – 45 ปี ($\bar{X} = 3.24$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ อายุ พบว่า ได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ .924 ค่า (Sig.) เท่ากับ .466 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามอายุ

อายุ	ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
ต่ำกว่า 18 ปี	25	3.89	1.047		
18 – 25 ปี	99	3.93	.834		
26 – 35 ปี	69	3.78	.908	.937	.457
36 – 45 ปี	62	3.81	.958		
46 – 55 ปี	83	3.86	.877		
55 ปีขึ้นไป	51	4.09	.748		
รวม	389	3.89	.881		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 23 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของอายุ พิจารณากับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของช่วงอายุ พบว่า ทุกช่วงอายุมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก โดยอธิบายจากมากไปน้อยดังนี้ ประชาชนที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมาได้แก่ อายุ 18 – 25 ปี ($\bar{X} = 3.93$) อายุ ต่ำกว่า 18 ปี ($\bar{X} = 3.89$) อายุ 46 – 55 ปี ($\bar{X} = 3.86$) อายุ 36 – 45 ปี ($\bar{X} = 3.81$) และอายุ 26 – 35 ปี ($\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ อายุ พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ .937 ค่า (Sig.) เท่ากับ .457 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 24 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
ประถมศึกษา	25	3.13	.652	2.295	.045
มัธยมศึกษาตอนต้น	99	3.18	.657		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	69	3.18	.709		
ปวส./ หรืออนุปริญญา	62	3.12	.543		
ปริญญาตรีขึ้นไป	83	3.12	.647		
อื่นๆ	51	3.97	1.009		
รวม	389	3.16	.656		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05

จากตารางที่ 24 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับการศึกษา พิจารณากับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อื่นๆ ได้แก่ ไม่ได้รับการศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมา ได้แก่ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$) ระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.13$) และระดับ ปวส./ หรืออนุปริญญา, ปริญญาตรีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.12$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ระดับการศึกษา พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 2.295 ค่า (Sig.) เท่ากับ .045 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นแตกต่างกัน

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	การให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น เชิงประวัติศาสตร์			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
ประถมศึกษา	25	3.28	.693	.988	.425
มัธยมศึกษาตอนต้น	99	3.40	.679		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	69	3.30	.691		
ปวส./ หรืออนุปริญญา	62	3.27	.590		
ปริญญาตรีขึ้นไป	83	3.34	.585		
อื่นๆ	51	3.74	.660		
รวม	389	3.32	.659		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 25 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับการศึกษา พิจารณากับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกระดับการศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง โดยอธิบายจากมากไปน้อยดังนี้ อื่นๆ ($\bar{X} = 3.74$) มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับมาก รองลงมาได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ($\bar{X} = 3.40$) ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.34$) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ($\bar{X} = 3.30$) ระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.28$) และระดับ ปวส./ หรืออนุปริญญา ($\bar{X} = 3.27$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ระดับการศึกษา พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ .988 ค่า (Sig.) เท่ากับ .425 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ระดับการศึกษาของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
ประถมศึกษา	25	3.32	.712	.892	.487
มัธยมศึกษาตอนต้น	99	3.45	.695		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	69	3.42	.758		
ปวส./ หรืออนุปริญญา	62	3.34	.626		
ปริญญาตรีขึ้นไป	83	3.40	.696		
อื่นๆ	51	3.80	.683		
รวม	389	3.38	.699		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 26 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับการศึกษา พิจารณากับบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อื่นๆ ได้แก่ ไม่ได้รับการศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมาได้แก่ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ($\bar{X} = 3.45$) ระดับมัธยมศึกษา

ตอนปลาย ($\bar{X} = 3.42$) ระดับปวส./ หรืออนุปริญญา มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรม
ท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) และระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.32$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบ
ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ระดับการศึกษา พบว่า
ได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ .892 ค่า (Sig.) เท่ากับ .487 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ระดับการศึกษาของประชาชน
ที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการ
ส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามระดับ
การศึกษา

ระดับการศึกษา	การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
ประถมศึกษา	25	3.87	.932	.979	.430
มัธยมศึกษาตอนต้น	99	3.96	.802		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	69	3.93	.946		
ปวส./ หรืออนุปริญญา	62	3.74	.860		
ปริญญาตรีขึ้นไป	83	3.94	.830		
อื่นๆ	51	4.37	.453		
รวม	389	3.89	.881		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 27 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับการศึกษา
พิจารณากับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น
พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวม อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อื่นๆ ได้แก่ ไม่ได้รับ
การศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมา
ได้แก่ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับ

มาก ($\bar{X} = 3.96$) ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.94$) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ($\bar{X} = 3.93$) ระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.87$) และระดับปวส./ หรืออนุปริญญา ($\bar{X} = 3.74$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ระดับการศึกษา พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ .979 ค่า (Sig.) เท่ากับ .430 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ระดับการศึกษาของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
นักเรียน/ นักศึกษา	73	3.20	.624	2.077	.067
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	118	3.15	.643		
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	5	2.40	.424		
ลูกจ้างเอกชน/ พนักงานบริษัท	86	3.10	.597		
เกษตรกรรวม/ ประมง	74	3.19	.701		
อื่นๆ	33	3.33	.778		
รวม	389	3.16	.656		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 28 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของอาชีพ พิจารณาบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่มี อาชีพอื่น ๆ ประกอบด้วย แม่บ้าน ว่างงาน รับจ้าง ฯลฯ มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) รองลงมาได้แก่ นักเรียน/ นักศึกษา ($\bar{X} = 3.20$) เกษตรกรรวม/ ประมง ($\bar{X} = 3.19$) ค้าขาย/ ธุรกิจ

ส่วนตัว ($\bar{X} = 3.15$) ลูกจ้างเอกชน/ พนักงานบริษัท ($\bar{X} = 3.10$) และข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.40$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ อาชีพ พบว่า ได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 2.077 ค่า (Sig.) เท่ากับ .067 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อาชีพของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	การให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
นักเรียน/ นักศึกษา	73	3.43	.589	2.780	.018
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	118	3.28	.613		
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	5	2.52	.965		
ลูกจ้างเอกชน/ พนักงานบริษัท	86	3.21	.612		
เกษตรกรรวม/ ประมง	74	3.41	.772		
อื่นๆ	33	3.38	.681		
รวม	389	3.32	.659		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 29 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของอาชีพ พิจารณาบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$) รองลงมาได้แก่ อาชีพเกษตรกรรวม/ ประมง มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลาง

($\bar{X} = 3.41$) อื่นๆ ประกอบด้วย แม่บ้าน ว่างงาน รับจ้าง ฯลฯ ($\bar{X} = 3.38$) ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 3.28$) ลูกจ้างเอกชน/ พนักงานบริษัท ($\bar{X} = 3.21$) และข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.52$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ อาชีพ พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 2.780 ค่า (Sig.) เท่ากับ .018 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อาชีพของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์แตกต่างกัน

ตารางที่ 30 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
นักเรียน/ นักศึกษา	73	3.41	.630		
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	118	3.41	.709		
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	5	2.68	1.044	1.107	.356
ลูกจ้างเอกชน/ พนักงานบริษัท	86	3.37	.634		
เกษตรกรรวม/ ประมง	74	3.38	.752		
อื่นๆ	33	3.36	.781		
รวม	389	3.38	.699		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 30 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของอาชีพ พิจารณาบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวมอยู่ใน

ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่มี อาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว และนักเรียน/ นักศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) รองลงมาได้แก่ เกษตรกรรม/ ประมง ($\bar{X} = 3.38$) ลูกจ้างเอกชน/ พนักงานบริษัท ($\bar{X} = 3.37$) อื่น ๆ ประกอบด้วย แม่บ้าน ว่างาน รับจ้าง ฯลฯ ($\bar{X} = 3.36$) และข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.68$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ อาชีพ พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 1.107 ค่า (Sig.) เท่ากับ .356 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อาชีพของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 31 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
นักเรียน/ นักศึกษา	73	3.96	.816		
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	118	3.91	.889		
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	5	3.00	1.542	1.376	.232
ลูกจ้างเอกชน/ พนักงานบริษัท	86	3.80	.873		
เกษตรกรรม/ ประมง	74	3.93	.912		
อื่นๆ	33	3.91	.800		
รวม	389	3.89	.881		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 31 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของอาชีพ พิจารณากับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบาย

วัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) รองลงมาได้แก่ เกษตรกรรม/ ประมง ($\bar{X} = 3.93$) ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัวและอื่นๆ ($\bar{X} = 3.91$) ลูกจ้างเอกชน/ พนักงานบริษัท ($\bar{X} = 3.80$) และข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.00$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ อาชีพ พบว่า ได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 1.376 ค่า (Sig.) เท่ากับ .232 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อาชีพของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 32 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามรายได้

รายได้	ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
น้อยกว่า 10,000 บาท/ เดือน	117	3.24	.691	1.801	.146
10,001-20,000 บาท/ เดือน	157	3.11	.641		
20,001-30,000 บาท/ เดือน	89	3.09	.560		
มากกว่า 30,001 บาท/ เดือน	26	3.33	.842		
รวม	389	3.16	.656		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 32 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของรายได้ พิจารณาบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนที่มี รายได้มากกว่า 30,001 บาท/ เดือน มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) รองลงมา ได้แก่ รายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/ เดือน ($\bar{X} = 3.24$) รายได้ 10,001-20,000 บาท/ เดือน ($\bar{X} = 3.11$) และรายได้ 20,001-30,000 บาท/ เดือน ($\bar{X} = 3.09$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 1.801 ค่า (Sig.) เท่ากับ .146 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ รายได้ของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 33 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้	การให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น เชิงประวัติศาสตร์			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
น้อยกว่า 10,000 บาท/ เดือน	117	3.40	.677	3.932	.009
10,001-20,000 บาท/ เดือน	157	3.23	.660		
20,001-30,000 บาท/ เดือน	89	3.28	.550		
มากกว่า 30,001 บาท/ เดือน	26	3.65	.797		
รวม	389	3.32	.659		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 33 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของรายได้ พิจารณาบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 30,001 บาท/ เดือน มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) รองลงมาได้แก่ รายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/ เดือน มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) รายได้ 20,001-30,000 บาท/ เดือน ($\bar{X} = 3.28$) และ 10,001-20,000 บาท/ เดือน ($\bar{X} = 3.23$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 3.932 ค่า (Sig.) เท่ากับ .009 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์แตกต่างกัน

ตารางที่ 34 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
น้อยกว่า 10,000 บาท/ เดือน	117	3.41	.692	1.043	.373
10,001-20,000 บาท/ เดือน	157	3.34	.717		
20,001-30,000 บาท/ เดือน	89	3.37	.625		
มากกว่า 30,001 บาท/ เดือน	26	3.59	.843		
รวม	389	3.38	.699		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05

จากตารางที่ 34 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของรายได้ พิจารณาบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 30,001 บาท/เดือน มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) รองลงมา ได้แก่ รายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/ เดือน มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) รายได้ 20,001-30,000 บาท/ เดือน ($\bar{X} = 3.37$) และรายได้ 10,001-20,000 บาท/เดือน ($\bar{X} = 3.34$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 1.043 ค่า (Sig.) เท่ากับ .373 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 35 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้	การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
น้อยกว่า 10,000 บาท/ เดือน	117	3.98	.807	1.292	.277
10,001-20,000 บาท/ เดือน	157	3.80	.951		
20,001-30,000 บาท/ เดือน	89	3.88	.844		
มากกว่า 30,001 บาท/ เดือน	26	4.03	.867		
รวม	389	3.89	.881		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 35 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของรายได้ พิจารณาบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 30,001 บาท/ เดือน มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมาได้แก่ รายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท/ เดือน ($\bar{X} = 3.98$) รายได้ 20,001-30,000 บาท/ เดือน ($\bar{X} = 3.88$) และข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ รายได้ 10,001-20,000 บาท/ เดือน ($\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 1.292 ค่า (Sig.) เท่ากับ .277 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทาง

สถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 36 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น	ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
1-10 ปี	14	3.17	.840	2.295	.045
11-20 ปี	140	3.11	.589		
21-30 ปี	58	3.09	.549		
31-40 ปี	69	3.19	.724		
41-50 ปี	59	3.13	.657		
51-60 ปี	37	3.38	.785		
มากกว่า 60 ปี	12	3.40	.748		
รวม	389	3.16	.656		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 36 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น พิจารณากับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นมากกว่า 60 ปี มีบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) รองลงมาได้แก่ อาศัยอยู่ในท้องถิ่น 51-60 ปี ($\bar{X} = 3.38$) อาศัยอยู่ในท้องถิ่น 31-40 ปี ($\bar{X} = 3.19$) อาศัยอยู่ในท้องถิ่น 1-10 ปี ($\bar{X} = 3.17$) อาศัยอยู่ในท้องถิ่น 41-50 ปี ($\bar{X} = 3.13$) อาศัยอยู่ในท้องถิ่น 11-20 ปี ($\bar{X} = 3.11$) และอาศัยอยู่ในท้องถิ่น 21-30 ปี ($\bar{X} = 3.09$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ใน

ท้องถิ่น พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 2.295 ค่า (Sig.) เท่ากับ .045 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น แตกต่างกัน

ตารางที่ 37 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น	การให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
1-10 ปี	14	3.15	.781	.988	.425
11-20 ปี	140	3.25	.600		
21-30 ปี	58	3.27	.628		
31-40 ปี	69	3.39	.710		
41-50 ปี	59	3.40	.655		
51-60 ปี	37	3.38	.797		
มากกว่า 60 ปี	12	3.43	.595		
รวม	389	3.32	.659		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 37 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น พิจารณากับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ พบว่าประชาชนมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวม ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่อาศัยท้องถิ่นมากกว่า 60 ปี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$) รองลงมาได้แก่ ระยะเวลา 41-50 ปี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) ระยะเวลา 31-40 ปี ($\bar{X} = 3.39$) ระยะเวลา 51-60 ปี ($\bar{X} = 3.38$) ระยะเวลา 21-30 ปี ($\bar{X} = 3.27$) ระยะเวลา 11-20 ปี ($\bar{X} = 3.25$) และระยะเวลา 1-10 ปี ($\bar{X} = 3.15$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ .988 ค่า (Sig.) เท่ากับ .425 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 38 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
1-10 ปี	14	3.31	.963	.892	.487
11-20 ปี	140	3.37	.664		
21-30 ปี	58	3.36	.618		
31-40 ปี	69	3.41	.681		
41-50 ปี	59	3.42	.766		
51-60 ปี	37	3.38	.767		
มากกว่า 60 ปี	12	3.46	.815		
รวม	389	3.38	.699		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 38 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น พิจารณากับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่าประชาชนมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวม ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่อาศัยท้องถิ่นมากกว่า 60 ปี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$) รองลงมาได้แก่ ระยะเวลา 41-50 ปี ($\bar{X} = 3.42$) ระยะเวลา 31-40 ปี ($\bar{X} = 3.41$) มีบทบาทในการส่งเสริม

นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) ระยะเวลา 51-60 ปี ($\bar{X} = 3.38$) ระยะเวลา 11-20 ปี ($\bar{X} = 3.37$) ระยะเวลา 21-30 ปี ($\bar{X} = 3.36$) และระยะเวลา 1-10 ปี ($\bar{X} = 3.31$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นพบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ .988 ค่า (Sig.) เท่ากับ .425 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 39 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น	การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
1-10 ปี	14	3.51	1.146	.979	.430
11-20 ปี	140	3.82	.913		
21-30 ปี	58	3.87	.731		
31-40 ปี	69	3.99	.884		
41-50 ปี	59	3.99	.821		
51-60 ปี	37	4.01	.974		
มากกว่า 60 ปี	12	3.75	.772		
รวม	389	3.89	.881		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 39 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น พิจารณากับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ประชาชนมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวม ในระดับมาก

($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่อาศัยท้องถิ่นทุกกลุ่มระยะเวลามีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานมาก โดยอธิบายจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ ระยะเวลา 51-60 ปี ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมาได้แก่ ระยะเวลา 31-40 ปี, 41-50 ปี ($\bar{X} = 3.99$) ระยะเวลา 21-30 ปี ($\bar{X} = 3.87$) ระยะเวลา 11-20 ปี ($\bar{X} = 3.82$) ระยะเวลามากกว่า 60 ปี ($\bar{X} = 3.75$) และ ระยะเวลา 1-10 ปี ($\bar{X} = 3.51$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นพบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ .979 ค่า (Sig.) เท่ากับ .430 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 40 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการ

ส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น

ความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น	ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
เข้าร่วมทุกครั้ง	88	3.16	.671		
1-3 ครั้ง/ปี	190	3.14	.617		
4-6 ครั้ง/ปี	51	3.27	.718	.389	.810
7-9 ครั้ง/ปี	14	3.17	.421		
อื่นๆ	46	3.13	.776		
รวม	389	3.16	.656		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 40 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น พิจารณากับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนที่เข้าร่วมวัฒนธรรม

ท้องถิ่น 4-6 ครั้ง/ปี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) รองลงมาได้แก่ เข้าร่วม 7-9 ครั้ง/ปี ($\bar{X} = 3.17$) เข้าร่วมทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.16$) เข้าร่วม 1-3 ครั้ง/ปี ($\bar{X} = 3.14$) และอื่น ๆ เช่น ไม่เคยเข้าร่วม นาน ๆ ครั้ง ฯลฯ ($\bar{X} = 3.13$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ .389 ค่า (Sig.) เท่ากับ .810 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่นของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 41 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น

ความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น	การให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
เข้าร่วมทุกครั้ง	88	3.28	.687		
1-3 ครั้ง/ปี	190	3.30	.593		
4-6 ครั้ง/ปี	51	3.49	.749	1.064	.374
7-9 ครั้ง/ปี	14	3.37	.601		
อื่น ๆ	46	3.27	.768		
รวม	389	3.32	.659		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 41 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น พิจารณากับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าประชาชนที่เข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น 4-6 ครั้ง/ปี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น

อยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$) รองลงมาได้แก่ เข้าร่วม 7-9 ครั้ง/ปี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบาย วัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) เข้าร่วม 1-3 ครั้ง/ปี ($\bar{X} = 3.30$) เข้าร่วมทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.28$) และอื่น ๆ เช่น ไม่เคยเข้าร่วม นาน ๆ ครั้ง ฯลฯ ($\bar{X} = 3.27$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ความถี่ในการเข้าร่วม วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ 1.064 ค่า (Sig.) เท่ากับ .374 ซึ่งมากกว่าค่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่นของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบาย วัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 42 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการ ส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น

ความถี่ในการเข้าร่วม วัฒนธรรมท้องถิ่น	การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
เข้าร่วมทุกครั้ง	88	3.36	.742		
1-3 ครั้ง/ปี	190	3.39	.634		
4-6 ครั้ง/ปี	51	3.44	.763	.190	.943
7-9 ครั้ง/ปี	14	3.47	.742		
อื่นๆ	46	3.35	.634		
รวม	389	3.38	.763		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 42 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความถี่ในการเข้าร่วม วัฒนธรรมท้องถิ่น พิจารณากับบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และ ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริม นโยบาย วัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชน ที่เข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น 7-9 ครั้ง/ปี มีบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ระดับ

มาก ($\bar{X} = 3.47$) รองลงมาได้แก่ เข้าร่วม 4-6 ครั้ง/ปี ($\bar{X} = 3.44$) เข้าร่วม 1-3 ครั้ง/ปี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) เข้าร่วมทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.36$) และอื่น ๆ เช่น ไม่เคยเข้าร่วม นาน ๆ ครั้ง ฯลฯ ($\bar{X} = 3.35$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่าได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ .190 ค่า (Sig.) เท่ากับ .943 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่นของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 43 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น

ความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น	การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น			ค่า	
	N	\bar{X}	SD	F	Sig.
เข้าร่วมทุกครั้ง	88	3.89	.866		
1-3 ครั้ง/ปี	190	3.87	.862		
4-6 ครั้ง/ปี	51	3.88	.871	.237	.917
7-9 ครั้ง/ปี	14	4.11	.900		
อื่นๆ	46	3.90	1.012		
รวม	389	3.89	.881		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 43 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น พิจารณากับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่าประชาชนมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนที่มีความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่นทุกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานมาก โดยอธิบายจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ โดยอธิบายจาก

ค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ เข้าร่วม 7-9 ครั้ง/ปี ($\bar{X} = 4.11$) รองลงมาได้แก่ อื่น ๆ ($\bar{X} = 3.90$) เข้าร่วมทุก ครั้ง ($\bar{X} = 3.89$) เข้าร่วม 4-6 ครั้ง/ปี ($\bar{X} = 3.88$) และเข้าร่วม 1-3 ครั้ง/ปี ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis Of Variance) เปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ความถี่ในการเข้าร่วม วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ได้ค่าสถิติที่คำนวณ (F) เท่ากับ .237 ค่า (Sig.) เท่ากับ .917 ซึ่งมากกว่าค่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่นของประชาชนที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบาย วัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 44 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคล	การยอมรับสมมติฐาน			
	การวางแผน วัฒนธรรมท้องถิ่น	การให้ข้อมูลความรู้ วัฒนธรรมท้องถิ่น เชิงประวัติศาสตร์	การเผยแพร่และ ประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น	การอนุรักษ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น
เพศ	✗	✗	✗	✗
อายุ	✗	✗	✗	✗
การศึกษา	✓	✗	✗	✗
อาชีพ	✗	✓	✗	✗
รายได้	✗	✓	✗	✗
ระยะเวลาที่อาศัยในท้องถิ่น	✓	✗	✗	✗
ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม	✗	✗	✗	✗

หมายเหตุ ✓ = ยอมรับสมมติฐาน

✗ = ไม่ยอมรับสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพได้มาจากการสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบล บางพระ จำนวน 5 คน และผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระ จำนวน 16 รวมทั้งสิ้น 21 โดยวิเคราะห์ ข้อมูลแยกตามกลุ่มศึกษาดังนี้

ตารางที่ 45 ข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (ปราชญ์ชาวบ้าน)

คนที่	ตำแหน่ง	ระดับการศึกษา	อายุ	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น
1	เจ้าอาวาสวัดบางพระวรวิหาร	ปธ.7	78	36
2	ประธานสภาวัฒนธรรมตำบล	ปริญญาตรี	47	47
3	ผู้ประกอบการวงปีพาทย์ฯ คนที่ 1	มัธยมศึกษาต้น	54	54
4	ผู้ประกอบการวงปีพาทย์ฯ คนที่ 2	มัธยมศึกษาต้น	54	54
5	พ่อครู	ประถมศึกษาต้น	75	75

ผลการศึกษาบทบาทของปราชญ์ชาวบ้านในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมพบว่า ปราชญ์ชาวบ้านมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์และด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับสูงสุดเมื่อเทียบกับ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้านทั้ง 5 คน โดยจำแนกเป็นด้านดังนี้

ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น

เจ้าอาวาสวัดบางพระวรวิหาร กล่าวว่า “การที่พระสงฆ์จะเข้าไปมีหน้าที่ในการวางแผนวัฒนธรรมของตำบลบางพระนั้น คงเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง ดังนั้นการที่พระสงฆ์จะเข้าไปมีส่วนร่วมและบทบาทในการวางแผน แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องยาก” (เจ้าอาวาสวัดบางพระวรวิหาร, 10 เมษายน 2559) ซึ่งมีความคิดไม่สอดคล้องกับประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบางพระที่กล่าวว่า

“การที่ได้ดำรงตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรมประจำตำบลบางพระถือเป็นเกียรติอย่างยิ่งการได้เข้าไปมีส่วนร่วมและบทบาทในการกำหนดแผนงานด้านวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่ประธานอย่างผมต้องรับผิดชอบ แต่ก็อาจจะต้องอิงกับผู้บริหารของเทศบาลตำบลบางพระ เพราะว่าเรามีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดและวางแผนโดยตรงอยู่แล้ว” (ประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบางพระ, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2559) และลูกสำเร็จ ผู้ประกอบการวงปีพาทย์คนที่ 2 ยังได้แสดงความคิดเห็นว่า

“เรามันเป็นคนบ้าน ๆ การที่จะได้เข้าไปมีบทบาทในการกำหนดแนวทางหรือการวางแผนของท้องถิ่นยาก ส่วนใหญ่เขาก็เอาพวก ๆ เดียวกัน คุยกันได้ ตกกลงกันได้ก็เรียบร้อย ไม่ต้องมาถึงพวกผมหรอก” (ผู้ประกอบการวงปีพาทย์คนที่ 2, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2559)

จากการที่ได้สัมภาษณ์ พุศุคย์ ปราชญ์ชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ทั้ง 5 ท่าน พบว่าปราชญ์ชาวบ้านมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนน้อย เนื่องจากปราชญ์ชาวบ้านมีความรู้ที่เป็นเรื่องราวประวัติศาสตร์ของบางพระ แต่การที่ปราชญ์ชาวบ้านจะเข้าไปมีบทบาทในการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระนั้นเป็นเรื่องที่ต้องใช้ผู้ที่มีความเป็นผู้นำ มีอำนาจในการกำหนดกรอบการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น การเข้าร่วมกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน การจำแนกและจัดหมวดหมู่ของปัญหาและความต้องการของประชาชนในเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นตลอดทั้งปี ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ปราชญ์ชาวบ้านยังไม่มีความคิดเห็นในบทบาทดังกล่าวตามข้อมูลที่ได้สัมภาษณ์ข้างต้น

ด้านข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์

เจ้าอาวาสวัดบางพระวรวิหาร ได้ถ่ายทอดความรู้สึกลึกและกล่าวว่า “คนเป็นปราชญ์ชาวบ้านไม่ว่าจะเป็นพระสงฆ์หรือฆราวาส เมื่อตระหนักว่าในสิ่งที่ตนเป็นอยู่ หรือในสิ่งที่ชุมชนสังคมคาดหวังก็ต้องทำหน้าที่ในส่วนนั้นให้ดีที่สุด เช่นในกรณีนี้ ที่จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ให้กับคนรุ่นหลังในเรื่องประวัติศาสตร์ เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นของบางพระ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้รับรู้และหาแนวทางในการช่วยกันดูแลรักษาสืบไป” (เจ้าอาวาสวัดบางพระวรวิหาร, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559) ซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบางพระ ที่กล่าวว่า

“ปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิ วิทยุคุณและองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น การให้ข้อมูลเกี่ยวประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนถือเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่คนเป็นปราชญ์จะต้องเห็นความสำคัญ” (ประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบางพระ, สัมภาษณ์, 8 เมษายน, 2559) และนอกจากนี้ ข้อมูลของเจ้าอาวาสและประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบางพระ ยังมีความสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของพ่อสังข์ พ่อครูที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ ที่ได้กล่าวว่า

“พ่อเกิดมานานแล้ว ความรู้ในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีของบางพระก็มีมาก เห็นประเพณีทุกอย่างที่เกิดขึ้นในพื้นที่แห่งนี้ ตั้งแต่การบวงสรวงในประเพณีแห่พญายม การทำบุญกลางบ้าน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เมื่อเรารู้และเก็บไว้มันก็ไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย พ่อเลยต้องถ่ายทอดข้อมูลที่เป็นประวัติศาสตร์ เรื่องราวที่ปู่ย่าตายายได้เล่าขานกันมาให้กับคนรุ่นใหม่ ให้กับคนที่สนใจ เพื่อจะได้นำไปเรียนรู้และรักษาให้อยู่คู่บางพระต่อไป” (พ่อครู, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559)

ซึ่งจากการที่ได้สัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้านทั้ง 5 ท่าน ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ปราชญ์ชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์สูงเมื่อเทียบกับบทบาททั้ง 4 ด้าน เนื่องจากปราชญ์ชาวบ้านทั้ง 5 คนเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของเทศบาล

ตำบลบางพระและมีความเชี่ยวชาญในเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระ โดยปราชญ์ชาวบ้านสามารถถ่ายทอดเรื่องราวและจัดทำเอกสารสำหรับการนำเสนอข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระ เพื่อมาจัดทำเป็นเอกสารทางวัฒนธรรมโดยการประสานงานระหว่างปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของบางพระและผู้นำท้องถิ่น เพื่อให้ได้มาซึ่งฐานข้อมูลทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น เช่น เอกสารประวัติประเพณีแห่พญายม ประเพณีบุญกลางบ้าน เป็นต้น และทุกๆปีจะมีการจัดประชุมผู้นำ ปราชญ์ชาวบ้านโดยวัฒนธรรมตำบลบางพระเพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลบางพระ

ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

จากการพูดคุยในประเด็นดังกล่าว ปราชญ์ชาวบ้านทุกท่าน ให้ความเห็นที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ตั้งแต่เจ้าอาวาสวัดบางพระวรวิหารที่ได้พูดถึงบทบาทในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นว่า “เวลามีกิจกรรมในชุมชน ก็จะมีพวกผู้นำชุมชน คนในเทศบาลจะใช้สถานที่ในการประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ก็มาที่วัดบางพระ เพราะชาวบ้านก็มาทำบุญกันอยู่แล้ว อาตมาเองก็ช่วยพูดเชิญชวนอีกแรงถือว่าเป็นการประชาสัมพันธ์กิจกรรมดี ๆ ในท้องถิ่น” (เจ้าอาวาสวัดบางพระวรวิหาร, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559) ซึ่งข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันกับประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบางพระ ที่ได้กล่าวว่า “ในการเข้ามาทำงานด้านวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่เป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระ ผมในฐานะประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบางพระ ให้ความสำคัญกับรูปแบบและวิธีการในการถ่ายทอดข้อมูลที่เกี่ยวข้องวัฒนธรรมท้องถิ่นและคอยให้การสนับสนุน จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เกี่ยวข้องวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การใช้เสียงตามสาย การติดประกาศภายในชุมชน เพื่อให้ชาวบ้านได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นที่จะเกิดขึ้นภายในพื้นที่” (ประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบางพระ, สัมภาษณ์, 8 เมษายน, 2559) นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับข้อมูลของผู้ประกอบการวงปีพาทย์คนที่ 1 ที่ได้เล่าให้ฟังว่า

“ผมเป็นเจ้าของวงปีพาทย์ไทย ปีพาทย์มอญ แตรวง เวลาใครมีงานบุญ งานบุญ งานศพ ก็มาจ้างผม ผมก็ไป พอไปแล้วเรารู้จักคนนั้นคนนี้ มีโอกาสผมก็ประกาศให้คนในงานรู้ว่าปีนี้ท้องถิ่นจัดงานอะไรวันไหนบ้าง ไม่ว่าจะเป็งานแห่พญายม งานแห่เทียน งานกองข้าว เป็นต้น พอใครเห็นผมเค้าก็เข้ามาถามว่างานนี้จัดเมื่อไหร่ ผมก็ตอบเค้าไป ผมก็ถือว่าเราก้ทำหน้าที่คนในบางพระอย่างสมบูรณ์ที่ได้ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆให้คนเค้ามาเที่ยวมาชม” (ผู้ประกอบการวงปีพาทย์คนที่ 1, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2559) และยังมีความสอดคล้องกับพ่อสังข์ ที่กล่าวว่า

“การถ่ายทอดข้อมูลที่เป็นประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น ทั้งที่เป็นเรื่องราวที่ปู่ย่าตายายได้เล่าขานกันมาหรือวัฒนธรรมของบางพระที่สืบทอดต่อกันมาให้กับคนรุ่นใหม่ให้อาศัยอยู่ในชุมชน พวกเขา

เหล่านั้นจะได้นำสิ่งที่พ่อถ่ายทอดไปช่วยกันทำนุบำรุงและรักษาให้อยู่คู่กับตำบลบางพระต่อไป” (พ่อครู, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559)

จากการที่ได้รวบรวมบทสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน สามารถสรุปได้ว่า ปราชญ์ชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับสูงเมื่อเทียบกับบทบาททั้ง 4 ด้าน เนื่องจากปราชญ์ชาวบ้านทั้ง 5 คนเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของเทศบาลตำบลบางพระและมีความเชี่ยวชาญในเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระ ดังนั้นปราชญ์ชาวบ้านจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการเผยแพร่และถ่ายทอดวัฒนธรรม โดยรวมตัวเพื่อสร้างเอกสารสำหรับประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเรื่องราวต่าง ๆ รวมถึงการกำหนดรูปแบบวิธีการในการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้นำติดตาม

ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

จากการพูดคุยแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของปราชญ์ชาวบ้านในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่าปราชญ์ทั้ง 5 ท่านยังมีบทบาทในด้านดังกล่าวที่ไม่ไปในทิศทางเดียวกัน เช่นบทสัมภาษณ์ของเจ้าอาวาสวัดบางพระวรวิหาร ที่ได้กล่าวว่า

“โดยปกติอาตมาก็ให้การสนับสนุนท้องถิ่นมาตลอด อยากจะมาประกาศประชาสัมพันธ์อะไรก็มาบอกกล่าว วัดเป็นของทุกคนอยู่แล้วอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอาตมาก็อนุโมทนาด้วย” (เจ้าอาวาสวัดบางพระวรวิหาร, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559) ซึ่งไปสอดคล้องกับความคิดเห็นของประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบางพระ ที่ได้กล่าวไว้ว่า

“ผมก็มีหน้าที่ในการเชิญชวนและสนับสนุนให้ชาวบ้านในบางพระได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา อย่างเช่น งานประเพณีแห่พญายม ผมก็ขอความร่วมมือไปกับผู้นำชุมชนให้ชาวบ้านมาร่วมกันจัดเตรียมงาน ขาดเหลืออะไรผมก็ยินดีช่วยเหลือที่ ส่วนอะไรที่เกินตัวผม ก็จะประสานงานกับเทศบาลเพื่อหาวิธีจัดการต่อไป” (ประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบางพระ, สัมภาษณ์, 8 เมษายน, 2559) จะสังเกตได้ว่า การเข้าไปมีบทบาทของปราชญ์หลาย ๆ ท่าน เป็นไปเพราะหน้าที่ที่ชุมชนมีความคาดหวัง และบริบทของหน้าที่การทำงานเอื้ออำนวยกับการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ดังเช่นคำที่ผู้ประกอบการวงปีพาทย์ กล่าวว่า

“หน้าที่ของเราก็มีอยู่แล้ว การรักษาวงปีพาทย์ แตรวง ก็ถือว่าเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมด้วยเช่นกัน ส่วนการที่จะไปประสานความร่วมมือกับคนนั้นคนนี้อาจจะไม่สะดวกมากนัก เพราะผมไม่ค่อยมีเวลาทำแบบนั้น แต่ถ้าไปทำงานแล้วเจอใครที่ชักชวนให้มีส่วนร่วมผมทำเต็มที่ ยิ่งเป็นเรื่องที่ทำนุบำรุงรักษาวัฒนธรรมของบางพระให้ดำรงคงอยู่คู่กับบางพระผมยินดีเต็มที่” (ผู้ประกอบการวงปีพาทย์ คนที่ 1, สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2559) ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับพ่อครู ที่ท่านชวนแลกเปลี่ยนว่า

“ในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พ่อเองก็ทำมาโดยตลอดตั้งแต่เด็กๆ พ่อชอบไปร่วมงานพิธีต่างๆ ที่จัดขึ้นก็เลยเกิดความรักและหวงแหน ที่สำคัญพ่อเห็นประโยชน์ของวัฒนธรรมในบางพระว่าจะก่อให้เกิดความรักความสามัคคีในหมู่คณะ ทุกครั้งพ่อก็เข้าไปช่วยเค้า เค้าไม่ชวนพ่อก็จะไป” (พ่อครู, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2559)

จากการสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้านทั้ง 5 ท่าน จึงสามารถสรุปได้ว่า ปราชญ์ชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับสูงแต่เมื่อเทียบข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จะเห็นได้ว่ายังมีบทบาทน้อยกว่าด้านการให้ข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เนื่องจากปราชญ์ชาวบ้านมีองค์ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นและเป็นผู้ที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือ ทำให้เมื่อมีงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน จะเป็นหลักในการรวบรวมชาวบ้านในท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมทางวัฒนธรรม สำคัญปราชญ์ชาวบ้านยังเป็นบุคคลสำคัญในการจัดตั้งกองทุนวัฒนธรรมตำบลบางพระ ซึ่งมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายในท้องถิ่น ซึ่งทำให้ประชาชนเกิดความรักและหวงแหนให้วัฒนธรรมท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 46 ข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (ผู้นำ)

คนที่	ตำแหน่ง	ระดับการศึกษา	อายุ	ระยะเวลาที่อาศัย อยู่ในท้องถิ่น
1	นายกเทศมนตรีตำบลบางพระ	ปริญญาตรี	47	47
2	รองนายกเทศมนตรีตำบลบางพระ	ปริญญาตรี	45	45
3	รองนายกเทศมนตรีตำบลบางพระ	ปริญญาตรี	44	44
4	ปลัดเทศบาลตำบลบางพระ	ปริญญาโท	54	30
5	รองปลัดเทศบาลฯ	ปริญญาตรี	56	20
6	รองปลัดเทศบาลฯ	ปริญญาตรี	45	15
7	ประธานชุมชนท้ายบ้าน	ปริญญาตรี	62	62
8	ประธานชุมชนพร้อมใจ	ปริญญาตรี	70	70
9	ประธานชุมชนบางพระนำอยู่	ปริญญาตรี	58	58
10	ประธานชุมชนวัดหลวงบางพระ	อนุปริญญา	56	56
11	ประธานชุมชนท่าศาลักษ์	ปริญญาตรี	56	56
12	ประธานชุมชนคอเขาพัฒนา	ปริญญาตรี	64	64
13	ประธานชุมชนบ้านนาพุ	ปริญญาตรี	52	52
14	ประธานชุมชนชาวเขื่อนพัฒนา	ปริญญาตรี	55	55
15	ประธานชุมชนทิวสนพัฒนา	ปริญญาตรี	49	49
16	ประธานชุมชนตลาดบน	มัธยมศึกษาปลาย	57	57

ผลการศึกษาบทบาทของผู้นำในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมพบว่า ผู้นำมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นมากที่สุด เนื่องจากผู้นำประกอบด้วย คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลบางพระ และประธานชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ หน้าที่ในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นจึงมีความชัดเจน รวมถึงมีการจัดเวทีประชาคมเพื่อรับฟังปัญหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระ และมีการจำแนกวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นหมวดหมู่เพื่อความชัดเจนของข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม นอกจากนี้ผู้นำยังมีบทบาทในการกำหนดแนวทางและติดตามประเมินผลโครงการวัฒนธรรมในท้องถิ่นเพื่อนำไปพัฒนาต่อยอดให้การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รองลงมาคือด้านการอนุรักษ์

วัฒนธรรมท้องถิ่น ในด้านนี้ผู้นำมีวิธีการดำเนินงานที่ต้องประสานความร่วมมือกับปราชญ์ชาวบ้านทำให้ งานด้านการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นมีชีวิต คือ ทุกหน่วยงานในท้องถิ่นสามารถเข้ามา มีบทบาทและส่วนร่วมในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นได้ นอกจากนี้ผู้นำยังมีบทบาทที่โดดเด่นใน การประสานความร่วมมือและสรรหาทรัพยากรเพื่อใช้ในทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ในแต่ละชุมชน ประชานชุมชนจะเป็นเปรียบเสมือนพ่อบ้านที่คอยจัดหาและเตรียมอุปกรณ์ รวมถึงการประสานงานกับ ชาวบ้านเมื่อมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น ส่วนด้านที่ผู้นำมีบทบาทรองลงมาคือ การ ส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์และ ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้านทั้ง 5 คน โดยจำแนกเป็นด้านดังนี้

ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น

ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระ มีความชัดเจนในเรื่องของการ เข้ามามีบทบาทในการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยนายกเทศมนตรีตำบลบางพระ กล่าวว่า

“ผู้บริหารเทศบาลจะต้องเป็นหลักในการวางแผนและกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน วัฒนธรรมในชุมชน อำนาจหน้าที่มีอยู่ แต่เราให้ความสำคัญกับสิ่งเหล่านี้งานวัฒนธรรมท้องถิ่นก็จะมี ประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับจากประชาชนและผู้ที่ได้พบเห็น” (นายกเทศมนตรีตำบลบางพระ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) ซึ่งมีความคิดเห็นตรงกันกับผู้นำท่านอื่น ๆ เช่น รองนายกเทศมนตรี ที่ได้ กล่าวไว้ว่า

“ตัวแทนของประชาชนชาวบางพระที่ได้รับความไว้วางใจให้เข้ามามีบริหารท้องถิ่นเมื่อมี โอกาสดีที่จะตอบแทนก็ยินดี โดยเฉพาะเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเทศบาลตำบลบางพระมีความ โดดเด่นและเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย เช่น ประเพณีแห่พญายม งานประจำปีปิดทองรอยพระพุทธรูป เป็น ต้น สิ่งเหล่านี้เป็นต้นทุนทางวัฒนธรรมที่บางพระมี ดังนั้นผู้บริหาร ผู้นำ รวมถึงตัวผมเองจะต้องให้ ความสำคัญและร่วมกันสนับสนุนส่งเสริมให้วัฒนธรรมท้องถิ่นไม่สูญหายไป ในทุก ๆ ปีก็จะมี การประชุมเพื่อรับฟังปัญหาเกี่ยวกับการจัดการด้านวัฒนธรรม และนำมาวางแผนเพื่อกำหนดเป็นนโยบาย ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ ตัวผมเองก็อยู่ในคณะกรรมการกำหนดนโยบายและการติดตาม ประเมินผลแผนการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระด้วย” (รอง นายกเทศมนตรี, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) และมีความสอดคล้องและมีมุมมองของคนที่ได้รับราชการ โดยเฉพาะปลัดเทศบาล ที่ได้กล่าวว่า

“การเป็นข้าราชการประจำทำงานท้องถิ่น จะต้องมีความเข้าใจในแผนงานและนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการทำงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเช่นกัน เรามีบทบาทในการขับเคลื่อน อย่างเต็มตัว ดังนั้นเราจำเป็นต้องรับรู้ในบริบทของวัฒนธรรมในท้องถิ่นและนำมาวางแผนเพื่อให้การ

ปฏิบัติสู่เป้าหมายที่สมบูรณ์” (ปลัดเทศบาลตำบลบางพระ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) ซึ่งบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ได้แก่ประธานชุมชน ในปัจจุบันประธานชุมชนมีบทบาทอย่างยิ่งในการเป็นตัวแทนของท้องถิ่นรับฟังปัญหาของประชาชน เพื่อจะได้นำมาพัฒนาแก้ไขปรับปรุง อย่างเช่นสิ่งที่ประธานชุมชนท้ายบ้านกล่าวว่า

“ประธานชุมชนมีหน้าที่ในการดูแลชุมชนและรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นจากชาวบ้าน ในเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้น ตัวป่าเองเห็นว่ามีสำคัญอย่างมาก ในทุก ๆ ปีชุมชนป่าจะจัดเวทีสำหรับการรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมของบางพระ และจะนำไปเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่จะมีการประชุมเพื่อกำหนดแนวทางในการสร้างรูปแบบวัฒนธรรมท้องถิ่นต่อไป” (ประธานชุมชนท้ายบ้าน, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) และสอดคล้องกับ ประธานชุมชนพร้อมใจ ที่ได้กล่าวว่า

“ตัวประธานเองก็มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อกำหนดแนวทางด้านวัฒนธรรมของบางพระ และยังมีการนำแผนที่ได้กำหนดมาประกาศและเผยแพร่ให้ชาวบ้านในชุมชนรับทราบและร่วมปฏิบัติตามเพื่อให้เป็นไปตามแผนที่ท้องถิ่นกำหนดไว้” (ประธานชุมชนพร้อมใจ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) และอีกหลาย ๆ ท่านที่แสดงความคิดเห็น เช่น ประธานชุมชนคอเขาพัฒนา กล่าวว่า

“ประธานชุมชนเปรียบคือบุคคลที่ประชาชนในชุมชนให้การยอมรับนับถือ เมื่อมีปัญหาหรือความต้องการอะไร ประธานจะเป็นผู้ที่ประสานกับเทศบาลเพื่อนำมาจัดทำแผนชุมชน” (ประธานชุมชนคอเขาพัฒนา, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

ประธานชุมชนบ้านนาพุ ที่ได้ถ่ายทอดให้ฟังว่า “ผู้นำชุมชนทั้งหมดในเขตเทศบาลตำบลบางพระ ต้องมีบทบาทในการร่วมวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่แล้ว เพราะเป็นหน้าที่ที่เทศบาลได้ขอความร่วมมือให้ประธานชุมชนเป็นคนประสานความต้องการและข้อเสนอแนะเรื่องวัฒนธรรมบางพระจากชาวบ้านและนำไปเสนอต่อที่ประชุมเป็นประจำทุกปี” (ประธานชุมชนบ้านนาพุ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) และประธานชุมชนตลาดบนได้กล่าวว่า “ทุกปีจะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นของบางพระอยู่แล้ว ซึ่งเราก็เสนอความต้องการตามที่ชาวบ้านมาบอกเล่าให้เราฟัง เราก็มีหน้าที่ส่งต่อข้อมูลให้กับท้องถิ่นเพราะเค้าเป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดและวางแผนวัฒนธรรม นอกจากนี้ก็ยังมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานในแต่ละโครงการ เสียงสะท้อนจากชาวบ้านว่าพอใจหรือไม่ ควรปรับปรุงส่วนไหนบ้าง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผมว่าเป็นเรื่องที่ดี ชาวบ้านก็ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนวัฒนธรรมของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง” (ประธานชุมชนตลาดบน, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำมาสรุปและสามารถอธิบายได้ว่า ผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้าน

การวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับสูงเมื่อเทียบกับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน เนื่องจากผู้นำคือบุคคลที่สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของประชาชน ข้อมูล ปัญหา วัฒนธรรมในท้องถิ่นได้ โดยความต้องการและปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนจะผ่านกระบวนการรับฟัง และพูดคุยเบื้องต้นกับผู้นำชุมชนนั้น เมื่อผู้นำชุมชนได้ข้อมูลจากชาวบ้านมาสรุปและจะนำเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามความต้องการของประชาชน จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจะเห็นว่า ผู้นำมีบทบาทอย่างมากในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลบางพระ และยังมีการนำนโยบายไปปฏิบัติรวมถึงการนำแผนการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่นไปถ่ายทอดให้ชาวบ้านรับทราบและนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์กับวัฒนธรรมบางพระมากที่สุด

ด้านข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์

นายกเทศมนตรีตำบลบางพระ ได้กล่าวว่า “ผมเป็นนายกเทศมนตรี เป็นคนบางพระ แต่เรื่องความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์มีน้อยมาก รู้ก็แบบผิวเผิน ถ้าคนรู้จริงๆต้องไปถามปราชญ์ชาวบ้านท่านจะรู้สึกและสามารถถ่ายทอดได้อย่างดี แต่ในส่วนของการบริการฐานข้อมูลด้านวัฒนธรรมเทศบาลดำเนินการสนับสนุนเต็มที่ รวมถึงการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการจัดทำเอกสารทางวัฒนธรรม เช่น ประสานงานกับวัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรมประจำอำเภอ ตำบล” (นายกเทศมนตรีตำบลบางพระ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) ซึ่งมีความเห็นตรงกันกับรองนายกเทศมนตรี ที่ได้ให้ความเห็นว่า

“ในเรื่องการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ในด้านนี้ผมเองไม่ค่อยมีบทบาทเท่าไร เพราะหน้าที่ในการบริหารท้องถิ่นก็จะดูแลภาพรวม ๆ การที่จะไปเก็บข้อมูลตรวจสอบข้อมูลแก่ทราบแบบผ่าน ๆ แต่ไม่ได้ลงไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง” (รองนายกเทศมนตรี, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) นอกจากนี้ยังมีผู้นำอีกหลายท่านที่แสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะข้าราชการประจำอย่าง ปลัดเทศบาลตำบลบางพระที่ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ว่า

“ด้านนี้ที่เด่นชัดที่สุดก็คงเป็นการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นกับประชาชน กับหน่วยงานที่เข้ามาติดต่อศึกษาดูงานเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระ และยังสนับสนุนให้มีนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยและนักวิชาการอิสระเข้ามาศึกษาวิจัยเรื่องรวมที่เป็นประวัติศาสตร์ของตำบลบางพระ เพื่อจะได้นำข้อมูลในส่วนนั้นมาจัดทำเป็นฐานข้อมูลสำหรับการถ่ายทอด” (ปลัดเทศบาลตำบลบางพระ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) และรองปลัดเทศบาลตำบลบางพระ กล่าวว่า ...“ปฏิบัติตามหน้าที่ ตามระเบียบ แต่การที่จะลงไปดำเนินการแบบสุดโต่งอาจจะไม่ได้ เพราะงานในสำนักปลัดมีหลายอย่าง แต่งานด้านวัฒนธรรมก็มีผู้รับผิดชอบและดูแลอยู่แล้ว...”

(รองปลัดเทศบาลตำบลบางพระ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) และก็ยังมียุทธศาสตร์ของผู้นำชุมชนที่ได้สะท้อนบทบาทที่ตนเองได้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย อย่างเช่น ประธานชุมชนบางพระนำอยู่ ได้เล่าให้ฟังว่า

“การที่จะเข้าไปมีบทบาทในการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ก็พอบ้างแต่ไม่มากเท่าไร เพราะลุงความรู้น้อยจะไปให้ข้อมูลใครก็ไม่ค่อยกล้า อาศัยว่าเป็นผู้นำชุมชนแล้วจะได้เป็นตัวแทนชาวบ้านในการสะท้อนความคิดให้เทศบาลรับรู้” (ประธานชุมชนบางพระนำอยู่, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) ซึ่งจะคล้ายกันกับข้อมูลของประธานชุมชนคอเขาพัฒนาที่ว่า

“บทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเรียกร้องความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้าน ผู้นำและวัฒนธรรมให้สามารถสืบสานกันมานับ 100 ปี ในด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์วัฒนธรรมของบางพระนั้น อาจจะเป็นเรื่องเข้าถึงได้ยาก เนื่องจากต้องใช้ความรู้ ประสบการณ์และความชำนาญในการเรียนรู้และถ่ายทอด” (ประธานชุมชนคอเขาพัฒนา, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) และประธานชุมชนชาวเขื่อนพัฒนาว่า

“บทบาทในการรวบรวมข้อมูลวัฒนธรรมมีน้อยมาก เพราะที่ไม่ถนัดในการถ่ายทอดข้อมูลเพื่อไปจัดทำเอกสารวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ แต่สามารถให้บริการในด้านพื้นที่รวมถึงการติดต่อประสานงานกับเทศบาลให้กับคณะที่ลงมาศึกษาดูงาน” (ประธานชุมชนชาวเขื่อนพัฒนา, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

จึงสามารถสรุปได้ว่า ผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ไม่เด่นชัดเมื่อเทียบกับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน เนื่องจากผู้นำมีภาระหน้าที่ประจำ รวมถึงการที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ถ่ายทอดจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องราวต่างๆของวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในตำบลบางพระ ผู้นำมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ด้านวัฒนธรรมโดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญอย่างปราชญ์ชาวบ้าน ในเรื่องการประสานข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นกับชุมชน ผู้นำที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่นและผู้นำชุมชนมีการประสานงานกัน เพื่อให้การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นมีผลสัมฤทธิ์ที่ดี นอกจากนี้ผู้นำบางท่านยังมีส่วนในการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระอีกด้วย

ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้นำเรื่องการมีบทบาทในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ ทำให้ทราบถึงความแตกต่างและความคิดที่ไม่สอดคล้องกันของผู้นำในประเด็นดังกล่าว ตั้งแต่การพูดคุยกับรองนายกเทศมนตรี และท่านได้ถ่ายทอดประสบการณ์มาว่า “สิ่งที่ทำได้นั้นคือการสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลบางพระได้รับ

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมในชุมชน โดยการประกาศผ่านหน้าสื่อออนไลน์ ประกาศเสียงตามสาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็เป็นหน้าที่ของผู้ที่ชาวบ้านไว้วางใจเลือกเราเข้ามาทำงานอยู่แล้ว ที่จะต้องให้การช่วยเหลือประชาชนในเรื่องการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น” (รองนายกเทศมนตรี, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) ซึ่งก็มีความสอดคล้องกับการให้ข้อมูลของปลัดเทศบาลตำบลบางพระ ที่กล่าวว่า

“ผมเองเป็นข้าราชการประจำ ปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่เทศบาลตำบลบางพระมาหลายปี บทบาทในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นก็มีมากพอสมควร ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนให้ชาวบ้านรวมตัวกันจัดทำเอกสารทางประวัติศาสตร์ของบางพระ และรวบรวมข้อมูลจากผลการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมทุก ๆ ปี และนำมาพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ที่สำคัญผมยังเห็นความสำคัญกับการศึกษากลุ่มเป้าหมายที่เทศบาลจะส่งเสริมให้เข้าใจและเรียนรู้ในวัฒนธรรมท้องถิ่นของบางพระ” (ปลัดเทศบาลตำบลบางพระ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) นอกจากนี้ยังมีผู้นำชุมชนอีกหลายท่านที่ได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าว โดยเน้นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งบางท่านก็ปฏิบัติเป็นประจำ แต่บางท่านก็นาน ๆ ครั้ง อย่างเช่นการให้ข้อมูลของ ประธานชุมชนท้ายบ้าน “ก็มีบ้างนะ ในการที่จะเผยแพร่ข้อมูลและประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพราะเราเป็นแค่ประธานชุมชน เวลาใครเขาอยากได้ข้อมูลส่วนใหญ่ก็จะไปถามปราชญ์ชาวบ้าน ถามคนในเทศบาลคงจะให้คำตอบได้ดีกว่าชาวบ้านอย่างเรา” (ประธานชุมชนท้ายบ้าน, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) ประธานชุมชนพร้อมใจก็ได้แสดงความคิดเห็นว่า

“ป่าทำประจำ เวลาใครมาถามเรื่องราวเกี่ยวกับประเพณีแห่พญายมก็จะเล่าให้เค้าฟัง เราบู๊ก็อยากจะถ่ายทอดให้คนรุ่นหลังได้รู้บ้าง ถือว่าเป็นประโยชน์ต่อชุมชนนะ” (ประธานชุมชนพร้อมใจ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) ส่วนผู้นำบางท่านก็ยังไม่ได้เข้ามามีบทบาทหลักในการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ประธานชุมชนบางพระนำอยู่ ได้ให้ความเห็นว่า “ไม่ค่อยได้ยุ่งเท่าไร เพราะผมไม่ค่อยมีความรู้ในเรื่องราวของประเพณี รู้ก็รู้แบบผิวเผิน ก็แค่รู้ว่าเดือนนี้จะมิงงานอะไร จัดวันไหนแค่นั้น ส่วนการที่จะให้ไปประชาสัมพันธ์กระจายเสียงผมทำไม่เป็น” (ประธานชุมชนบางพระนำอยู่, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) ซึ่งสอดคล้องกับประธานชุมชนบ้านนาพุ กล่าวว่า ...“ก็คล้ายๆกับประธานชุมชนคนอื่น ๆ ที่ไม่ค่อยได้มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นมากเท่าไร คิดว่ามันน่าจะเป็นหน้าที่ของพวกผู้บริหารหรือพวกปราชญ์ชาวบ้าน พวกนี้น่าจะเหมาะสมมากกว่านะ...” (ประธานชุมชนบ้านนาพุ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) และยังมีข้อมูลสนับสนุนจากประธานชุมชนชาวเขื่อนพัฒนา ที่ได้กล่าวว่า

“ผมก็มีความเห็นคล้ายกับประธานชุมชนนาพุ เพราะเท่าที่ทำงานให้ชุมชนมา คนที่มีความเหมาะสมที่สุดในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมวัฒนธรรมคือปราชญ์ชาวบ้าน” (ประธานชุมชน

ชาวเพื่อนพัฒนา, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) และประธานชุมชนตลาดบนกล่าวว่า “เป็นเรื่องที่ประธานชุมชนจะต้องรับผิดชอบอยู่แล้ว เวลามีคนมาศึกษาดูงานประธานหรือคณะกรรมการชุมชนจะต้องเป็นผู้ที่ถ่ายทอดข้อมูลของชุมชนและต้องเสนอสิ่งที่ชุมชนมีความโดดเด่น โดยเฉพาะเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นของบางพระ ห้ามลืมเป็นอันขาด” (ประธานชุมชนตลาดบน, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

จากข้อมูลการสัมภาษณ์จึงสามารถสรุปได้ว่า ผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นไม่สอดคล้องกันจากการสัมภาษณ์ผู้นำทั้ง 16 คนและเมื่อเทียบกับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน เนื่องจากผู้นำยังมีบทบาทที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตั้งแต่การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลบางพระ ในส่วนของผู้บริหารท้องถิ่นจะมีบทบาทมากกว่าผู้นำชุมชน ส่วนการที่มีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ตามเสียงวิญญูชุมชน หรือสื่อชุมชน ผู้นำชุมชนจะมีบทบาทมากกว่าผู้บริหารท้องถิ่น นอกจากนี้ในบทบาทเรื่องการร่วมสรุปและติดตามประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมของชุมชนและกำหนดกลุ่มเป้าหมายยังไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะว่าประธานชุมชนหลายท่านยังขาดทักษะในด้านนี้ แต่ในส่วนของผู้บริหารท้องถิ่นจะมีความเชี่ยวชาญและชำนาญการมากกว่า

ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นถือเป็นสิ่งที่ทุกคนจำเป็นต้องให้ความสำคัญและช่วยกันเฝ้าระวังวัฒนธรรมไม่ให้เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้นำในเรื่องการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เห็นว่ามีผู้นำหลายท่านก็ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ อย่างเช่นนายกเทศมนตรีตำบลบางพระ ที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับประเด็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นไว้ว่า

“โดยปกติผมจะให้การสนับสนุนกับทุกฝ่ายอยู่แล้ว ตั้งแต่เรื่องนโยบาย การเงิน สถานที่ หรืออื่น ๆ หากชุมชนหรือผู้จัดงานมีความต้องการและผมเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อชุมชน การที่เปิดเวทีให้ชาวบ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของบางพระถือว่าเป็นสิ่งที่ธรรมดาดีมาก เพราะชาวบ้านที่นี้มีความตระหนักในบทบาทของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมอยู่แล้ว นอกจากนี้ผมยังสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนไว้สำหรับใช้จ่ายในกิจกรรมของชุมชน ซึ่งถือว่าชาวบ้าน ผู้นำชุมชนให้ความสนใจอย่างมาก สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าชาวบ้านยังมีความรักความหวงแหนในวัฒนธรรมท้องถิ่นของบางพระอยู่มาก ต่อไปในอนาคตสิ่งเหล่านี้ก็ยังคงอยู่กับชาวบางพระ

ตลอดไป” (นายกเทศมนตรีตำบลบางพระ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) ซึ่งมีท่านรองนายกเทศมนตรี ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกับท่านนายกเทศมนตรีว่า

“ผมมีความเห็นสอดคล้องกับท่านนายก เราเองมีหน้าที่ในการส่งเสริมอยู่แล้ว แค่ทำให้เต็มที่ แค่ช่วยสนับสนุนในการขับเคลื่อนงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น แล้วชาวบ้านในชุมชนจะเห็นความตั้งใจของเรา เห็นความสำคัญของวัฒนธรรม เพียงเท่านี้ผมก็ถือว่าได้ดำเนินการตามบทบาทที่มีและยินดีด้วยใจ” (รองนายกเทศมนตรีตำบลบางพระ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) และก็ยังมีส่วนที่มีความเห็นสอดคล้องกับผู้บริหารทั้งสองท่าน นั่นคือรองนายกเทศมนตรีอีกท่าน ได้กล่าวว่า

“ผมมีความเห็นสอดคล้องกับท่านนายกและท่านรองนายก ว่าตัวเรามีหน้าที่ในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมถิ่นอยู่แล้ว แค่ช่วยสนับสนุนในสิ่งที่ชุมชนขาดเหลือ เพียงเท่านี้วัฒนธรรมของบางพระก็จะอยู่อย่างมีคุณค่าและมีความหมายกับคนในชุมชน” (รองนายกเทศมนตรี, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) นอกจากนี้ผู้บริหารท้องถิ่นจะมีบทบาทในอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นแล้ว บทบาทเหล่านี้คือวิถีชีวิตของชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดั้งเดิม ซึ่งจะก่อให้เกิดความรักในชุมชนที่อยู่ อย่างเช่น ประชานชุมชนพร้อมใจ ที่ได้กล่าวว่า

“ตัวป่าเองก็มีบทบาทมากนะในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น อย่างล่าสุดงานแห่พญายม ป่าเองก็สนับสนุนทุนในการประดับตกแต่งขบวนแห่ และชวนให้ชาวบ้านในชุมชนมาร่วมกัน ถือเป็นการสืบสานอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอีกรูปแบบหนึ่ง ในเรื่องการสร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนรักและหวงแหนวัฒนธรรม ป่าเองไม่สามารถไปบอกใครได้หรอก แต่ก็ทำให้ดู แล้วพอกันในชุมชนเห็นป่าเค้าก็จะตระหนักในความสำคัญของวัฒนธรรมกับสิ่งที่ป่าทำ” (ประชานชุมชนพร้อมใจ, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) ซึ่งให้ข้อมูลที่สนับสนุนกับ ประชานชุมชนคอเขาพัฒนา ได้กล่าวไว้ว่า

“ผมว่าบทบาทในด้านนี้ผมมีความโดดเด่นนะครับสำหรับตัวเอง เพราะเมื่อมีจังหวะทุกครั้งผมจะสร้างจิตสำนึกให้กับคนรู้จักหรือคนในชุมชนให้รักและหวงแหนวัฒนธรรมที่ดีไว้ โดยเฉพาะประเพณีแห่พญายม ซึ่งเป็นประเพณีที่จัดขึ้นที่เดียวในประเทศหรือในโลกก็ว่าได้ สิ่งเหล่านี้สร้างคุณค่ามหาศาล สร้างรายได้ให้กับชาวบ้าน สร้างชื่อเสียง ถ้าเราเข้าใจและรู้ในความสำคัญจะเป็นสิ่งที่ดี ทุกครั้งผมก็จะพูดแบบนี้ตลอดเพื่อเป็นการกระตุ้นจิตที่หวงแหนในมรดกของท้องถิ่นนี้ไว้” (ประชานชุมชนคอเขาพัฒนา, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) และประชานชุมชนทิวสนพัฒนา ได้กล่าวว่า

“ถ้าพูดถึงการสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นก็ทำนะชาวบ้านส่วนใหญ่ก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ส่วนการที่สนับสนุนหรือคอยประสานงานกับหน่วยงานก็มีพอเป็นครั้งคราว เพราะเราก็ไม่ค่อยถนัดงานพวกนี้ เวลาใครมาสอบถามหรือขอข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมบางพระ ก็จะให้ไปหาผู้เฒ่าผู้แก่ ปราชญ์ชาวบ้านเพื่อจะได้ไม่เกิดความผิดพลาด” (ประชานชุมชนทิวสนพัฒนา, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559) แต่ก็ยังมีผู้นำที่ไม่มีความถนัดในด้านนี้

และมีบทบาทน้อย ดังคำที่ประธานชุมชนท่าศาลักษณ์เล่าให้ฟังว่า “ผมก็ไม่ค่อยมีบทบาทมากเท่าไร เพราะเห็นว่า มีหลาย ๆ คนในท้องถิ่นมีความสามารถในการเชิญชวนให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้ดีมาก แต่ก็พร้อมให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือทุกครั้งถ้าเทศบาลต้องการให้เข้าร่วมกิจกรรมที่สำคัญ ๆ ของท้องถิ่น” (ประธานชุมชนท่าศาลักษณ์, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2559)

จากบทสัมภาษณ์จึงสามารถสรุปได้ว่า ผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้นำทั้ง 16 คนและเมื่อเทียบกับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน พบว่าผู้นำที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่นและผู้นำชุมชนยังมีความคิดเห็นและการแสดงบทบาทที่ยังไม่สอดคล้องกัน ตั้งแต่เรื่องการมีบทบาทในการสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมของบางพระ ผู้นำชุมชนจะมีบทบาทในประเด็นดังกล่าวเด่นชัดมากกว่าผู้นำท้องถิ่น ประเด็นการประสานความร่วมมือและจัดหาแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ สำหรับการนำมาจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระ หรือการที่เทศบาลตำบลบางพระนำโดยผู้บริหาร ให้ความสำคัญและสนับสนุนให้หน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้และสืบทอดวัฒนธรรมก็ยังคงกลายเป็นสิ่งที่ผู้บริหารเทศบาลได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง แต่ในส่วนของผู้นำชุมชนกลับมีบางส่วนไม่ได้มีส่วนร่วมในประเด็นนี้ ในเรื่องของการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่รักและหวงแหนศิลปวัฒนธรรมของบางพระ ผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระให้ความสำคัญกับประเด็นนี้เป็นอย่างมาก เพราะเป็นพื้นฐานสำหรับคนบางพระที่จะต้องอนุรักษ์และรักษาวัฒนธรรมอันล้ำค่าให้คงอยู่กับชาวตำบลบางพระสืบต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง บทบาทประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำในการส่งเสริมนโยบาย วัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบทบาทของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ ในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรม ท้องถิ่น เพื่อศึกษาบทบาทของปราชญ์ชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลบางพระ ในการส่งเสริม นโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นและเพื่อศึกษาบทบาทผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระ ในการ ส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น สรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการศึกษา
3. ข้อเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่าสถิติ t-Test ในการทดสอบสมมติฐานหา ความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม กับตัวแปรตาม และใช้ค่าสถิติ F-test หรือการ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในการทดสอบสมมติฐานหาความแตกต่างระหว่างตัวแปรที่มี มากกว่า 2 กลุ่ม กับตัวแปรตามโดยได้กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 18 – 25 ปี มีจำนวนร้อยละ 25.4 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 46 – 55 ปี มีจำนวน ร้อยละ 21.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวนร้อยละ 31.9 มีอาชีพ ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด จำนวนร้อยละ 31.9 รองลงมาคือ ลูกจ้างเอกชน/ พนักงานบริษัท จำนวนร้อยละ 22.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวนร้อย ละ 40.4 โดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น 11-20 ปี จำนวนร้อยละ 36.0 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่น 1-3 ครั้ง/ ปี จำนวนร้อยละ 48.8

ผลการวิจัยบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น

1. ประชาชนมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ส่วนด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ และด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ ส่วนประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษายบทบาทของประชาชนในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวม ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชาชนมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมจัดเตรียมอุปกรณ์สถานที่ ฯลฯ รองลงมาคือ มีร่วมในการติดตามประเมินผล โครงการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดหมวดหมู่และประเด็นปัญหาเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการนำผลจากการประเมินผลมาจัดทำโครงการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ผลการศึกษายบทบาทของประชาชนในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวม ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประชาชนมีบทบาทในการประสานงาน เรื่องข้อมูล แผนการจัดกิจกรรม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นกับเทศบาลตำบลบางพระ เพื่อขอการสนับสนุนการและการทำงาน รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารและเล่าประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชนให้กับบุคคลอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อมาจัดทำเป็นเอกสารทางวัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มีความถูกต้องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ผลการศึกษายบทบาทของประชาชนในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวม ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประชาชนมีบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ชาวบ้านในชุมชนได้รับทราบ รองลงมาคือ มีบทบาทในการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

รูปแบบและวิธีการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น มีบทบาทในการสรุปผลการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เคยประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น บอกต่อ เสียงตามสาย วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ และเคยจัดทำเอกสารแผ่นพับ หรือข่าวสารการประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ผลการศึกษบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวม ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีความคิดและลงมือปฏิบัติในการสร้างจิตสำนึกแก่ชาวบ้านในการหวงแหนและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ เคยมีส่วนร่วมสนับสนุนให้ท้องถิ่นจัดงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น เคยประสานความร่วมมือและสรรหาแหล่งทรัพยากรในการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่น เคยสนับสนุนให้หน่วยงานอื่น หรือภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และเคยรณรงค์ให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน โดยสามารถจำแนกออกเป็นรายด้านดังนี้

ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.16

ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีบทบาทในด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.33 ซึ่งมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีบทบาทในด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.31

ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

วัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง มีบทบาทในด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.40 ซึ่งมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีบทบาทในด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.37

ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.66 กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีบทบาทในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีที่มีอายุต่างกัน โดยภาพรวมมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน โดยสามารถจำแนกออกเป็นรายด้านดังนี้

ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกช่วงอายุมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.37 รองลงมาคือ ช่วงอายุต่ำกว่า 18 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.15 และช่วงอายุที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นต่ำที่สุดคือ 26 – 35 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.37

ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์สูงที่สุด ได้แก่ช่วงอายุ ต่ำกว่า 18 ปี อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.53 รองลงมาคืออายุ 55 ปีขึ้นไป มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.48 และช่วงอายุที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ต่ำที่สุดคือ ช่วงอายุ 36 – 45 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.19

ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

สูงที่สุด ได้แก่ช่วงอายุ 55 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.47 รองลงมาคือ ช่วงอายุต่ำกว่า 18 ปี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.46 และช่วงอายุที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ต่ำที่สุดคือ ช่วงอายุ 36 – 45 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.24

ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกช่วงอายุมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุ 55 ปีขึ้นไปมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น สูงที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.09 รองลงมาคือ ช่วง 18 – 25 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.93 และช่วงอายุที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นต่ำที่สุดคือ 26 – 35 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.78

4. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงที่สุด ได้แก่อื่น ๆ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.97 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.18 และกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นต่ำที่สุดคือ ระดับปวส./ หรืออนุปริญญา, ปริญญาตรีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย 3.12

ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์สูงที่สุด ได้แก่อื่น ๆ อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.74 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.40 และกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทใน

การส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นต่ำที่สุดคือ ระดับ ปวส./ หรืออนุปริญญา มีค่าเฉลี่ย 3.27

ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น สูงที่สุด ได้แก่อื่น ๆ อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.80 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.45 และกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นต่ำที่สุดคือ ระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.32

ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นสูงที่สุด ได้แก่อื่น ๆ อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.37 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.96 และกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นต่ำที่สุดคือ ระดับปวส./ หรืออนุปริญญา มีค่าเฉลี่ย 3.74

5. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีที่มีอาชีพต่างกัน โดยภาพรวมมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน โดยสามารถจำแนกออกเป็นรายด้านดังนี้

การวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงที่สุด ได้แก่อื่น ๆ ประกอบด้วย แม่บ้านว่างงาน รับจ้าง ฯลฯ อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.33 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.20 และกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นต่ำที่สุดคือ กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ย 2.40

ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์สูงสุด ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.43 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรกรม/ ประมง มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.41 และกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ต่ำที่สุด ได้แก่ อาชีพข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.52

ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นสูงสุด ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัวและนักเรียน/นักศึกษา อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.4 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรกรม/ ประมง มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.38 และกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ต่ำที่สุดอาชีพข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.68

ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น สูงที่สุด ได้แก่กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษาอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.96 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรกรม/ ประมง มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.93 และกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ต่ำที่สุดอาชีพข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.00

6. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีที่มีรายได้ต่างกัน โดยภาพรวมมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน โดยสามารถจำแนกออกเป็นรายด้านดังนี้

7. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นต่างกัน โดยภาพรวมมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน โดยสามารถจำแนกออกเป็นรายด้านดังนี้

ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงที่สุด คือกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในท้องถิ่นมากกว่า 60 ปี อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.40 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มี ระยะเวลาอาศัยอยู่ในท้องถิ่น 51-60 ปี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการ วางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.38 และกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการ ส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นต่ำที่สุดคือ กลุ่มตัวอย่างที่มี ระยะเวลาอาศัยอยู่ในท้องถิ่น 21-30 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.09

ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี บทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิง ประวัติศาสตร์สูงที่สุด คือกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในท้องถิ่นมากกว่า 60 ปี อยู่ในระดับ มากมีค่าเฉลี่ย 3.43 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในท้องถิ่น 41-50 ปี มีบทบาทใน การส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิง ประวัติศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.40 และกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ต่ำที่สุดคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในท้องถิ่น 1-10 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.15

ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทใน การส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นสูง ที่สุด คือกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในท้องถิ่นมากกว่า 60 ปี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.46 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในท้องถิ่น 41-50 ปี มีบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับปาน กลางมีค่าเฉลี่ย 3.42 และกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นต่ำที่สุดคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ใน ท้องถิ่น 1-10 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.31

ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นสูงสุด คือกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลา อาศัยอยู่ในท้องถิ่น 51-60 ปี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.01 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลา อาศัยอยู่ในท้องถิ่น 31-40 ปี, 41-50ปี มีบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการ อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.99 และกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการ ส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นต่ำที่สุดคือ กลุ่มตัวอย่างที่มี ระยะเวลาอาศัยอยู่ในท้องถิ่น 1-10 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.51

8. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่มีความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรม ท้องถิ่นต่างกัน โดยภาพรวมมีบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริม นโยบาย วัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น เชิงประวัติศาสตร์ ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน โดยสามารถจำแนกออกเป็นรายด้านดังนี้

ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงสุด คือกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ใน การเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น 4-6 ครั้ง/ปี อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น 7-9 ครั้ง/ปี มีบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.17 และกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการวางแผนวัฒนธรรม ท้องถิ่นต่ำที่สุดคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น อื่น ๆ เช่น ไม่เคยเข้า ร่วม นาน ๆ ครั้ง ฯลฯ มีค่าเฉลี่ย 3.13

ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี บทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิง ประวัติศาสตร์สูงสุด คือกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น 4-6 ครั้ง/ปี อยู่ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.49 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น 7-9ครั้ง/ปี มีบทบาทในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรม ท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.37 และกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการ ส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ต่ำ

ที่สุดคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น อื่น ๆ เช่น ไม่เคยเข้าร่วม นาน ๆ ครั้ง ฯลฯ มีค่าเฉลี่ย 3.27

ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นสูงสุด คือกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น 7-9 ครั้ง/ปี อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.47 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น 4-6 ครั้ง/ปี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.44 และกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นต่ำที่สุดคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น อื่น ๆ เช่น ไม่เคยเข้าร่วม นาน ๆ ครั้ง ฯลฯ มีค่าเฉลี่ย 3.35

ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นสูงสุด คือกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น 7-9 ครั้ง/ปี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.11 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น อื่น ๆ เช่น ไม่เคยเข้าร่วม นาน ๆ ครั้ง มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.90 และกลุ่มตัวอย่างที่มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นต่ำที่สุดคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรม 1-3 ครั้ง/ปี มีค่าเฉลี่ย 3.87

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานได้ดังนี้

อภิปรายผลวิจัยเชิงปริมาณ

ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมมีบทบาทไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนเพศชายและเพศหญิงมีความเสมอภาคกันในทุก ๆ ด้าน เช่น การได้เข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้นำชุมชน การได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร การได้รับโอกาสในการเข้าร่วมอบรมสัมมนาเกี่ยวกับงานส่งเสริมวัฒนธรรมที่เทศบาลตำบลบางพระจัดขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงส่งต่อการเข้ามามีบทบาทของ

ประชาชนไม่ว่าเพศใดก็ตาม ในเรื่องของการส่งเสริมและมีส่วนร่วมงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมมีบทบาทไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารท้องถิ่นได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่โดยไม่จำกัดอายุสามารถเข้ามาส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของท้องถิ่นหรือชุมชนได้โดยมีความเสมอภาคกันตั้งแต่การเข้ามามีบทบาทในการวางแผนวัฒนธรรมของท้องถิ่น การเป็นผู้ถ่ายทอดข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เรื่องราวที่เกิดขึ้นในชุมชนและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งประชาชนมีบทบาทระดับสูงที่สุดเมื่อเทียบกับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน ซึ่งหน่วยงานที่มีส่วนทำให้ประชาชนทุกช่วงอายุได้เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ไม่แตกต่างกัน คือ ครอบครัวและโรงเรียน ซึ่งเป็นสถานที่บ่มเพาะจิตวิญญาณแห่งความรักและห่วงใยในวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชน

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน โดยด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ประชาชนมีบทบาทในการส่งเสริมที่แตกต่างกัน โดยมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากการที่ประชาชนจะได้เข้าไปมีบทบาทในการร่วมวางแผนการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมจำเป็นต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการทำงานด้านวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดรูปแบบและวิธีการที่ดี ส่วนด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ประชาชนมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายดังกล่าวไม่แตกต่างกัน เนื่องจากไม่ว่าจะมีระดับการศึกษามากน้อยเพียงใดก็สามารถเป็นผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมที่โดดเด่นของบางพระได้เป็นอย่างดี เพราะในชุมชนมีผู้ที่คอยให้ความรู้กับเด็กและเยาวชนหรือชาวบ้านทั่วไปอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญวัฒนธรรมเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ

ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน โดยด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ประชาชนมีบทบาทในการส่งเสริมไม่แตกต่างกัน ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์มีบทบาทในการส่งเสริมที่แตกต่างกัน โดยมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากประชาชนในเทศบาลตำบลบางพระส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายและธุรกิจส่วนตัว การที่จะมามีบทบาทในการถ่ายทอดข้อมูล เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในการทำงาน ดังนั้นกลุ่มที่จะมีส่วนในการให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม

ท้องถิ่นที่เด่นชัดคือ กลุ่มอาชีพประมง เกษตรกรรม เพราะมีความเข้าใจในบริบทของชุมชนมากที่สุด ส่วนด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ประชาชนมีบทบาทในการส่งเสริมไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน โดยด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ประชาชนมีบทบาทในการส่งเสริมไม่แตกต่างกัน ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์มีบทบาทในการส่งเสริมที่แตกต่างกัน โดยมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากประชาชนในเทศบาลตำบลบางพระส่วนใหญ่มีรายได้เดือนละประมาณ 10,001-20,000 บาทต่อเดือน กลุ่มนี้จำเป็นต้องตั้งใจในการทำงานหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว ซึ่งการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในประเด็นดังกล่าวจำเป็นต้องมีความสนใจและใช้เวลาจึงทำให้บทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ส่วนด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ประชาชนมีบทบาทในการส่งเสริมไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยในท้องถิ่นแตกต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน โดยด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นประชาชนมีบทบาทในการส่งเสริมที่แตกต่างกัน โดยมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากการที่ประชาชนจะได้เข้าไปมีบทบาทในการร่วมวางแผนการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมจำเป็นต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการทำงานด้านวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดรูปแบบและวิธีการที่ดี และความเข้าใจในบริบทของชุมชน ความเข้าใจในความเป็นมาของวัฒนธรรมในท้องถิ่น ซึ่งผู้ที่ไม่ได้อาศัยในท้องถิ่นมาตั้งแต่เริ่มแรกก็ยังไม่สามารถเข้าใจความเชื่อมโยงในวัฒนธรรมและวิถีการดำเนินชีวิตของชาวบางพระได้ ส่วนด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ประชาชนมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายดังกล่าวไม่แตกต่างกัน เนื่องจากไม่ว่าจะมีระยะเวลาอาศัยในท้องถิ่นมากน้อยเพียงใดก็สามารถเป็นผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมที่โดดเด่นของบางพระได้อย่างดี เพราะในชุมชนมีผู้ที่คอยให้ความรู้กับเด็กและเยาวชนหรือชาวบ้านทั่วไปอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญวัฒนธรรมเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ

ประชาชนที่มีความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมมีบทบาทไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีความรักและความห่วงใยใน

วัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนอยู่แล้ว การเข้าร่วมกิจกรรมถือเป็นการแสดงออกให้เห็นว่าชาวตำบลบางพระยังให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เกิดขึ้น และพร้อมที่จะช่วยกันอนุรักษ์ รักษาไว้ให้เป็นมรดกของบางพระ และจะพัฒนาต่อยอดให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่นของภาคตะวันออก ไม่ว่าจะประชาชนจะเข้าร่วมมากน้อยขนาดไหน แต่ก็ยังคงช่วยเหลือและให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่ยืนยันได้ว่าถึงแม้ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมวัฒนธรรมที่จัดขึ้นต่างกัน แต่การที่เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในประเด็นต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษาบทบาทของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ

ในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีโดยรวมและรายด้าน ดังนี้ ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อภิปรายได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เนื่องจากเทศบาลตำบลบางพระ มีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่โดดเด่นและมีความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นเกิดความรักและหวงแหนวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอยู่ เช่น งานประจำปีปิดทองวัดบางพระวรวิหาร, งานศาลเจ้าท้ายบ้าน, งานศาลหลักเมือง, งานศาลเจ้าเก่งเหย่งไต้ โป๊ยเซียนโจวซือ บางพระ, งานปิดทองประจำปีรอยพระพุทธบาทบางพระและประเพณีแห่พญายม (วัฒนธรรมประเพณีจังหวัดชลบุรี, 2543) ซึ่งประชาชนมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอยู่ จึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บุษกร ประวะโช (2550, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวัฒนธรรมองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานีในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเน้นการพัฒนา มาตรฐาน ส่งเสริมค่านิยมและวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เป็นความรู้ ภูมิปัญญา และการศึกษาของประชาชน ส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมของตนเอง และตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม จะส่งผลให้บทบาทของประชาชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นมีความโดดเด่นและเข้มแข็งยิ่งขึ้น ซึ่งต่างกับ พิชัย สุขวุ่น (2547, บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับต่ำ ทั้งนี้มีเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จากสังคมเกษตรสู่สังคมทุนนิยม การเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวทำ

ให้โครงสร้างของภาคเกษตรประสบปัญหาหลายด้าน ทั้งปัญหาความยากจนปัญหาด้านทรัพยากร ความแตกต่างของรายได้ ส่งผลให้คนในภาคชนบทละทิ้งวิถีชีวิตแบบเดิมด้วยความจำเป็นทาง เศรษฐกิจ ในขณะที่เดียวกันก็ละทิ้งศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นไปพร้อม ๆ กัน

1.2 บทบาทของประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาล ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับมาก แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการ วางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ขาดทักษะความรู้ในเรื่องวัฒนธรรม ท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ จำรัส ปัดตานัง (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริม การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพล จังหวัดขอนแก่น พบว่าปัญหาการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนเกิดจากสมาชิก อบต. ไม่เข้าใจ บทบาทหน้าที่ ขาดบุคลากรหรือหน่วยงานที่มีทักษะและความรู้ในเรื่องการวางแผนวัฒนธรรม ท้องถิ่นเข้ามาให้คำปรึกษา จึงส่งผลต่อการมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้าน การวางแผน เช่น แนวทางในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น การจัดหมวดหมู่และประเด็น ปัญหาเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น การติดตาม ประเมินผลโครงการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น การนำผลจากการประเมินผลมาจัดทำโครงการด้าน วัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ฯลฯ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เอมอร โกลละสุต (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การที่ บุคลากรและกรรมการสภาวัฒนธรรมท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานวัฒนธรรมไม่ เพียงพอ ขาดการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง ประกอบกับความไม่ชัดเจนทั้งในบทบาทหน้าที่ ทำให้ สภาวัฒนธรรมดำเนินงาน โดยอาศัยภาครัฐเป็นส่วนมาก การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ดำเนินการได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งยังไม่เพียงพอที่จะก่อให้เกิดกระบวนการทางสังคมที่เข้มแข็ง ในด้าน การดำเนินกิจกรรมของสภาวัฒนธรรมท้องถิ่น จะเห็นว่าการที่ประชาชนจะมีบทบาทในด้านการ วางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นเรื่องที่ประชาชนยังมีส่วนร่วมน้อย เพราะเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความรู้ และความสามารถในการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพบริบทสังคมในช่วงเวลานั้น และที่สำคัญที่สุดผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น วัฒนธรรมทุกระดับ ท้องถิ่น ผู้นำ หรือปราชญ์ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเข้ามาเป็นส่วนในการขับเคลื่อนนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.3 จากการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัด ชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะว่าสภาพทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระมีลักษณะที่ยังคงความ เป็นชุมชนดั้งเดิมอยู่ ถึงแม้ยังไม่มีเทศบาลตำบล ชุมชนก็สามารถปฏิบัติกันมาตั้งแต่อดีตอยู่แล้ว อีก ทั้งในกฎหมายพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลระบุให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาท

ในวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับท้าวรัฐ โตไทยะ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นของศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 11 พบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรจะส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมตำบล จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีในวันสำคัญ และสรรหาผู้ที่มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรม เกี่ยวกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญกร ประวะ โข (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง วัฒนธรรมองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานี ในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า วัฒนธรรมองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี เห็นว่าถ้าท้องถิ่นเน้นการพัฒนา ธารรงค์ ส่งเสริมค่านิยมและวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เป็นความรู้ภูมิปัญญาและการศึกษาของประชาชน ส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมของตนเอง และตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ส่งเสริมบทบาท การดำเนินงานส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กร ภาคเอกชน และประชาชน ประยุกต์ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มีความน่าสนใจมากขึ้นก็จะยังเป็นการช่วยสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนั้นจึงถือว่าเป็นภารกิจโดยตรงที่ประชาชนท้องถิ่นจะมีหน้าที่ในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่ไม่ถือว่าเป็นหน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง ในชุมชนที่จะมีหน้าที่รับผิดชอบ จึงทำให้มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลวิจัยเชิงคุณภาพ

วัตถุประสงค์ข้อ 2 เพื่อศึกษาบทบาทของปราชญ์ชาวบ้าน ในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี อภิปรายได้ดังนี้

ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น

ปราชญ์ชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนน้อย เนื่องจากปราชญ์ชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลบางพระเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของบางพระ บทบาทหน้าที่ของปราชญ์จะเด่นชัด ไปในทางการเผยแพร่ให้ข้อมูลหรือการรวบรวมเอกสารตำราสำหรับการนำมาสื่อสารให้กับคนในชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ ส่วนการที่ปราชญ์ชาวบ้านจะเข้าไปมีบทบาทในการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระนั้นเป็นเรื่องที่อาจจะต้องมีความคิดเป็นระบบและมีองค์ความรู้และทักษะเชิงวิชาการรวมถึงมีความเป็นผู้นำและมีอำนาจในการกำหนดกรอบการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น มีการร่วมกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน การจำแนกและจัดหมวดหมู่ของปัญหาและความต้องการของประชาชนในเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นตลอดทั้งปี ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ พิชัย สุขวุ่น (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ปราชญ์ชาวบ้านและประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การที่ศิลปวัฒนธรรมในชุมชนจะคงดำรงอยู่ได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่น ประชาชนและปราชญ์ชาวบ้าน แต่ในปัจจุบันปราชญ์ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการร่วมกำหนดแนวทางในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นน้อยมาก จึงทำให้รูปแบบในการส่งเสริมวัฒนธรรมไม่ไปในทิศทางเดียวกันจึงยากต่อการพัฒนา ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกับผลการวิจัย

ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์

บทบาท “ปราชญ์ชาวบ้าน” ในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ปราชญ์ชาวบ้านมีบทบาทด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์และด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นสูงที่สุด เนื่องจากปราชญ์ชาวบ้านเป็นบุคคลที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อมูลประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระ ปราชญ์ชาวบ้านจึงมีบทบาทอย่างมากในการนำเสนอข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นและสามารถตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ถูกต้องได้ นอกจากนี้ปราชญ์ชาวบ้านยังเป็นบุคคลที่ชาวบ้านให้การเคารพนับถือ จึงเป็นเสมือนศูนย์กลางในการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้กับหน่วยงานต่าง ๆ อีกด้วย สอดคล้องกับ พิทยา บุชรารัต (บทคัดย่อ, 2549) กล่าวว่า ปราชญ์ชาวบ้านเป็นทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่ามีพร้อมด้วยคุณวุฒิและวิวุฒิ มีองค์ความรู้ภูมิปัญญาที่ควรได้รับการถ่ายทอดให้กับท้องถิ่น จากผลการวิจัย ทำให้เห็นว่าปราชญ์ชาวบ้านเป็นกลุ่มบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระ เนื่องจากปราชญ์ชาวบ้านมีส่วนช่วยสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่น และที่สำคัญปราชญ์ชาวบ้านได้มีบทบาทในการสร้างจิตสำนึกให้คนในท้องถิ่นรู้สึกรักและหวงแหนศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้ดำรงสืบต่อไป เมื่อปราชญ์ตระหนักรู้ในบทบาทที่ตนดำรงอยู่ หรือในสิ่งที่ชุมชนสังคมคาดหวังก็ต้องทำหน้าที่ในส่วนนั้นให้ดีที่สุด การเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ให้กับคนรุ่นหลังในเรื่องประวัติศาสตร์วัฒนธรรมท้องถิ่นของบางพระ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้รับรู้และหาแนวทางในการช่วยกันดูแลรักษาสืบไป และด้านที่ปราชญ์ชาวบ้านมีบทบาทน้อยได้แก่ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น เนื่องจากการขับเคลื่อนงานวัฒนธรรมท้องถิ่นในการวางแผนเป็นสิ่งที่ต้องใช้ความรู้ทักษะเชิงระบบในการกำหนดแนวทางให้ทุกภาคส่วนได้มีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งปราชญ์เป็นผู้ที่มีความรู้เชิงประวัติศาสตร์แต่ทักษะและบทบาทในการกำหนดแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นยังไม่เป็นที่ประจักษ์ในท้องถิ่นเทศบาลตำบลบางพระ

ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ปราชญ์ชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับสูงเมื่อเทียบกับบทบาททั้ง 4 ด้าน เนื่องจากปราชญ์ชาวบ้านทั้ง 5 คนเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของเทศบาลตำบลบางพระและมีความเชี่ยวชาญในเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระ ดังนั้นปราชญ์ชาวบ้านจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเผยแพร่และถ่ายทอดวัฒนธรรม โดยรวมตัวเพื่อสร้างเอกสารสำหรับประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเรื่องราวต่าง ๆ รวมถึงการกำหนดรูปแบบวิธีในการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้นำติดตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญกร ประวะโ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานีในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า มีการเน้นพัฒนา และรณรงค์ส่งเสริมค่านิยมและวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เป็นความรู้ ภูมิปัญญาโดยใช้ปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นยุทธวิธีที่สำคัญในการดำเนินการขับเคลื่อนงานด้านวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลบางพระ ทำให้ปราชญ์ชาวบ้านเป็นที่ได้รับการยอมรับในชุมชนและสังคม และตัวปราชญ์ชาวบ้านก็เกิดความภาคภูมิใจในสิ่งที่ชุมชนคาดหวังและได้ปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่อง

ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ปราชญ์ชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับสูงแต่เมื่อเทียบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จะเห็นได้ว่ายังมีบทบาทน้อยกว่าด้านการให้ข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เนื่องจากปราชญ์ชาวบ้านมีองค์ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นและเป็นผู้ที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือ ทำให้เมื่อมีงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านจะเป็นหลักในการรวบรวมชาวบ้านในท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ปราชญ์ชาวบ้านยังเป็นบุคคลที่สำคัญในการจัดตั้งกองทุนวัฒนธรรมตำบลบางพระ ซึ่งมีการบริการจัดการอย่างเป็นระบบ โดยความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายในท้องถิ่น ซึ่งทำให้ประชาชนเกิดความรักและห่วงใยให้วัฒนธรรมท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ข้อ 3 เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำในการส่งเสริมนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งอภิปรายได้ดังนี้

ด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น

ผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระ มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงที่สุด เนื่องจากผู้นำมีบทบาทที่สำคัญในการรวบรวมกำหนด

แนวทางในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นจึงมีความชัดเจน รวมถึงมีการจัดเวทีประชาคมเพื่อรับทราบปัญหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระ และมีการจำแนกวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นหมวดหมู่เพื่อความชัดเจนของข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม นอกจากนี้ผู้นำยังมีบทบาทในการกำหนดแนวทางและติดตามประเมินผล โครงการวัฒนธรรมในท้องถิ่นเพื่อนำไปพัฒนาต่อ ยอดให้การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ เอกชัย เจริญนำ (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทผู้นำท้องถิ่นในกระบวนการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัด เชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า หากผู้นำมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของเทศบาลให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และสามารถแก้ไขปัญหาทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม จะเป็นผลดีกับการดำเนินงานและการติดตามประเมินผล ซึ่งผู้นำจะต้องสร้างพื้นที่ให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้นด้วยกระบวนการและขั้นตอนที่ได้มีการวางแผนระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นและประชาชน รองลงมาคือด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภชาติ บุญยะเพ็ง (2550, บทคัดย่อ) ที่วิจัยเรื่องการส่งเสริมงานวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตเมืองจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้นำมีการส่งเสริมงานวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเมื่อเทียบกับ 4 ด้าน เนื่องจากการรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่ถือว่าเป็นสิ่งที่ผู้นำควรทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมากำหนดรูปแบบหรือวิธีในการแก้ไขวางแผนให้งานวัฒนธรรมท้องถิ่นมีความสมบูรณ์แบบมากที่สุด นอกจากนี้ผู้นำมีวิธีการดำเนินงานที่ต้องประสานความร่วมมือกับปราชญ์ชาวบ้านทำให้งานด้านการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นมีชีวิต คือ ทุกหน่วยงานในท้องถิ่นสามารถเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นได้ นอกจากนี้ผู้นำยังมีบทบาทที่โดดเด่นในการประสานความร่วมมือและสรรหาทรัพยากรเพื่อใช้ในการงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ในแต่ละชุมชนประชาชนชุมชนจะเป็นเปรียบเสมือนพ่อบ้านที่คอยจัดหาและเตรียมอุปกรณ์ รวมถึงการประสานงานกับชาวบ้านเมื่อมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่น

ด้านการให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์

ผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ไม่เด่นชัดเมื่อเทียบกับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน เนื่องจากผู้นำมีภาระหน้าที่ประจำ รวมถึงการที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ถ่ายทอดจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ของวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นใน

ตำบลบางพระ ผู้นำมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ด้านวัฒนธรรม โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญอย่างปราชญ์ชาวบ้าน ในเรื่องการประสานข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นกับชุมชน ผู้นำที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่นและผู้นำชุมชนมีการประสานงานกันเพื่อให้การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นมีผลสัมฤทธิ์ที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภชาติ บุญยะเพ็ง (2550, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมงานวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตเมืองจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้นำมีบทบาทในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการทำให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์มีระดับรองลงมาจากด้านการวางแผน เนื่องจากบทบาทของผู้นำท้องถิ่นมีความโดดเด่นไปในด้านการกำหนดนโยบายและการสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามาเรียนรู้ข้อมูลของวัฒนธรรมท้องถิ่นในตำบล นอกจากนี้ผู้นำบางท่านยังมีส่วนในการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระอีกด้วย

ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นไม่สอดคล้องกัน จากการสัมภาษณ์ผู้นำทั้ง 16 คน และเมื่อเทียบกับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน เนื่องจากผู้นำยังมีบทบาทที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตั้งแต่การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลบางพระ ในส่วนของผู้บริหารท้องถิ่นจะมีบทบาทมากกว่าผู้นำชุมชน ส่วนการที่มีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ตามเสียงวิญญูชน หรือสื่อชุมชน ผู้นำชุมชนจะมีบทบาทมากกว่าผู้บริหารท้องถิ่น นอกจากนี้ในบทบาทเรื่องการร่วมสรุปและติดตามประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมของชุมชนและกำหนดกลุ่มเป้าหมายยังไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะวาระฐานชุมชนหลายท่านยังขาดทักษะในด้านนี้ แต่ในส่วนของผู้บริหารท้องถิ่นจะมีความเชี่ยวชาญและชำนาญการมากกว่า

ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้นำทั้ง 16 คน และเมื่อเทียบกับบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน พบว่า ผู้นำที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่นและผู้นำชุมชนยังมีความคิดเห็นและการแสดงบทบาทที่ยังไม่สอดคล้องกัน ตั้งแต่เรื่องการมีบทบาทในการสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมของบางพระ ผู้นำชุมชนจะมีบทบาทในประเด็นดังกล่าวเด่นชัดมากกว่าผู้นำ

ท้องถิ่น ประเด็นการประสานความร่วมมือและจัดหาแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ สำหรับการนำมาจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระ หรือการที่เทศบาลตำบลบางพระนำโดยผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนให้หน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้และสืบทอดวัฒนธรรมที่ยังกลายเป็นสิ่งที่ผู้บริหารเทศบาลได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่ในส่วนของผู้นำชุมชนกลับมีเพียงบางส่วนได้มีส่วนร่วมในประเด็นนี้ ซึ่งสอดคล้องกับ เทวรัฐ โตไทยะ (2548, หน้า 85) ได้ศึกษาการดำเนินงานด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นของศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 11 พบว่า ผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นระดับน้อย ด้านข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น และการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เนื่องจากเกิดปัญหาในการดำเนินการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ปัญหาในเรื่องปัจจัยการบริหารเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับประชาชนในพื้นที่ ปัญหาในการประสานงาน ปัญหารูปแบบการดำเนินส่งเสริม และปัญหาในการวางแผนการดำเนินงานส่งเสริม ตามลำดับ ส่วนในพื้นที่ของเทศบาลตำบลบางพระจะเน้นในเรื่องการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่รักและหวงแหนศิลปวัฒนธรรมของบางพระ ผู้นำในเขตเทศบาลตำบลบางพระให้ความสำคัญกับประเด็นนี้เป็นอย่างมาก เพราะเป็นพื้นฐานสำหรับคนบางพระที่จะต้องอนุรักษ์และรักษาวัฒนธรรมอันล้ำค่าให้คงอยู่กับชาวตำบลบางพระสืบต่อไป

สรุป

จากการศึกษาบทบาทประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่าทั้ง 3 กลุ่มต่างมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป แต่สิ่งสำคัญที่ทำให้วัฒนธรรมท้องถิ่นยังคงดำรงอยู่อย่างยั่งยืนจนเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต่าง ๆ เพราะว่าแต่ละภาคส่วน ตั้งแต่ประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำมีบทบาทที่เด่นชัดและคอยสนับสนุนให้วัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระมีการดำรงอยู่และพัฒนาได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากประชาชนมีบทบาทในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับมากที่สุด ตั้งแต่การเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม การสนับสนุนให้หน่วยงานอื่นหรือภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งมีความสอดคล้องกับบทบาทของปราชญ์ชาวบ้านที่ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์ตั้งแต่การเริ่มต้นและการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมตามสภาพบริบทของสังคม และด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น พุดคุยแลกเปลี่ยน การเชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเสียงตามสาย การใช้เวที

สาธารณะ เป็นต้น เนื่องจากปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในท้องถิ่น เมื่อนำบทบาทที่ได้รับและความเชี่ยวชาญในด้านวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นมาถ่ายทอดให้กับคนในชุมชนจะก่อให้เกิดประโยชน์กับท้องถิ่นอย่างมาก จากผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบางพระมีความเข้มแข็งและเป็นรูปธรรม เพราะว่าในส่วนใหญ่ผู้นำและผู้บริหารเทศบาลตำบลบางพระ มีความเข้าใจในบริบทวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทำให้มีการวางแผนการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและมีการถ่ายทอดแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นให้กับประชาชนเพื่อนำไปชี้แจงให้กับประชาชนในชุมชนได้รับรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทบาทและการขับเคลื่อนนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นของประชาชน ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการพัฒนาต่อยอดวัฒนธรรมของท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มากขึ้น โดยการจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นระบบ มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์โดยตรง เน้นการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมท้องถิ่นหลายช่องทาง เช่น สื่อวิทยุท้องถิ่น สื่อสิ่งพิมพ์ท้องถิ่น หรือป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ และจัดทำข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเอกสารเผยแพร่ แผ่นพับ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลประชาสัมพันธ์ รวมถึงการออกหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทในนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

1.2 ในการดำเนินงานส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น เทศบาลตำบลบางพระควรมีการจัดแกนนำหรือกลุ่มผู้นำปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้และมีประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ เคารพนับถือของคนในชุมชนเพื่อเป็นแกนนำในการจัดกิจกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกให้แก่เด็กและเยาวชนในชุมชนท้องถิ่น ให้เกิดความรัก ความหวงแหน และความภาคภูมิใจในชุมชนตนเอง โดยให้ความสำคัญแก่เยาวชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เช่น การออกความคิดเห็น การมอบหมายให้เยาวชนทำหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมวันสำคัญทางประเพณีท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นต้น

1.3 ประชาชนชาวบ้านและผู้เฝ้า ควรมีการประชุมและวางแผนหรือจัดอบรมเพื่อสร้างองค์ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อนำองค์ความรู้นั้นมาต่อยอดและถ่ายทอดให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้รู้ และพร้อมจะเข้าไปมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.4 เทศบาลควรจัดตั้งกลุ่มในการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและประชาชนในการรับฟังปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการเปิดช่องทางในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านทางเว็บไซต์/วารสาร/จุลสาร/เฟสบุ๊กให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทประชาชน ประชาชนชาวบ้านและผู้เฝ้าในบริบทเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติการในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.2 ควรศึกษาความคิดเห็นของประชาชน ต่อบทบาทของประชาชนชาวบ้านและผู้เฝ้าในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางพระ

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2558). *ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี 2558*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thailocaladmin.go.th/work/apt/1.doc>.
- กระทรวงมหาดไทย. (2550). *มาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2558). *แผนแม่บทและนโยบายวัฒนธรรม*. เข้าถึงได้จาก http://www.m-culture.go.th/th/more_news.php?cid=24&filename=index.
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2558). *ภารกิจกระทรวงวัฒนธรรม*. เข้าถึงได้จาก http://www.m-culture.go.th/th/ewt_news.php?nid=3.
- กวี วงศ์พุด. (2550). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพบัญชี.
- เกียรติศักดิ์ เรือนทองดี. (2553). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนา : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลสหกรณ์นิคม อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โกมล แพรกทอง. (2535). *ผู้นำและสังคม*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จงรัก สุขประเสริฐ. (2559, 10 เมษายน). *รองนายกเทศมนตรีตำบลบางพระ*. สัมภาษณ์.
- จิรวัดน์ เมืองใจเมตต์. (2559, 10 เมษายน). *ประธานชุมชนชาวเขื่อนพัฒนา*. สัมภาษณ์.
- จรัส ปัดตานัง. (2541). *การปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพล จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ฉัตรชัย ไชโยธา. (2544). *กำนันตำบลกำแพงเพชร อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ได้สะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มชาวบ้านในแถบอีสานใต้ ได้รวมตัวกันประเมินสถานการณ์โครงการกองทุนหมู่บ้าน*. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เชิดชัย คงวัฒนกุล. (2559, 12 เมษายน). *ปลัดเทศบาลตำบลบางพระ*. สัมภาษณ์.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ : ส่วนท้องถิ่น.
- ณัฐดา เลี่ยมสุวรรณ. (2559, 10 เมษายน). *รองปลัดเทศบาล*. สัมภาษณ์.
- เดชา คำเกิด. (2555). *บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งระดับชาติ และท้องถิ่น อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์*. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ทองปึก คลังกลาง. (2544). การปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เทวรัฐ โตไทยะ. (2548). การศึกษาการดำเนินงานด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นของศึกษาธิการ
อำเภอในเขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เทศบาลตำบลบางพระ. (2557). แผนการดำเนินงานเทศบาล. วันที่ค้นข้อมูล 3 กุมภาพันธ์ 2559. เข้าถึง
ได้จาก <http://bangphrachon.go.th/public/perform/data/index/menu/46>.
- เทศบาลตำบลบางพระ. (2557). แผนการดำเนินงานเทศบาล. เข้าถึงได้
จาก <http://bangphrachon.go.th/public/contact/data/index/menu/122>.
- นงศ์เยาว์ กลิ่นสุคนธ์. (2559, 10 เมษายน). ประธานชุมชนตลาดบน. สัมภาษณ์.
- นันทพร ชมโฉม. (2559, 10 เมษายน). ประธานชุมชนท้ายบ้าน. สัมภาษณ์.
- นันทิยา ปิติวงษ์. (2547). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการบำรุงรักษาศิลปะ
ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ
เขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- นันทวัฒน์ บรรมานันท์. (2547). การปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- บุญกร ประวะโง. (2550). วัฒนธรรมองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานีในการ
ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวัฒนธรรม
ศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญทัน ดอกไธสง. (2537). การจัดองค์การองค์การ. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- เบญจา ยอดดำเนิน-แอ็ดติง. (2552). การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ : การจัดการข้อมูล การตีความ
และการหาความหมาย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เบญจา เอี่ยมสะอาด. (2559, 10 เมษายน). ประธานชุมชนพร้อมใจ. สัมภาษณ์.
- ประยงค์ เต็มชวลา. (2540). การกระจายอำนาจ : ยุทธศาสตร์การปฏิรูปงานสาธารณสุขไทย.
กรุงเทพฯ : สามศาสตร์.
- ประเวศ ะสี. (2537). วัฒนธรรมกับการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา.
- ปิยพร ลาภพรหมรัตน์. (2542). การยอมรับบทบาทสตรีทางการเมือง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์.
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประธาน คงฤทธิศึกษากร. (2554). การปกครองเมืองพัทยา. กรุงเทพฯ : สหายบล็อก.

- เปลี่ยน ปากเพียร. (2547). *บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการในระดับอำเภอและผู้บริหาร โรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และสุภาพ ฉัตรภรณ์. (2553). *การออกแบบการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิชัย สุขวุ่น. (2546). *การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พูลศักดิ์ ชูพานิชสกุล. (2551). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรมการพัฒนาของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- พรเพ็ญ จริญญาถม. (2542). *บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : ศึกษาเฉพาะกรณี อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุต.โต). (2540). *ภาวะผู้นำความสำคัญต่ออนาคตไทย*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ไทย.
- พระเทพชลธารมุนี. (2559, 10 เมษายน). *เจ้าอาวาสวัดหลวงบางพระวรวิหาร, เจ้าคณะจังหวัดชลบุรี*. สัมภาษณ์.
- พระมหาบุญเรือง อายุวัฒนมงคล. (2551). *การมีส่วนร่วมของชุมชนฝั่งหมิ่นต่อการอนุรักษ์ประเพณีสืบชะตาแบบล้านนา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พระมหาสมคิด สารสภา. (2550). *บทบาทพระสงฆ์กับการพัฒนาชุมชน: ศึกษากรณีพระครูอุดมพัฒนากร(กร(สายเนตร) ยโสธรโร) วัดอุดมผลาราม บ้านขามเปี้ย ตำบลขามเปี้ย อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546. (2546). *ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา*. เล่มที่ 120. ตอนที่ 109 ก. หน้า 5.
- พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2553. (2553). *ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา*. เล่มที่ 127. ตอนที่ 69 ก. หน้า 18.

- พระอริการประวัติ กั้นหะคุณ. (2550). *บทบาทพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัย ใช้องค์ความรู้สู่ความยั่งยืน. (หน้า 12). นครราชสีมา : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา.
- ไพฑูริย์ โพธิสว่าง. (2544). *ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ*. ชลบุรี : คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มนตรี สุตะคำ. (2545). *บทบาทของวัยรุ่นในประเพณีไม้ค้ำโพธิ์ : บทสะท้อนช่องว่างของกระบวนการเรียนรู้และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น อำเภอจอมทอง*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มยุรี ดันท์พรชัย. (2553). *ความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นและข้อเสนอแนะในการถ่ายโอนการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2532). *ศิลปะการเล่นและการแสดงพื้นบ้านของไทย*. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2541). *การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รัตนา เพ็ชรมาก. (2559, 10 เมษายน). *ประธานชุมชนท่าตาลักษ์ณ์*. สัมภาษณ์.
- ละออง พยนต์. (11 เมษายน 2559). *รองนายกเทศมนตรีตำบลบางพระ*. สัมภาษณ์.
- ลิขิต ชีรเวทิน. (2526). *การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลิขิต ชีรเวทิน. (2546). *วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย (พิมพ์ครั้งที่9)*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รววิทย์ รังสีโย. (11 เมษายน 2559). *ประธานชุมชนทิวสนพัฒนา*. สัมภาษณ์.
- วรรณ ศรีเจริญ. (2547). *แรงจูงใจทางสังคมของผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดงานประเพณีท้องถิ่น : ศึกษากรณีเขตเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา*. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วสันต์ วรรณอำไพ. (2559, 10 เมษายน). *ประธานชุมชนวัดหลวงบางพระ*. สัมภาษณ์.

- วชิรวัชร งามละม่อม. (2546). แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น. วันที่ค้นข้อมูล 6 กุมภาพันธ์ 2559
เข้าถึงได้จาก www.trdm.co.th./learningofpublic.blogspot.com/2015/09/blog-post83.html.
- วัลลภ ศรีธรรมราช. (2548). *สภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมศาสนาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด
ขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- วัฒนา บันเทิงสุข. (2546). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ
ถ่ายทอดภูมิปัญญา ท้องถิ่น ด้านการใช้สมุนไพรในชุมชนบ้านชาดตำบลเต่า จังหวัดระยอง*.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัฒนธรรมประเพณีจังหวัดชลบุรี. (2553). *ข้อมูลวัฒนธรรมประจำจังหวัดชลบุรี*. เข้าถึงได้
จาก <https://suratsatp.wordpress.com>.
- วิญญู อังคนารักษ์. (2519). แนวความคิดในการกระจายอำนาจปกครองส่วนท้องถิ่น. ในเอกสาร
ประกอบการบรรยาย. (หน้า 47). ม.ป.ท.
- วิสุทธิลักษณ์ สมิตะสิริ และสงวน นิตยารัมภ์พงศ์. (2544). *ภาวะผู้นำความสำคัญต่ออนาคตไทย*.
กรุงเทพฯ : พิมพ์ไทย.
- ศิริชัย ไตรสารศรี. (2549). *การรับรู้บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมชุมชน*. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม,
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศุภชาติ บุญยะเพ็ญ. (2550). *การส่งเสริมงานวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
นโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมหมาย กิตยากุล. (2542). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์พื้นที่ลุ่ม
น้ำแม่สรวย จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการป่า
ไม้, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2545). *ทฤษฎีสังคมวิทยา : เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น* (พิมพ์
ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัมพันธ์ วิวัฒน์วานิช. (2559, 10 เมษายน). *ประธานชุมชนบางพระน่านอยู่*. สัมภาษณ์.
- สุนัชญา มีชัย. (2553). *การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคณะกรรมการเลือกตั้งจังหวัด
แม่ฮ่องสอน*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สุริยัน ปันชัย. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ชะนิง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2551). พระราชบัญญัติ วัฒนธรรมแห่งชาติ. เข้าถึงได้จาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%C701/%C701-20-2553-a0001.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2537). *ประเทศกับทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชลบุรี. (2559). *องค์ความรู้ทางวัฒนธรรม*. เข้าถึงได้จาก http://www.mculture.go.th/chonburi/ewt_news.php?nid&filename=index.
- สำนักงานส่งเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ. (2549). พระราชดำรัส/พระบรมราโชวาท. เข้าถึงได้จาก <http://www.identity.opm.go.th/identity/content/index.asp#>.
- สำเร็จ ภู่ทอง. (2559, 11 เมษายน). *ปราชญ์ชาวบ้าน*. สัมภาษณ์.
- สุรยุทธ หลิมตระกูล. (2544). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้: ศึกษาเฉพาะกรณี ป่าชุมชนบ้านห้วยสะพาน ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สุพจน์ ชนะกิจ. (2552). *บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บ้านไม้ขาว หมู่ที่ 4 ตำบลไม้ขาว อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2554). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรนุช ป้อมเป็น. (2551). *บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลหัวดง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- อนง เหล่าธรรมทัศน์. (2543). *วิสัยทัศน์การปกครองท้องถิ่นและแผนการกระจายอำนาจ*. กรุงเทพฯ : ดีแอลเอส.
- อริศรา อินยาศรี. (2555). *การจัดทำบริการสาธารณะขององค์การปกครองท้องถิ่นภายใต้แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- เอกชัย เจริญน้ำ. (2552). *บทบาทผู้นำท้องถิ่นในกระบวนการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เอกพงษ์ ทวีเขตรกิจ. (2552). *บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2544). *ภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภูมิภาค : วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านไทย*. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เอกสิทธิ์ สุทธิศาสนกุล. (2545). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- เอมอร โกลละสุด. (2545). *ปัญหาในการดำเนินงานของสภาวัดนธรรมท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ*. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาไทยคดีศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อานนท์ อาภาภิรม. (2545). *รัฐศาสตร์เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อารมณ อินทร์จันทร์. (2546). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านโคกใหญ่ สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์บริหารการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อิสรา แก้วเล็ก. (11 เมษายน 2559). *ประธานชุมชนคอเขาพัฒนา*. สัมภาษณ์.
- อุทัย หิรัญโต. (2523). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เอื้ออารีย์ เงินใส. (2552). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- Boss, B. M. (2002). Cognitive, social and emotional intelligence of transformational leaders. In R. E. Riggio (Ed.) *Multiple intelligences and leadership*. (pp. 165-169). New Jersey: LWA Publishers.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ข้อมูลพื้นฐานสำคัญของเทศบาลตำบลบางพระ

ข้อมูลพื้นฐานสำคัญของเทศบาลตำบลบางพระ

สภาพทั่วไป

ลักษณะที่ตั้ง / อาณาเขตและเขตการปกครอง

ประวัติความเป็นมา เทศบาลตำบลบางพระ เป็นเทศบาลขนาดกลาง โดยเริ่มต้นจากการจัดตั้งให้เป็นสุขาภิบาล เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2506 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 80 ตอนที่ 26 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2506 และได้รับการยกฐานะเปลี่ยนจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 9ก. ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2542 ที่มา : (ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลตำบลบางพระ, <http://bangphrachon.go.th>, ออนไลน์, เข้าถึงวันที่ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555)

คำขวัญประจำเทศบาลตำบลบางพระ

" อาหารทะเลสดล้ำ แหล่งธรรมชาติเมืองสามพระดี "

" ประเพณีแห่พญายม ชมพระพุทธรูปทรายปี "

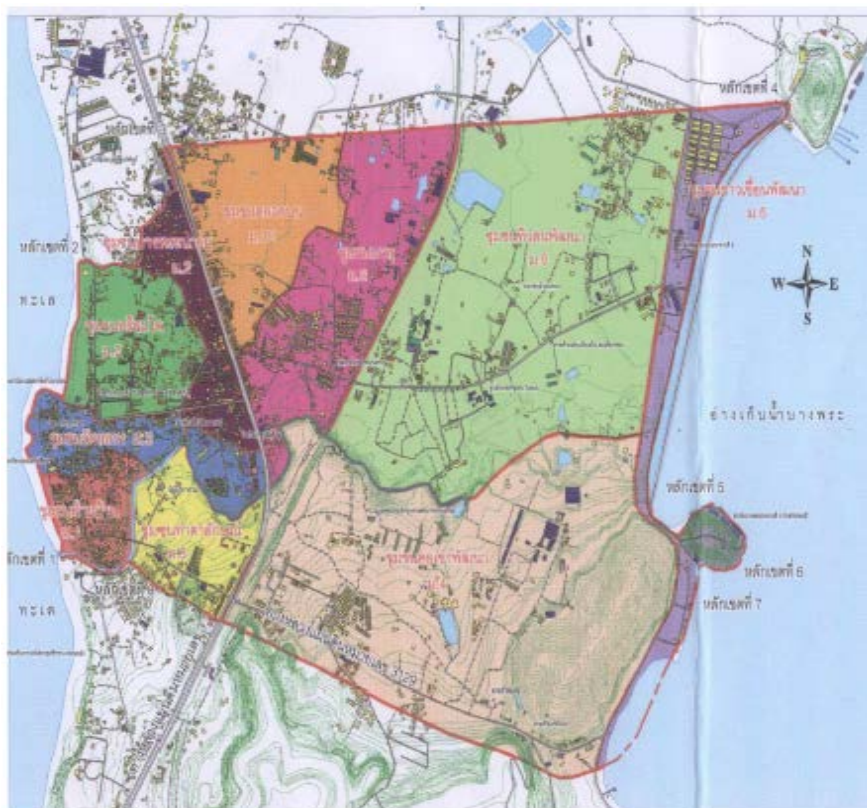

ภาพที่ 4 ดวงตราสัญลักษณ์ประจำเทศบาลตำบลบางพระ

ที่ตั้งและอาณาเขต เทศบาลตำบลบางพระอยู่ในพื้นที่ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นพื้นที่ราบลุ่มริมทะเลติดอยู่กับชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของประเทศ ติดกับอ่าวไทย ห่างจากกรุงเทพฯ เป็นระยะทางประมาณ 97 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดชลบุรีเป็นระยะทาง 17 กิโลเมตร บนถนนสุขุมวิท หลักกิโลเมตรที่ 111-113 มีเนื้อที่ 7.5 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนชุมชนที่อยู่ในเขตรับผิดชอบ 10 ชุมชน ได้แก่

1. ชุมชนท้ายบ้าน (พื้นที่เป็นเขตเทศบาลตำบลบางพระเพียงบางส่วนบางส่วนเป็นพื้นที่ของ อบต.บางพระ)

2. ชุมชนพร้อมใจ (พื้นที่เป็นเขตเทศบาลตำบลบางพระเพียงบางส่วน บางส่วนเป็นพื้นที่ของ อบต.บางพระ)
 3. ชุมชนบางพระนำอยู่ (พื้นที่เป็นเขตเทศบาลตำบลบางพระเต็มพื้นที่)
 4. ชุมชนวัดหลวงบางพระ (พื้นที่เป็นเขตเทศบาลตำบลบางพระเพียงบางส่วน บางส่วนเป็นพื้นที่ของ อบต.บางพระ)
 5. ชุมชนท่าศาลักยณ์ (พื้นที่เป็นเขตเทศบาลตำบลบางพระเพียงบางส่วนบางส่วนเป็นพื้นที่ของ อบต.บางพระ)
 6. ชุมชนคอเขาพัฒนา (พื้นที่เป็นเขตเทศบาลตำบลบางพระเพียงบางส่วน บางส่วนเป็นพื้นที่ของ อบต.บางพระ)
 7. ชุมชนบ้านนาพุ (พื้นที่เป็นเขตเทศบาลตำบลบางพระเพียงบางส่วนบางส่วนเป็นพื้นที่ของ อบต.บางพระ)
 8. ชุมชนชาวเขื่อนพัฒนา (พื้นที่เป็นเขตเทศบาลตำบลบางพระเพียงบางส่วนบางส่วนเป็นพื้นที่ของ อบต.บางพระ)
 9. ชุมชนทิวสนพัฒนา (พื้นที่เป็นเขตเทศบาลตำบลบางพระเพียงบางส่วนบางส่วนเป็นพื้นที่ของ อบต.บางพระ)
 10. ชุมชนตลาดบน (พื้นที่เป็นเขตเทศบาลตำบลบางพระเพียงบางส่วนบางส่วนเป็นพื้นที่ของ อบต.บางพระ)
- สภาพภูมิประเทศ โดยทั่วไปของเทศบาลตำบลบางพระ เป็นที่ราบลุ่มติดชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของประเทศ มีพื้นที่ 7.5 ตารางกิโลเมตร

ภาพที่ 5 พื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
ที่มา : (<http://bangphrachon.go.th>, เข้าถึงวันที่ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2555)

สภาพภูมิประเทศและลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิประเทศ โดยทั่วไปของเทศบาลตำบลบางพระ เป็นที่ราบลุ่มติดชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก ของประเทศ มีพื้นที่ 7.5 ตารางกิโลเมตร

ลักษณะภูมิอากาศ ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ มี 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน - เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึง เดือนพฤษภาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้

ฤดูฝน - เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึง เดือนตุลาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้

ฤดูหนาว - เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือน กุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

สภาพเศรษฐกิจและสังคม โดยภาพรวม

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพาณิชย์กรรม อาชีพประมง ธุรกิจส่วนตัว รับจ้างและเกษตรกรรม สภาพเศรษฐกิจของชุมชนอยู่ในฐานะปานกลางและเมื่อพิจารณาสภาพของชุมชนโดยทั่วไปพบว่าเทศบาลตำบลบางพระ เป็นชุมชนที่มีความเจริญมาช้านาน ชุมชนดั้งเดิมมีความเป็นอยู่แออัดเกาะตัวกันอยู่บริเวณริมฝั่งทะเล การขยายตัวของชุมชนจะขยายตัวไปตามแนวถนนสุขุมวิททั้งสองฝั่งถนน

การเกษตรกรรม

ในการประกอบการเกษตรในเขตเทศบาลตำบลบางพระ มีเป็นส่วนน้อยเมื่อเทียบกับการพาณิชย์กรรมและการประมง มีพื้นที่ทำการเกษตร ประมาณ 95 ไร่ โดยมีประเภทของเกษตรกรรม ดังนี้ ทำนา ทำสวนและปลูกผัก

การปศุสัตว์

มีการปศุสัตว์ขนาดเล็กที่เลี้ยงกันเองในครัวเรือน เช่น สุกร ไก่ กระจายอยู่รอบนอกเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

การอุตสาหกรรม

ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่เทศบาลมีแต่แรงงานจากนอกเขตเทศบาลมาพักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

การท่องเที่ยว

เทศบาลตำบลบางพระ มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ชายทะเลบางพระ โดยมีสวนเฉลิมพระเกียรติ ร.9 ซึ่งเป็นสวนสาธารณะที่พักผ่อนหย่อนใจ มีสนามเด็กเล่น พื้นที่ประมาณ 23 ไร่

การพาณิชย์กรรม/การบริการ

มีธนาคารพาณิชย์ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ จำนวน 3 แห่ง คือ

1. ธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด (มหาชน) สาขาบางพระ
2. ธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน) สาขาบางพระ
3. ธนาคารกสิกรไทยจำกัด (มหาชน) สาขาบางพระ

(ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2557 จากแผนที่ภาษีกองคลัง เทศบาลตำบลบางพระ)

สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

1. วัดบางพระวรวิหาร ตั้งอยู่ที่หมู่ 3 ตำบลบางพระ ห่างจากจังหวัดประมาณ 17 กิโลเมตร เป็นพระอารามหลวง ซึ่งมี พระพุทธรูป 3 องค์ เป็นที่เคารพศรัทธาของชาวบ้าน ได้แก่ หลวงพ่อหนึ่ง

หลวงพ่อกิ่ง หลวงพ่อบุ๊และชมพระพุทธรูปหรือยี่ปี บริเวณคอเขาบางพระ ซึ่งอยู่ในการดูแลของวัดบางพระวรวิหาร

2. วัดเขาบางพระ มีรูปปั้นพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร (เจ้าแม่กวนอิม)
3. วัดวิเวการาม มีเจดีย์ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ เป็นที่เคารพสักการะของประชาชน โครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคม/ขนส่ง มีถนนสายหลักที่เชื่อมต่อกับอำเภอใกล้เคียง ดังนี้
 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 สายสุขุมวิท – บางนา - ตราด เป็นถนนเลียบริมชายฝั่งทะเลเชื่อมระหว่าง
 กรุงเทพฯ – ชลบุรี – ศรีราชา – ตราด (ข้อมูล ถนน ทางเท้า ท่อระบายน้ำ ตามข้อมูลของกองช่าง
 เทศบาลตำบลบางพระ ข้อมูล เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555)

การคมนาคมและการจราจร

- ถนน ทั้งหมด จำนวน 57 สาย
- ถนนสายหลัก จำนวน 3 สาย
- ถนนสายรอง จำนวน 54 สาย

ประเภทของถนน

- ถนนคอนกรีต จำนวน 53 สาย ความยาวประมาณ 28.32 กิโลเมตร
- ถนนลูกรัง จำนวน 1 สาย ความยาวประมาณ 0.36 กิโลเมตร
- ถนนลาดยาง จำนวน 1 สาย ความยาวประมาณ 1.80 กิโลเมตร
- สะพาน คสล. จำนวน 2 สาย ความยาวประมาณ 0.08 กิโลเมตร

การใช้ไฟฟ้า

ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางพระ ทั้งสิ้น 7 หมู่บ้าน 10 ชุมชน ข้อมูลไฟฟ้าเป็นข้อมูล
 ผู้ใช้ในเขตเทศบาลตำบล จากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ผู้ใช้ไฟฟ้า ในเขตเทศบาล	ปริมาณการใช้ไฟฟ้า : (กิโลวัตต์/ชม.)	
	2553	2554 (ม.ค.-ก.ย.)
1. จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า	3,574 ราย	3,009 ราย
2. บ้านอยู่อาศัย	9,298,082 (กิโลวัตต์/ชม.)	8,722,339.68 (กิโลวัตต์/ชม.)
3. ไฟฟ้าสาธารณะ	27,284 (กิโลวัตต์/ชม.)	28,028 (กิโลวัตต์/ชม.)

ภาพที่ 6 ข้อมูลผู้ใช้ไฟฟ้าของประชาชนเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
 ที่มา : (<http://bangphrachon.go.th>, เข้าถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2555)

การสื่อสารและ โทรคมนาคม

มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง คือ สำนักงานไปรษณีย์บางพระ

การใช้ที่ดิน

ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ มีที่ดินจำนวน 3,200 แปลง การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเทศบาลตำบลบางพระ สามารถจำแนกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

- การใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม มีการใช้ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรม อยู่บริเวณถนนสุขุมวิท-บางนา- รางรถไฟสองฝั่งถนน

- การใช้ที่ดินประเภทเกษตรกรรม (ภาคประมง) อยู่บริเวณหมู่ 1 และ 3 ติดกับชายฝั่งทะเลอ่าวไทย

- การใช้ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษาอยู่บริเวณถนนสุขุมวิท - บางนา - รางรถไฟ, บริเวณหมู่ 1, หมู่ 2 และหมู่ 6 ของเทศบาล

- การใช้ที่ดินประเภทสถาบันราชการและรัฐวิสาหกิจ อยู่บริเวณ หมู่ 6, หมู่ 4 , หมู่ 2 และหมู่ 9 หมู่ 10

- การใช้ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการเป็นสวนสาธารณะพักผ่อนหย่อนใจ ที่หมู่ 1 และหมู่ 3 พื้นที่ประมาณ 23 ไร่

ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

สภาพสิ่งแวดล้อม

ในภาพรวม เทศบาลตำบลบางพระ ยังมีปัญหาสภาพแวดล้อมไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับท้องถิ่นอื่นๆเนื่องจากไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่และการจัดการขยะมูลฝอยมีประสิทธิภาพพอสมควร ปริมาณขยะ ประมาณวันละ 10.66 ตัน / วัน

ทรัพยากรน้ำ

พื้นที่บางส่วนของเทศบาลอยู่ในเขตอ่างเก็บน้ำบางพระ ซึ่งมีเนื้อที่ 11,596 ไร่ ความจุของน้ำ 110 ล้านลูกบาศก์เซนติเมตร ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระและใกล้เคียง ได้ใช้ประโยชน์ในการอุปโภค บริโภคและการเกษตร นอกจากนี้ยังมีลำห้วยสุกรีฟซึ่งปัจจุบันตื้นเขินมากและราษฎรรुक้ำ พื้นที่ได้มีการขุดลอกห้วยนี้ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อประชาชนมาก ซึ่งในปีงบประมาณ 2546 เทศบาลฯ ได้รับเงินอุดหนุนในการปรับปรุงห้วยสุกรีฟ เป็นเงิน 35,000,000 บาท โดยขุดลอกคลองในปีงบประมาณ 2547 ความยาว 5.4 กิโลเมตร และในปีงบประมาณ 2549 ขอรับเงินสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีเป็นเงิน 177,076,00.- บาท เพื่อปรับปรุงห้วยสุกรีฟ ความยาว 7.02 กิโลเมตร แต่ยังไม่ได้รับการสนับสนุน เทศบาลจึงโอนงบประมาณจาก

เงินอุดหนุนทั่วไป เงินสำรองรายรับและรายจ่ายขาดเงินสะสมรวม 10 ล้านบาทเพื่อขุดลอกคลอง
สุกรีพเป็นระยะทางยาว 153 เมตร

ทรัพยากรป่าไม้

พื้นที่ของเทศบาลฯ ติดต่อกับป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาเขียว ซึ่งมีพื้นที่ 55,625 ไร่และมี
สภาพเป็นป่าไม้ที่มีต้นน้ำลำธารให้ความชุ่มชื้นตลอดปี

ด้านสังคม

เทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีชุมชนในเขตความรับผิดชอบ
จำนวน 10 ชุมชน จำนวนประชากร เทศบาลตำบลบางพระ มีประชากรทั้งสิ้น 13,437 คน จำนวน
ครัวเรือน 7,084 ครัวเรือน โดย แบ่งจำนวนประชากรแยกตามเพศและพื้นที่ได้ตามตาราง โดยแบ่ง
จำนวนประชากรแยกตามเพศและพื้นที่ได้ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 47 จำนวนประชากรที่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

พื้นที่	จำนวนผู้มีชื่อในทะเบียนบ้าน(ชุมชน)		
	เพศชาย (คน)	เพศหญิง (คน)	รวม
ชุมชนท้ายบ้าน	574	696	1,270
ชุมชนพร้อมใจ	631	492	1,123
ชุมชนบางพระนำอยู่	492	750	1,242
ชุมชนวัดหลวงบางพระ	591	614	1,205
ชุมชนท่าตาลักษ์ณ์	601	438	1,039
ชุมชนคอเขาพัฒนา	729	1,091	1,820
ชุมชนบ้านนาพุ	704	724	1,428
ชุมชนชาวเขื่อนพัฒนา	628	729	1,357
ชุมชนทิวสนพัฒนา	681	857	1,538
ชุมชนตลาดบน	813	602	1,415
รวม	6,444	6,993	<u>13,437</u>

ที่มา : (สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลบางพระ 2558, เข้าถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2559)

การศึกษา ศาสนา ประเพณีและศิลปวัฒนธรรม

การศึกษา ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ มีโรงเรียนของทั้งภาครัฐและเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลทั้งสิ้น 5 โรงเรียน โดยแต่ละโรงเรียนมีรายละเอียด ดังนี้

1. โรงเรียนอนุบาลบ้านบางพระ โรงเรียนรัฐบาลสังกัด สพฐ.
2. โรงเรียนรัตนชัยศึกษา โรงเรียนเอกชนสังกัด สช.
3. โรงเรียนบรรณพันธ์ศึกษา โรงเรียนเอกชนสังกัด สช.
4. โรงเรียนอนุบาลประเสริฐสุข โรงเรียนเอกชนสังกัด สช.
5. โรงเรียนบางพระวิทยา โรงเรียนเอกชนสังกัด สช.

โดยแต่ละโรงเรียนมีรายละเอียด ดังนี้

สถานศึกษา/สังกัด	จำนวนห้องเรียน	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน
สพฐ. 1 แห่ง			
- โรงเรียนอนุบาลบ้านบางพระ	27 ห้อง	44 คน	793 คน
สช. 4 แห่ง			
- โรงเรียนรัตนชัยศึกษา	14 ห้อง	20 คน	262 คน
- โรงเรียนบรรณพันธ์ศึกษา	13 ห้อง	17 คน	386 คน
- โรงเรียนอนุบาลประเสริฐสุข	16 ห้อง	30 คน	567 คน
- โรงเรียนบางพระวิทยา	12 ห้อง	16 คน	180 คน
รวม	88 ห้อง	136 คน	2,767 คน

ภาพที่ 7 แสดงสถานศึกษาในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ที่มา : (<http://bangphrachon.go.th>, เข้าถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2559)

ศาสนา

ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยมีวัด 3 แห่ง ดังนี้

1. วัดวิเวการาม ตั้งอยู่หมู่ที่ 9
2. วัดเขาบางพระ ตั้งอยู่หมู่ที่ 3
3. วัดบางพระวรวิหาร(พระอารามหลวง) ตั้งอยู่หมู่ที่ 2

ประเพณีวัฒนธรรม

1. งานปิดทองประจำปี วัดบางพระวรวิหาร จัดงานใน วันที่ 9 - 11 มกราคมของทุกปี
2. งานศาลเจ้าท้ายบ้าน จัดงานในเดือนพฤษภาคมของทุกปี
3. งานศาลหลักเมือง จัดงานใน ธันวาคมของทุกปี
4. งานศาลเจ้าแก่งเยี่ยงไต้ ไป่ยเซียนโจวซือ บางพระ จัดงานในเดือนมกราคมของทุกปี
5. งานปิดทองประจำปี รอยพระพุทธรูปทางพระ จัดงานในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี
6. งานประเพณีของท้องถิ่นที่เทศบาลเป็นผู้จัดหรือเข้าร่วม ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ (ประเพณีแห่ พญายม) เทศบาลตำบลบางพระร่วมกับประชาชนชาวบางพระ จัดงานใน วันที่ 17 - 18 เมษายนของทุกปี

7. งานประเพณีกองข้าวศรีราชา เทศบาลตำบลบางพระ เข้าร่วมงานประเพณีกับเทศบาลเมือง ศรีราชาในวันที่ 21 เมษายน ของทุกปี

ด้านการเมือง – การบริหาร

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลบางพระ

การบริหารเทศบาลตำบลบางพระ แบ่งโครงสร้างเป็น 2 ส่วน คือ

1. สภาเทศบาล ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล 12 คน ซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี มีหน้าที่ออกเทศบัญญัติและควบคุมดูแลการบริหารงานของเทศบาลฯ

2. คณะผู้บริหาร ประกอบด้วยนายกเทศมนตรีคนหนึ่งและรองนายกไม่เกิน 2 คน(กรณีเป็นเทศบาลตำบล) มีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลตามกฎหมาย โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหารสูงสุด นอกจากนี้กฎหมายกำหนดให้เทศบาลมีพนักงานเทศบาล และจัดแบ่งการบริหารออกเป็นส่วนต่าง ๆ ตามปริมาณและคุณภาพของงาน โดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบงานประจำทั่วไปของเทศบาล และบังคับบัญชาพนักงานเทศบาล ตลอดจนลูกจ้างของเทศบาลทั้งหมด

โดยมีการแบ่งหน่วยงานของเทศบาลออกเป็น 6 กอง 1 หน่วยตรวจสอบภายใน ดังนี้

1. สำนักปลัดเทศบาล
2. กองคลัง
3. กองช่าง
4. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
5. กองวิชาการและแผนงาน
6. กองการศึกษา

7. หน่วยตรวจสอบภายใน

อำนาจหน้าที่ เทศบาลตำบลบางพระ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ตาม มาตรา 50 ดังนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
8. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

แนวนโยบายการบริหารของคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลบางพระ

เทศบาลตำบลบางพระได้แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล ถึงทิศทางและแนวทางการทำงาน ของฝ่ายบริหารช่วงระยะเวลา 4 ปี (2548-2552) โดยมีนโยบายหลัก มี 6 ด้าน ดังนี้ ที่มา :

(<http://bangphrachon.go.th>, เข้าถึงวันที่ 11 มกราคม 2559)

นโยบายด้านการเมืองการบริหาร ประกอบไปด้วย

เทศบาลตำบลบางพระ ได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการในการสร้างความก้าวหน้าใน การพัฒนาการเมือง การบริหาร สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐานและการ ต่างประเทศ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและประเทศชาติไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. นโยบายด้านการเมืองการบริหาร

1.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วม เทศบาลให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุก ภาคส่วนของสังคมไม่ว่าจะเป็นองค์กรประชาชน กลุ่มสตรี กลุ่มเด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ อสม. อปพร. กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ ชมรม สมาคมต่าง ๆ บริษัทห้างร้านผู้ รับจ้าง ชุมชน ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนพนักงานและลูกจ้างของเทศบาล ผู้ส่งมอบคู่ค้า คู่ความร่วมมือ ผู้มีส่วนได้เสียโดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลการ ประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล การตั้งที่ปรึกษาของเทศบาลซึ่งมาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความสามารถ เพื่อแนะนำและให้ข้อคิดเห็นแก่เทศบาล ตลอดจนมีการประชุมประจำเดือนของพนักงานและ

ลูกจ้างเทศบาลทุกเดือน เพื่อสร้างความเข้าใจทิศทางการบริหารให้บุคลากรของเทศบาลรับทราบ และทุกคนมีสิทธิในการแสดงข้อคิดเห็นได้

1.2 การเสริมสร้างความโปร่งใส การดำเนินการต่าง ๆ ของเทศบาลมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้จาก 4 มิติ

1.2.1 การเงิน/ พัสดุ มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การเงิน รายรับ จ่ายผ่านทางสื่อสิ่งพิมพ์ เสียงตามสาย เว็บไซต์ มีการแต่งตั้งประชาชนเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง และตรวจรับงาน

1.2.2 ประชาชน/ ชุมชน จัดทำตัวชี้วัดให้ชุมชน ประกาศข้อมูลรายรับจ่ายของ ชุมชนให้ประชาชนในชุมชนได้ทราบ การให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาเทศบาลการ ถ่ายทอดสดการประชุมสภาทุกครั้ง สามารถสอบถามปัญหาและเสนอความต้องการได้ การให้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อร่วมตรวจสอบและสร้างความ โปร่งใสในกระบวนการจัดทำงบประมาณ

1.2.3 กระบวนการภายใน กระบวนการทำงานที่สำคัญของเทศบาลในการบริการ ประชาชนจะมีการประกาศขั้นตอน และระยะเวลาในการบริการติดตั้งไว้ที่หน้าหน่วยงานปรากฏใน เอกสารคู่มือ แผ่นพับ ใบปลิว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน มีการจัดตั้งศูนย์บริการ ประชาชนบริเวณชั้นล่างของสำนักงาน มีเจ้าหน้าที่คอยบริการและนำขั้นตอนในการติดต่อราชการ ประชาชนสามารถร้องเรียนร้องทุกข์ผ่านทางกล่องรับความคิดเห็น เว็บไซต์ โทรศัพท์

1.2.4 การพัฒนาองค์กรและการเรียนรู้ ในการพัฒนาบุคลากรโดยกำหนดเป็น ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งบุคลากรทุกคนจะต้องแข่งขันกันและมีการรวมคะแนน ฉะนั้นทุก ขั้นตอนของการ ประกวดแข่งขันจะต้องมีความเป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยทุกคนจะมี คู่มือในการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัด มีการชี้แจงทำความเข้าใจ มีการประกาศผลคะแนนย่อยทุกเดือน แล้วให้บุคลากรตรวจสอบแก้ไขภายใน 3 - 5 วัน กรรมการตัดสินมีทั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายในองค์กร และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกเพื่อถ่วงดุลกัน การรวบรวมคะแนนก็ใช้ระบบกรรมการและ ตัวแทนจากทุกกอง เพื่อความโปร่งใส เมื่อเสร็จสิ้นประกาศผลคะแนนแล้วก็ให้สิทธิทุกคนในการ แสดงความคิดเห็น และขอแก้ไขตัวชี้วัดที่มีปัญหาอุปสรรคในทางปฏิบัติ

1.3 ค่านิยมวัฒนธรรมองค์กร เทศบาลได้วางจ้างที่ปรึกษาวิจัยวัฒนธรรมองค์กร เปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้คือ ค่านิยมวัฒนธรรมองค์กร 8 ประการ ประกอบด้วย สมอง ปัญญา/ จริ่งใจเห็นแก่ส่วนรวม/ สร้างสรรค์/ ธรรมาภิบาล/ แฝน, การมีส่วนร่วม/ สิทธิมนุษยชน/ การให้ เกียรติ และกระตือรือร้น ซึ่งเทศบาลจะรณรงค์ ค่านิยม ดังกล่าวให้บุคลากรทุกคนได้ปฏิบัติและรับ

เอาไปใช้ในวิถีชีวิตการทำงาน และได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการวัฒนธรรมองค์กร ทำหน้าที่ จัดทำ แผน พัฒนาวัฒนธรรมองค์กรและประเมินผลทุกระยะ

1.4 พัฒนาองค์กรตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถ ขององค์กรให้แข่งขันได้ในระดับสากล เทศบาลได้มีการนำเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ 7 หมวด มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาองค์กรไม่ว่าจะเป็นระบบการนำองค์กร/ การวางแผนเชิงกลยุทธ์/การ มุ่งเน้นลูกค้าและตลาด/ การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้/ การมุ่งเน้นบุคลากร/การจัดการ กระบวนการและผลลัพธ์การดำเนินการ โดยมีเป้าหมายส่งซึ่งรางวัลคุณภาพแห่งชาติในฐานะ องค์กรที่มีการบริหารเป็นเลิศ

1.5 ออกแบบระบบงานใหม่สู่ความยั่งยืน เพื่อพัฒนาองค์กรสู่ความยั่งยืน และปรับ ระบบการทำงานใหม่ โดยให้ความสำคัญกับผลงานมากกว่ากระบวนการและมีตัวชี้วัดผลการ ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน เป็นธรรมและเสริมสร้างการมีส่วนร่วม ซึ่งอาศัยแนวความคิดเชิงระบบมา ใช้และจัดทำเป็นตัวชี้วัด 3 ประเภท คือ ตัวชี้วัดเพิ่มทุนทางปัญญาพัฒนาตนเอง, ตัวชี้วัด กระบวนการทำงานและตัวชี้วัดผลงาน

1.6 องค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างเทศบาลสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

1.6.1 ตัวชี้วัดเพิ่มทุนทางปัญญาพัฒนาตนเอง ให้บุคลากรฝึกปฏิบัติหาความรู้ใส่ตัว โดยการอ่าน ฟัง ถาม เขียน พูด และทำ ตลอดระยะเวลา 9 เดือนของรอบปีงบประมาณ

1.6.2 สร้างแนวทางการจัดการความรู้ ออกเป็น 5 รูปแบบ

1.6.2.1 การสร้างองค์ความรู้ โดยให้บุคลากรพัฒนาตนเองตามตัวชี้วัดเพิ่มทุน ทางปัญญา ๑ การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างความรู้ใหม่

1.6.2.2 การพัฒนาองค์ความรู้ โดยการฝึกอบรมสัมมนา

1.6.2.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการให้ทีมภารกิจแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง กันและแลกเปลี่ยนกับองค์กรอื่น การไปดูงานและต้อนรับการดูงานจากหน่วยงานอื่น

1.6.2.4 การเก็บรักษาองค์ความรู้ โดยการบันทึกผลการแก้ไขปัญหาการ ร้องเรียนไว้ศึกษา ผลงานที่ทีมภารกิจบันทึกเป็นรูปเล่มไว้ศึกษา

1.6.2.5 การเผยแพร่องค์ความรู้ ผลงานเทศบาลและผลงานวิจัย นำออกมา ตีพิมพ์ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และถ่ายทอดสู่สาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

1.7 องค์กรแห่งจริย เพื่อสร้างเทศบาลสู่องค์กรแห่งจริย

1.7.1 ตัวชี้วัดกระบวนการทำงานตามหลักธรรมาภิบาล ให้บุคลากรฝึกปฏิบัติการ ทำงานอย่างมีจริยธรรมคุณธรรมตามตัวชี้วัดกระบวนการทำงานตามหลักธรรมาภิบาล คือหลักนิติ

ธรรม คุณธรรม การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบและความคุ้มค่าตลอดระยะเวลา 9 เดือนของรอบปีงบประมาณ พักทบทวนตัวชี้วัด 3 เดือน

1.7.2 ใ้บุคลากรทุกคนปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของพนักงานและลูกจ้างเทศบาลอย่างเคร่งครัด

1.7.3 แต่งตั้งคณะกรรมการธรรมาภิบาลองค์กร ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารฝ่ายสภานุคลากร ชุมชน องค์กรภาคประชาชน เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากร และผู้นำองค์กรระดับสูงในเรื่องการปฏิบัติตามกฎหมาย พหุติกรรมที่มีจริยธรรม

1.8 องค์กรแห่งนวัตกรรม เพื่อสร้างองค์กรแห่งนวัตกรรม

1.8.1 ตัวชี้วัดผลงานความคิดสร้างสรรค์ ใ้บุคลากรฝึกปฏิบัติการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ผ่านตัวชี้วัดผลงานความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งใ้บุคลากรระดับปฏิบัติการทุกคน แบ่งกลุ่มทำงานเป็นทีม ๆ ละ 4 - 7 คน คิดโครงการมา 1 โครงการ ในรอบ 1 ปีงบประมาณ โดยโครงการนั้นต้องเป็นความคิดสร้างสรรค์เพื่อปรับปรุงงานและลดขั้นตอนการทำงาน ประหยัดพลังงาน บริการประชาชนรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มช่องทางการเรียนรู้ของประชาชน ฯลฯ ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

1.8.2 กระบวนการทำงานที่สำคัญขององค์กรใ้แต่ละกองไปปรับปรุงกระบวนการทำงานที่สำคัญของกอง ซึ่งจะต้องบริการประชาชนใ้มีความสะดวกรวดเร็วลดขั้นตอนและประชาชนใ้รับบริการด้วยความประทับใจเหนือความคาดหว้ง ทาใ้ใ้แต่ละกองจะต้องคิดปรับปรุงและสร้างนวัตกรรมบริการประชาชนตลอดเวลา

1.9 การเพิ่มคุณค่าทรัพยากรบุคคล มีการจัดทำแผนพัฒนาพนักงานเทศบาลและลูกจ้าง 3 ปี (2552 - 2554) กำหนดใ้ทุกคนต้องเข้ารับการฝึกอบรม 5 หลักสูตร/ คน/ ปี การใ้พนักงานและลูกจ้างทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นมีการจ้างที่ปรึกษาวิจัยความผูกพันและความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อเทศบาลตำบลบางพระเพื่อค้นหาสาเหตุและแรงจูงใจที่ทาใ้บุคลากรมีความผูกพันและมีความพึงพอใจต่อองค์กร โดยการจัดทำวิจัยทุกปี

1.10 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ปรับปรุงระบบการจัดเก็บรายได้โดยใ้เทคโนโลยีสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ใ้มากขึ้นมีความเสมอภาคและเป็นธรรมต่อผู้เสียภาษีทุกคน มีการบริการเชิงรุกในการจัดเก็บรายได้โดยจัดเก็บภาษีเคลื่อนที่ การบริการจัดเก็บภาษีถึงครัวเรือน 2 สัปดาห์/ ครั้ง การจัดเก็บภาษีนอกเวลาราชการและ

ช่วงพักเที่ยง รวมทั้งการติดตามผู้ที่ค้างชำระภาษีและตรวจสอบผู้ที่ยังไม่ได้เสียภาษีให้แก่เทศบาล การประกวดผู้เสียภาษีดีเด่นที่จ่ายภาษีครบถ้วนและตรงตามเวลา

1.11 การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เทศบาลจะดำเนินการปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามแผนยุทธศาสตร์พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ 15 ปี (2551 - 2565) เพื่อไปสู่เทศบาลอิเล็กทรอนิกส์ โดยการติดตั้งโปรแกรมระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการบริหารงาน บุคคลด้านการจัดเก็บรายได้ ด้านระเบียบงานสารบรรณ ด้านควบคุมอาคารและผังเมือง ด้านสุขภาพ ด้านใบอนุญาตต่าง ๆ ทำให้ระบบงานสารสนเทศมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

1.12 การรักษาความสงบเรียบร้อยและสาธารณภัย ในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เทศบาลได้ถ่ายโอนภารกิจให้อาสาสมัคร คือศูนย์ อปพร.เทศบาลตำบลบางพระ เป็นผู้ดำเนินงานโดยจัดรถสายตรวจป้องกันอาชญากรรมทั้งรถยนต์ และจักรยานยนต์ทุกคันโดยสมาชิก อปพร. ทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ส่งเสริมให้มีระบบติดตามและเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเน้นการพัฒนาาระบบข้อมูล ข่าวสารการเตือนภัยและสร้างเครือข่ายอาสาสมัครชุมชนในพื้นที่ทุกชุมชนในการป้องกันปัญหา ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ การติดตั้งกล้องวงจรปิดให้ครอบคลุมในจุดที่มีความเสี่ยงภัย และปรับปรุงระบบชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ให้มีความเข้มแข็ง ในด้านการจัดทำแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และแผนป้องกันบรรเทาสาธารณภัยกำหนดให้มีการซ้อมแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนทุกปีการ กำหนดให้งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจัดทีมงานเมืองปลอดภัย ออกตรวจแนะนำบ้านเรือน ทุกหลังคาเรือนว่ามีการติดตั้งเครื่องมือเครื่องใช้ในการดับเพลิงตามกฎหมายหรือไม่การแนะนำ วิธีการใช้และบำรุงรักษาถังดับเพลิง ถังก๊าซ เป็นประจำทุกเดือน ฝึกซ้อมป้องกันภัย ณ สำนักงาน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

1.13 การเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณะ เทศบาลกำหนดให้หน่วยงาน “สำนักบริหาร และพัฒนาองค์ความรู้” เป็นผู้รับผิดชอบในการสรรหา เลือกรรจัดทำสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ ผลงานของเทศบาลสู่สาธารณะ เช่น การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารให้ประชาชนทราบในรูปแบบของหนังสือนิตยสาร (บางพระชล) ซีดี เว็บไซต์ วิทยุชุมชน การจัดทำคู่มือในการติดต่อราชการ การจัดทำบันทึกประชาชน เพื่อเผยแพร่ ผลงานรายรับ - จ่ายของเทศบาล แผนการดำเนินงานของเทศบาลตลอดทั้งปี ให้แก่ ชุมชน ประชาชน บุคลากรเทศบาลไว้ใช้ประโยชน์และวางแผนทำงาน การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ผ่านป้ายบอร์ดประชาสัมพันธ์ ป้ายผ้า ป้ายไว้นิลและป้ายอื่น ๆ ในรูปแบบที่ทันสมัย รวมทั้งจัดพิมพ์ หนังสือผลงานวิจัยและผลงานด้านต่าง ๆ ของเทศบาล เผยแพร่สู่ประชาชนอย่างน้อยปีละ 3 เล่ม

2. นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 สร้างเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ความน่าอยู่ หมายถึง คุณภาพชีวิตและสภาพแวดล้อมที่ดี มีความสงบ สะอาด ปลอดภัย มีระเบียบวินัย มีความโปร่งใสและมีคุณธรรม การศึกษาดีสุขภาพแข็งแรง มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ เทศบาลจึงได้ดำเนินการให้ส่วนราชการชุมชน องค์กรเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิ และองค์กรภาคประชาชนร่วมกันสร้างตัวชี้วัดเมืองน่าอยู่ที่เหมาะสมกับเทศบาล โดยเป็นตัวชี้วัดประจวบกับชุมชนน่าอยู่ซึ่งเป็นการวัดผลการปฏิบัติงานของชุมชนได้เป็นอย่างดี

2.2 ลดมลพิษ ลดปริมาณขยะและน้ำเสีย เนื่องจากในปัจจุบันสิ่งแวดล้อมมีปัญหามลพิษเพิ่มขึ้น ทั้งมลพิษทางอากาศ น้ำ ดิน ก๊าซ ขยะ น้ำเสีย กลิ่นและเสียงที่เกิดจากการผลิตและการบริโภค

2.3 ลดการใช้พลังงานและทรัพยากร ในภาวะปัจจุบันที่พลังงานเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ โดยเฉพาะน้ำมันมีราคาเพิ่มขึ้นสูงมาก เทศบาลได้กำหนดนโยบายที่แน่นอนให้ส่วนราชการของเทศบาล ลดการใช้น้ำมันอย่างน้อยร้อยละ 10 และใช้เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการด้วย นอกจากนี้ให้ดำเนินการลดการใช้ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ รวมทั้งใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

2.4 การอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม บริเวณชายฝั่งทะเลชายหาดบางพระความยาวประมาณ 700 เมตร จะดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นสวนสาธารณะชายทะเลสำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกายของประชาชน โดยจะต้องมีการศึกษาความเป็นไปได้และประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามกฎหมาย รวมทั้งมีการปรับปรุงสะพานปลา การทำปะการังเทียม บ้านพักปลาอาศัย เพื่อฟื้นฟูธรรมชาติและเป็นแหล่งอาหารของปลาและสัตว์น้ำ

2.5 การเพิ่มพื้นที่สีเขียว ด้วยสภาวะของโลกร้อนในปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ พยายามหาวิธีการลดโลกร้อน เทศบาลจึงกำหนดเป็นนโยบายสำคัญในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเทศบาลด้วยมาตรการต่าง ๆ

3. นโยบายด้านสังคม

3.1 เมืองรักการอ่าน รักการอ่านถือว่าเป็นนโยบายที่สำคัญที่สุดของเทศบาลที่จะรณรงค์ทั้งในกลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มครอบครัวและชุมชน กลุ่มพนักงานและลูกจ้างเทศบาลเพื่อสร้างสังคมของเทศบาลให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.2 การจัดการศึกษา เทศบาลมีนโยบายที่จะสร้างโรงเรียนระดับประถมศึกษาภายใน 3 ปี ขณะนี้กำลังศึกษาและวางแผนทั้งทางด้านสถานที่ หลักสูตรการเรียนการสอน บุคลากร งบประมาณและการบริหารจัดการ

3.3 ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม

3.3.1 ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนาเพื่อนำหลักธรรมของศาสนามาใช้ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนใช้หลักธรรมในการดำรงชีวิตมากขึ้น

3.3.2 ส่งเสริมการทำงานบำรุงและรักษา ศิลปวัฒนธรรมไทยทุกด้าน เช่น วัฒนธรรมการไหว้ การใช้ตัวเลขไทย รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ให้มีความก้าวหน้า มีการค้นคว้าวิจัย ฟื้นฟู และพัฒนา ต่อยอดแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน

3.3.3 สนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งความหลากหลายของศิลปะและวัฒนธรรมไทย ทั้งที่เป็นวิถีชีวิต ค่านิยมที่สั่งงามและความเป็นไทย เพื่อการศึกษาเรียนรู้และเผยแพร่สู่สังคมโลก ตลอดจนใช้ประโยชน์เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชาวโลกและเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจให้กับประเทศโดยเทศบาลจะใช้ประเพณีแห่พญายมเป็นจุดขายสร้างเรื่องราวเป็นหนังสือการ์ตูน จัดทำเป็นแอนิเมชันเพื่อเผยแพร่สู่ประชาชนและประชาคมโลก

3.4 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สร้างพลังท้องถิ่นด้วยการศึกษาประวัติศาสตร์ของไทยในปัจจุบัน ยังคงมุ่งเน้นเรื่องราวประวัติศาสตร์ของชาติไทย ผ่านการศึกษายุทธศาสตร์ของกษัตริย์และบุคคลสำคัญในการสร้างชาติแตกต่างจากประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับความหลากหลายและตัวตนของคนในท้องถิ่นและเรื่องราวของท้องถิ่น จึงนับเป็นจุดหักเหที่สำคัญและเป็นการเริ่มต้นของการยอมรับความหลากหลายของท้องถิ่นต่าง ๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นราชอาณาจักรไทย เป็นการทำให้ลูกหลานยุคปัจจุบันได้เริ่มเรียนรู้และเห็นความสำคัญของรากเหง้าเผ่าพันธุ์ที่ไปที่มาของเขาอันนำไปสู่การสร้างสำนึกของความผูกพันและรักท้องถิ่นแผ่นดินเกิด และเป็นการทำให้ทุกฝ่ายได้หันไปค้นหา “พลังของท้องถิ่น” ที่เคยมีมาแต่เดิมไม่ว่าจะเป็นความรู้ภูมิปัญญา ฐานทรัพยากรหรือสายใยความผูกพันของผู้คนที่จะเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไปในอนาคต เทศบาลจึงส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้า ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของบางพระ ซึ่งในอดีตเป็นอำเภอบางพระ การส่งเสริมสินค้าจากภูมิปัญญา เช่น หนังสือ การริเริ่มฟื้นฟูฐานทรัพยากรสำคัญ คือ บ่อน้ำพุร้อนให้กลับมาใช้ประโยชน์เพื่อสาธารณะอีกครั้ง

3.5 การกีฬาและนันทนาการ เทศบาลได้จัดซื้อที่ดินจำนวน 20 ไร่ เพื่อใช้ก่อสร้างสนามกีฬาและนันทนาการบริเวณริมถนนสุขุมวิท (สนามไค้กเดิม) ขณะนี้กำลังจัดสรรงบประมาณเพื่อสร้างสนามกีฬาและเสริมสร้างโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มออกกำลังกายและเล่นกีฬา ส่งเสริมให้เยาวชนเล่นกีฬาและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์รวมทั้งส่งเสริมการจัดสร้างลานกีฬาในทุกชุมชน

3.6 สวัสดิการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

3.6.1 การเร่งรัดปรับปรุงแก้ไขปัญหาคุณภาพการอยู่อาศัยคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมชุมชน โดยเฉพาะชุมชนผู้มีรายได้น้อยให้ดียิ่งขึ้น โดยปรับปรุงคุณภาพและขยายการให้บริการสาธารณสุขไปทั่วถึง

3.6.2 สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมในกลุ่มผู้สูงอายุ โดยเน้นบทบาทของสถาบันทางสังคม ชุมชนและเป็นเครือข่ายในการคุ้มครองทางสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ รวมทั้งการส่งเสริมการนาศักยภาพผู้สูงอายุมาใช้ในการพัฒนาประเทศการถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาสู่สังคม ส่งเสริมการออมและสร้างระบบประกันสุขภาพเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยสูงอายุอย่างมั่นคง

3.6.3 ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างชายหญิง ขจัดการกระทำความรุนแรง และการเลือกปฏิบัติต่อเด็ก สตรีและผู้พิการ ให้ความคุ้มครองและส่งเสริมการจัดสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมแก่ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ที่อยู่ในภาวะยากลำบากให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นพึ่งตนเองได้

3.6.4 เร่งรัดการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นระบบครบวงจร ทั้งด้านการป้องกันการปราบปราม การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติด

3.7 สร้างความเข้มแข็ง ครอบครัว ชุมชนและองค์กรประชาชน

3.7.1 การฝึกอบรมให้ครอบครัวรู้จักการออม การรู้จักทำบัญชีรายรับ - จ่ายของครอบครัว เพื่อฝึกวินัยการใช้จ่ายของครอบครัวอย่างประหยัด

3.7.2 การตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนให้ชุมชนทุกแห่งทุกปี เพื่อไปจัดทำโครงการพัฒนาชุมชนของตนเอง/ ส่งเสริมให้ชุมชนทั้ง 10 ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการทำความสะอาดถนนทางเท้าที่สาธารณะในเขตพื้นที่ของตน การดูแลบำรุงรักษาต้นไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ การปรับปรุงชุมชนโดยให้ชุมชนบริหารชุมชนให้น่าอยู่

3.7.3 ในส่วนขององค์กรภาคประชาชน ซึ่งได้แก่ อสม. อปพร. ลสชบ. กลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมออกกำลังกาย ชมรมผู้ประกอบการร้านอาหาร ชมรมแต่งผมเสริมสวย ฯลฯ จะดำเนินการให้ทำงานร่วมกันเป็นเครือข่าย โดยมีเป้าหมายในการทำงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวบางพระ การให้ทุกองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการพัฒนาเทศบาล เช่นให้ศูนย์อปพร.ออกตรวจและรักษาความสงบ เฝ้าระวังและป้องกันอาชญากรรม

3.8 พัฒนาเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส

3.8.1 ส่งเสริมให้เยาวชนรักการอ่าน การป้องกันการละเมิดสิทธิเด็ก การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงในเด็ก เช่น การกินเหล้า การสูบบุหรี่ การเพิ่มศักยภาพด้านดนตรีและศิลปะการฟีกอบรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต การฟีกอบรมจัดทำแอนิเมชัน

3.8.2 การส่งเสริมบทบาทสตรีโดยแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการต่าง ๆ ของเทศบาลมากขึ้น การอบรมพัฒนาบุคลากรสตรี

3.8.3 การจัดกิจกรรมนันทนาการและการตรวจสุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุ ตลอดจนการให้ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นที่ปรึกษาเทศบาลการเพิ่มจำนวนบุคคลที่ได้รับเบี้ยยังชีพให้แก่คนชราและคนพิการโดยอยู่ในหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด

3.8.4 การให้ทุนการศึกษาแก่เด็กยากจนและด้อยโอกาสในรูปของการเขียนเรียงความเข้าแข่งขัน การมอบสิ่งของและชุดนักเรียนแก่เด็กและเยาวชนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์

3.9 การป้องกันรักษาและส่งเสริมสุขภาพ

3.9.1 จัดทำแผนที่สุขภาพให้ครบทั้ง 10 ชุมชน แผนที่สุขภาพจะแสดงถึงสภาวะสุขภาพของประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร มีสุขภาพดีหรือมีปัญหา เพื่อจะได้หาแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาและป้องกันต่อไป

3.9.2 สนับสนุนการดำเนินการตามแนวทางของกฎหมายสุขภาพแห่งชาติ โดยเร่งดำเนินการมาตรการสร้างเสริมสุขภาพและลดปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อสุขภาพและการเจ็บป่วยเรื้อรัง โดยความร่วมมือจากชุมชน อสม. ภาคเอกชน ร่วมสร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างแรงจูงใจณรงค์ให้เกิดการพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพอนามัย

3.9.3 เน้นความสำคัญในเรื่องอาหารปลอดภัย โดยให้มีการตรวจสอบคุณภาพอาหาร ตามตลาดสด ตลาดนัด และร้านค้าต่าง ๆ เพื่อป้องกันสารพิษและสารปนเปื้อนต่าง ๆ

3.9.4 มารดาหลังคลอด สร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค สุขภาพจิต ผู้ด้อยโอกาสตรวจรักษาสุขภาพขั้นปฐมภูมิ คัดกรองโรค ควบคุมป้องกันโรค ฟื้นฟูสุขภาพผู้ป่วยและให้คำปรึกษาด้านสุขภาพ บริการสาธารณสุขเคลื่อนที่ เพื่อเป็นบริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน และส่งเสริมให้ประชาชนทุกเพศทุกวัย หันมาสนใจออกกำลังกาย เช่น เดินแอโรบิก ไร่ตะบอง เป็นต้น

3.9.5 ปรับปรุงระบบบริการด้านสาธารณสุข โดยลงทุนพัฒนาระบบบริการสุขภาพในทุกระดับให้ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะศูนย์บริการสาธารณสุขของเทศบาลที่ก่อตั้งขึ้นใหม่ 1 แห่ง และจะรับโอนสถานอนามัยของกระทรวงสาธารณสุขอีก 1 แห่ง ภายใน 2 ปี

3.10 การคุ้มครองผู้บริโภค จัดให้มีการรณรงค์คุ้มครองผู้บริโภค ให้ข้อมูลเรื่องการเลือกซื้อสินค้าอย่างถูกวิธี จัดกิจกรรม อย.น้อยในโรงเรียน สร้างอาสาสมัครการคุ้มครองผู้บริโภค ในชุมชนและโรงเรียน รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคทุกช่องทางการสื่อสารทั้งวิทยุชุมชน เสียงตามสาย เว็บไซต์ แผ่นพับ ใบปลิว

4. นโยบายด้านเศรษฐกิจ

4.1 เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative economy) ให้ความสำคัญกับการสร้างเศรษฐกิจฐานความรู้และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ซึ่งเป็นแนวคิดใหม่ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ หมายถึง วงจรของการสร้างสรรค์ การผลิตและจัดจำหน่าย แจกจ่ายสินค้าและบริการที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์และทุนทางปัญญาเป็นหลัก ดังนั้น สินค้าและบริการหมายถึงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้แก่ ศิลปะพื้นบ้าน ดนตรี หนังสือ ภาพวาด การแสดงศิลปะ ภาพยนตร์ วิทยุโทรทัศน์ การ์ตูน วิดีโอ ตลอดไปจนถึงงานสถาปัตยกรรมและงานโฆษณา ซึ่งเป็นสินค้าและบริการที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์และทักษะอย่างเข้มข้นเทศบาลจึงได้วางแนวทางเพื่อสร้างเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์

4.2 การส่งเสริมอาชีพและรายได้ จะดำเนินการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพให้แก่ ชุมชนและประชาชน เช่น อาชีพประมง การหัตถกรรม การแปรรูปอาหารทะเล การทำขนม อาหารรวมทั้งการปรับปรุงผลิตภัณฑ์และบรรจุหีบห่อ โดยจ้างที่ปรึกษาทำการวิจัย การสนับสนุนในเรื่องการตลาด และการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ เช่นเว็บไซต์ การส่งของสินค้าและบริการทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

4.3 การท่องเที่ยวและบริการ

4.3.1 ส่งเสริมการเพิ่มความสามารถด้านการแข่งขัน ภาคท่องเที่ยวและบริการ โดยเชื่อมโยงธุรกิจภาคบริการ อุตสาหกรรมและเกษตรเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นกลุ่มสินค้า เช่น ธุรกิจสุขภาพ อาหารและการท่องเที่ยว รวมทั้งสินค้าบริการที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

4.3.2 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชุมชน โดยให้มีการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาล โดยสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชน/ ชุมชน/ ภาคเอกชนให้มากขึ้นและปรับปรุงในเรื่องจุดเด่น/ จุดขายด้านการท่องเที่ยว บ้านพักโฮมสเตย์และการจองที่พัก กิจกรรมการท่องเที่ยวให้หลากหลายและน่าสนใจ เรือบริการท่องเที่ยวและระยะเวลาการบริการ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและบางพระเป็นเมืองเก่า ผลิตภัณฑ์ชุมชนและการนำเสนอด้านการ ตลาดและการประชาสัมพันธ์ท่องเที่ยว ฯลฯ

4.4 พลังงานทดแทน สนับสนุนการผลิตและการใช้พลังงานทดแทน โดยเฉพาะการพัฒนาเชื้อเพลิงชีวภาพและชีวมวล เช่น ไบโอดีเซล ขยะมูลสัตว์ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน ลดภาวะมลพิษ สนับสนุนให้มีการผลิตและใช้พลังงานหมุนเวียนในระดับชุมชนตลอดจนส่งเสริมและวิจัยพัฒนาพลังงานทดแทนทุกรูปแบบอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เช่น พลังงานจากแสงอาทิตย์ พลังงานลม เทศบาลจะดำเนินการวิจัยความเป็นไปได้ในการใช้พลังงานลมผลิตกระแสไฟฟ้าบริเวณชายหาดบางพระและบริเวณอื่น ๆ

4.5 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งงานวิจัยขั้นพื้นฐานและงานวิจัยประยุกต์เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้งเร่งรัดการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และพัฒนาอุตสาหกรรมในอนาคต เช่น เทคโนโลยีสำหรับผู้พิการ เทคโนโลยีพลังงานทดแทน เทคโนโลยีเพื่อความมั่นคง สนับสนุนงบประมาณด้านการวิจัยของเทศบาล ปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานของงานวิจัยพื้นฐาน และการวิจัยและพัฒนาแบบครบวงจร ที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจรายได้และการจ้างงานการเพิ่มมูลค่าสินค้าและสร้างนวัตกรรม ทั้งนี้ ให้มีโครงการวิจัยที่ก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่เป็นรูปธรรม เช่น เครื่องอบแห้งอาหารทะเลพลังงานแสงอาทิตย์แบบเรือนกระจก กังหันลม ฯลฯ

5. นโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐาน

5.1 สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ขยายการให้บริการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนให้กระจายไปสู่ทุกชุมชนอย่างทั่วถึง เพียงพอและมีคุณภาพทั้งบริการน้ำสะอาด ไฟฟ้า สื่อโทรคมนาคมพื้นฐาน และที่อยู่อาศัย ปรับปรุงระบบการระบายน้ำของท่อระบายน้ำและคูคลอง เพื่อป้องกันภาวะน้ำท่วมในเขตเทศบาล ปรับปรุงระบบไฟฟ้าแสงสว่างของถนนสาธารณะเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับประชาชนและผู้ใช้ถนน

5.2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งน้ำ ดำเนินการปรับปรุงห้วยสุกรีอย่างต่อเนื่อง โดยการขุดลอกคลอง ก่อสร้างกำแพงกันดินคอนกรีต ทางเดินเท้า ราวกันตก เพื่อปรับปรุงทัศนียภาพให้สวยงาม ลดปัญหาสิ่งแวดล้อม น้ำเน่าเสีย ป้องกันอุทกภัย และสามารถส่งเสริมให้ห้วยสุกรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ มีกิจกรรมกีฬาทางน้ำ สร้างเป็นตลาดน้ำและเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในอนาคต

6. นโยบายการต่างประเทศ

6.1 การจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการ โดยเทศบาลเข้าร่วมเป็นภาคีการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการ จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีสมาชิกที่เป็นเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดประมาณ 40 แห่ง เพื่อพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นสมาชิก

เสริมสร้างประสบการณ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการชายฝั่งทะเลและการจัดการด้าน
สิ่งแวดล้อมกับภาคีต่างประเทศ เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เวียดนาม ฯลฯ

6.2 สร้างความร่วมมือการบริหารทรัพยากรมนุษย์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
ต่างประเทศ เพื่อยกระดับและมาตรฐานการบริหารงานของเทศบาลสู่ระดับสากล เทศบาลจึงมี
นโยบายในการจัดหาแผนความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ใน
ต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ด้านการบริหาร
ทรัพยากรมนุษย์ วัฒนธรรมองค์กร การบริหารคุณภาพ ตลอดจนการศึกษา ภาษา วัฒนธรรม
ประเพณี ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ฯลฯ เพื่อให้เทศบาลมีผลการดำเนินการที่ดีขึ้น บุคลากรมีคุณภาพ
มากขึ้นในระดับสากล

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง บทบาทประชาชนในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น
ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทประชาชนในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

2. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงเพื่อความถูกต้องของผลการศึกษา

3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมและส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 18 ปี

18 – 25 ปี

26 – 35 ปี

36 – 45 ปี

46 – 55 ปี

55 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย

ปวส./ หรืออนุปริญญา

ปริญญาตรี ขึ้นไป

อื่น ๆ ระบุ

4. อาชีพ

นักเรียน/ นักศึกษา

ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว

ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ

ลูกจ้างเอกชน/ พนักงานบริษัท

เกษตรกรรม/ ประมง

อื่นๆ.....

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

น้อยกว่า 10,000 บาท/ เดือน

10,001-20,000 บาท/ เดือน

20,001-30,000 บาท/ เดือน

มากกว่า 30,001 บาท/ เดือน

6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น

1-10 ปี

11-20 ปี

21-30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

51-60 ปี

มากกว่า 60 ปีขึ้นไป

7. ความถี่ในการเข้าร่วมวัฒนธรรมท้องถิ่น

เข้าร่วมทุกครั้ง

1-3 ครั้ง/ปี

4-6 ครั้ง/ปี

7-9ครั้ง/ปี

อื่นๆ.....

ตอนที่ 2 บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมและส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น

การส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น	ระดับการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.การวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น					
1.1 ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น					
1.2 ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหมวดหมู่และประเด็นปัญหาเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น					
1.3 ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมจัดเตรียมอุปกรณ์สถานที่ เป็นต้น					
1.4 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลโครงการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น					
1.5 ท่านมีส่วนร่วมในการนำผลจากการประเมินผลมาจัดทำโครงการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง					
2. ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์					
2.1 ท่านมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น					
2.2 ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้กับหน่วยงานต่างๆ เพื่อมาจัดทำเป็นเอกสารทางวัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์					
2.3 ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มีความถูกต้อง					
2.4 ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงาน เรื่องข้อมูลแผนการจัดกิจกรรม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นกับเทศบาลตำบลบางพระ เพื่อขอการสนับสนุนและการดำเนินงาน					
2.5 ท่านมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร และเล่าประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชนให้กับบุคคลอื่นๆ					

การส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น	ระดับการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น					
3.1 ท่านเคยจัดทำเอกสารแผ่นพับหรือข่าวสารการประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น					
2.2 ท่านเคยประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น บอกต่อ เสียงตามสาย วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ					
2.3 ท่านมีหน้าที่รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ชาวบ้านในชุมชนได้รับทราบ					
2.4 ท่านเคยร่วมสรุปผลการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ					
2.5 ท่านเคยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย รูปแบบและวิธีการประชาสัมพันธ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น					
4. การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น					
4.1 ท่านเคยมีส่วนร่วมสนับสนุนให้ท้องถิ่นจัดงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น					
4.2 ท่านเคยประสานความร่วมมือและสรรหาแหล่งทรัพยากรในการดำเนินงานวัฒนธรรมท้องถิ่น					
4.3 ท่านเคยณรงค์ให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น					
4.4 ท่านเคยสนับสนุนให้หน่วยงานอื่น หรือภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น					
4.5 ท่านมีความคิดและลงมือปฏิบัติในการสร้างจิตสำนึกแก่ชาวบ้านในการหวงแหนและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง บทบาทผู้นำและปราชญ์ชาวบ้านในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
2. คำตอบและข้อมูลทุกอย่างในแบบสัมภาษณ์นี้ ผู้ศึกษาวิจัยจะถือว่าเป็นความลับ
3. กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ทุกข้อตามความเป็นจริงเพื่อความถูกต้องของผลการศึกษา
4. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ตอนที่ 2 บทบาทปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ/ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริม นโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

1. ระดับการศึกษา

- ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 ปวส./ หรืออนุปริญญา ปริญญาตรี ขึ้นไป อื่น ๆ ระบุ

2. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น.....ปี

3. ท่านมีตำแหน่งในท้องถิ่น คือ

ผู้นำท้องถิ่น

1. คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลบางพระ(โปรดระบุตำแหน่ง.....)

2. ผู้นำชุมชน(โปรดระบุชุมชน.....)

ปราชญ์ชาวบ้าน(โปรดระบุตำแหน่ง.....)

ตอนที่ 2 บทบาทปราชญ์ชาวบ้านและผู้เฒ่าในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น

คำชี้แจง ในฐานะที่ท่านเป็นปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้เฒ่าโปรดพิจารณาว่าท่านมีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นในแต่ละเรื่องอย่างไร

1. การวางแผนวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.1 ท่านมีบทบาทในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างไรบ้าง ทั้งที่เป็นนโยบายและการปฏิบัติ

.....

.....

.....

1.2 ท่านมีบทบาทในการจำแนกจัดหมวดหมู่ปัญหา และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างไร

.....

.....

.....

1.3 ท่านมีบทบาทในการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

1.4 ท่านมีบทบาทในการกำหนดแนวทางในการติดตามประเมินผลโครงการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

1.5 ท่านมีบทบาทในการนำผลจากการติดตามประเมินผลมาจัดทำแผนงานหรือโครงการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2. การให้ข้อมูลความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์

2.1 ท่านมีบทบาทในการรวบรวมข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือไม่
อย่างไร

.....
.....
.....

2.2 ท่านมีบทบาทในการนำเสนอข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อจัดทำเป็นเอกสารทาง
วัฒนธรรมท้องถิ่นเชิงประวัติศาสตร์หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

2.3 ท่านมีบทบาทในการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วนต้องตามความต้องการในการ
ดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

2.4 ท่านมีบทบาทในการประสานข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นกับชุมชนเพื่อดำเนินงานด้าน
วัฒนธรรมหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....

2.5 ท่านมีบทบาทในการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นกับหน่วยงาน
ต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

3. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น

3.1 ท่านมีบทบาทในการจัดทำเอกสารบทความหรือข่าวสารการประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3.2 ท่านมีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น เสี่ยงตามสาย วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

3.3 ท่านมีบทบาทในการรับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ชาวบ้านในชุมชนได้รับทราบ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3.4 ท่านมีบทบาทในการสรุปผลการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3.5 ท่านมีบทบาทในการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย รูปแบบและวิธีการประชาสัมพันธ์ ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

4. การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

4.1 ท่านมีบทบาทในการสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร และใช้วิธีการใด

.....

.....

.....

.....

4.2 ท่านมีบทบาทในการประสานความร่วมมือและสรรหาแหล่งทรัพยากรในการดำเนินงาน
วัฒนธรรมท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

4.3 ท่านมีบทบาทในการรณรงค์ให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้าน
วัฒนธรรมท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

4.4 ท่านมีบทบาทในการสนับสนุนให้หน่วยงานอื่นหรือภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์
วัฒนธรรมท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

4.5 ท่านมีบทบาทในการสร้างจิตสำนึกให้คนในท้องถิ่นหวงแหนและอนุรักษ์ วัฒนธรรม
ท้องถิ่นให้ดำรงสืบต่อไปหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมนโยบายวัฒนธรรมท้องถิ่น

.....
.....
.....
.....